

Verneplan for skog

Høring av forslag om vern av 27 områder 2020

Av Alexandra Abrahamson, Kolbjørn Hoff og Erica Neby

Fylkesmannen i Innlandet
Rapport nr. 8 | 2020

Forfattere: Alexandra Abrahamson, Kolbjørn Hoff og Erica Neby.
Tittel: Verneplan for skog. Høring av forslag om vern av 27 områder 2020.

ISBN: 978-82-8410-011-1

Forsidebildet: Klingerhaugen i Stange kommune.
Foto: Erica Neby

© 2020 Forfatterne

Rapporten er lisensiert under «Creative Commons Navngivelse - Ikke Kommersiell - Del På Samme Vilkår 3.0 Norge»-lisensen som er gjengitt her: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/no/>

Oppsummering

Ved behandling av Innst. S. nr.150 (2001-2002) gikk Stortingets flertall inn for at Statskog SFs arealer skal brukes aktivt for å øke skogvernet i Norge. St. meld. nr. 25 (2002-2003) slår også fast at Regjeringen vil gjennomføre nye konkrete vurderinger av Statskog SFs og Opplysningsvesenets fonds skogarealer for å identifisere aktuelle verneområder. I St.meld. nr. 25 ble frivillig vern også trukket fram som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge. Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder vern av offentlig eid skog og frivillig skogvern. Frivillig vern innebærer at skogeier tilbyr staten vern av egen skog. Formålet med vernet er å bevare forholdsvis urørte skogområder med særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser.

Denne rapporten er et høringsforslag som omfatter 27 skogområder i Innlandet, hvorav 25 områder er frivillig vern på privat grunn og to områder er vern på Statskog SFs grunn. Formell oppstart for arbeidet med vern ble kunngjort den 25. mars 2019 (4 områder), 31. mars 2020 (15 områder) og 16. april 2020 (8 områder). De foreslåtte nye områdene er: Månskjæra i Stor-Elvdal kommune (ca. 640 dekar), Krokkletten i Stor-Elvdal kommune (ca. 150 dekar), Sjøbekken i Stor-Elvdal kommune (ca. 1710 dekar), Engene i Nord-Odal kommune (ca. 540 dekar), Lekjenndalen i Engerdal og Trysil kommuner (ca. 2120 dekar), Sagbekkskåra i Engerdal kommune (ca. 370 dekar), Dokkaelva i Nordre Land kommune (ca. 2747 dekar), Skåbudalen i Nord-Fron kommune (ca. 1438 dekar), Skolldalen i Øyer kommune (ca. 2092 dekar), Skålåsen i Østre Toten kommune (ca. 653 dekar), Hånåhoppet i Nord-Fron kommune (ca. 1686 dekar), Høghaug-Hansebakkberget i Sør-Aurdal kommune (ca. 2750 dekar), Rognhaugen i Gran og Hurdal kommuner (ca. 1665 dekar), Nordre Munksjøberget i Trysil kommune (ca. 2920 dekar), Klingerhaugen i Stange kommune (ca. 100 dekar), Labbdalen i Stange kommune (ca. 120 dekar), Middagsberget i Stange kommune (ca. 210 dekar), Havikberget og Nordberg i Ringsaker kommune (ca. 210 dekar) og Skjærberget i Rendalen kommune (ca. 2855 dekar). De foreslåtte utvidelsesområdene er: utvidelse av Svenstad naturreservat i Ringebu kommune (ca. 137 dekar nytt areal), utvidelse av Svartdalstjerna naturreservat i Østre Toten kommune (ca. 6897 dekar nytt areal), utvidelse av Sulustaddalen naturreservat i Østre Toten kommune (ca. 1643 dekar nytt areal), utvidelse av Halasbukjølen naturreservat i Åmot kommune (ca. 4105 dekar nytt areal), utvidelse av Viengskletten naturreservat i Stor-Elvdal kommune (ca. 1185 dekar nytt areal), utvidelse av Misterlia naturreservat i Rendalen kommune (ca. 370 dekar nytt areal), utvidelse av Stange urskog (Romsæterberget) i Stange kommune (ca. 360 dekar nytt areal) og utvidelse av Stenmyra naturreservat i Trysil kommune (ca. 740 dekar nytt areal).

Alle områdene er foreslått vernet som naturreservater (§ 37 i naturmangfoldloven). Dette innebærer et strengt vern med forbud mot hogst, fysiske inngrep og motorferdsel. Beiting og tradisjonelt friluftsliv, herunder jakt, fiske og sanking av bær og matsopp, vil fortsatt være tillatt (med noen få unntak). I høringsdokumentet inngår en

områdebeskrivelse, utkast til verneforskrifter tilpasset hvert enkelt område og forslag til områdeavgrensning. Det er inngått avtale om frivillig vern for noen av områdene som nå går på høring, men ikke for alle. Det er likevel enighet om å sende områdene på høring. Fylkesmannen har ansvaret for den felles lokale og sentrale høringa. Høringsfristen er satt til 5. august 2020.

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	7
Lovgrunnlag.....	8
Verneplanprosessen.....	9
Generelt	9
Naturfaglige registreringer	10
Oppstart av verneplanarbeidet.....	10
Saksbehandling	19
Verneplanens omfang.....	20
Høring.....	21
Områdebeskrivelser med forslag til verneforskrift og kart.....	23
Månskjæra	23
Krokkletten.....	27
Sjøbekken.....	31
Engene.....	35
Lekjenndalen	39
Sagbekkskåra.....	43
Dokkaelva.....	47
Skåbudalen	53
Skolldalen.....	58
Skålåsen	63
Hånåhoppet.....	67
Høghaug-Hansebakkberget	73
Rognhaugen.....	78
Nordre Munksjøberget	82
Klingerhaugen	86
Labbdalen	90
Middagsberget.....	95
Havikberget og Nordberg	99
Skjærberget.....	106
Utvidelse av Svenstad naturreservat.....	110
Utvidelse av Svartdalstjerna naturreservat.....	115

Utvidelse av Sulustaddalen naturreservat	120
Utvidelse av Halasbukjølen naturreservat	125
Utvidelse av Viengskletten naturreservat	128
Utvidelse av Misterlia naturreservat.....	133
Utvidelse av Stange urskog (Romsæterberget)	136
Utvidelse av Stenmyra naturreservat	140

Innledning

Dette verneplanutkastet er et ledd i arbeidet med frivillig vern av skog og vern av skog på Statskog SFs grunn. Verneplanutkastet er utarbeidet av Fylkesmannen i Innlandet på vegne av Miljødirektoratet. Utkastet blir sendt på høring til både lokale og sentrale høringsinstanser.

Gjennom behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*, sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. St.meld. nr. 25 trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for en opptrapping av skogvernet. Blant annet at et utvidet skogvern skulle følge de faglige anbefalingene fra en rapport fra NINA og Skogforsk, *Evalueringen av skogvernet i Norge*. St. meld. nr. 25 slår også fast at Regjeringen vil gjennomføre nye konkrete vurderinger av Statskog SFs og Opplysningsvesenets fonds skogarealer for å identifisere aktuelle verneområder. I St.meld. nr. 14 (2015-2016) *Natur for livet sier Regjeringen* at den vil videreføre det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder vern av offentlig eid skog og privat eid skog gjennom det frivillige skogvernet. Det ble vedtatt et mål om vern av 10 % av skogarealet i Norge.

Frivillig vern innebærer at skogeier tilbyr staten vern av egen skog. Miljøvernmyndighetene vurderer tilbudet og iverksetter naturfaglige registreringer for å kartlegge verneverdier. Om det etter en slik registrering vil være aktuelt å fremme et verneforslag for det aktuelle arealet, skal det gjennomføres forhandlinger med grunneier om avgrensing, verneforskrifter og økonomisk erstatning. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene, vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven.

Arealet vernet skog har økt de siste årene, men den totale andelen er fortsatt relativt låg. Pr. 1. januar 2020 var omtrent 5 % av skogarealet og ca. 3,8 % av den produktive skogen vernet i Norge. Det er et nasjonalt miljømål at «*et representativt utvalg av naturtypene i skog skal vernes for kommende generasjoner*». Vern av skog er også viktig for å nå flere av de øvrige miljømålene, herunder at «*utryddingen av truede arter i skog skal være stanset og status for arter i nedgang være forbedret innen 2020*» og at «*mangfold av naturtyper i skog skal tas vare på eller gjenopprettes innenfor sitt naturlige utbredingsområde, og slik at alle stedegne arter forekommer i levedyktige bestander*».

Lovgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av naturmangfoldloven. I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfoldlovens § 33. Aktuell verneform for områder i denne verneplanen er naturreservat. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven. Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldloven § 37.

Som naturreservater kan vernes områder som:

- inneholder truet, sjelden eller sårbar natur
- representerer en bestemt type natur
- på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold
- utgjør en spesiell geologisk forekomst
- har særlig naturvitenskapelig verdi

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til å få verneverdier som nevnt over gjennom fri utvikling eller aktive gjenopprettningstiltak. I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel.

Etter Fylkesmannens vurdering tilfredsstiller de foreslåtte naturreservatene i denne høringa kravene i naturmangfoldloven § 37. Formålet med vernet er i hovedsak å bevare områder med gammel skog med tilhørende naturmangfold i form av plante- og dyrearter, naturtyper og økosystemer eller områder som er egnet til å få verneverdier gjennom fri utvikling. Alle områdene inneholder truet, sjelden eller sårbar natur. De har i tillegg en særlig naturvitenskapelig verdi pga. forekomst av spesielle arter og/eller naturtyper. Det vises for øvrig til de enkelte verneforslagene og formålene med disse.

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal de miljørettslige prinsippene i lovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal fremgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurderingen av saken.

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget om naturverdiene i de foreslåtte verneområdene bygger på registreringer og kartlegginger utført og innhentet av konsulentfirmaer og enkeltpersoner med høy kompetanse innenfor fagfeltet. Foreslåtte verneforskrifter fastsetter restriksjoner for bruk som vil kunne få negative konsekvenser for verneverdier og verneformål. Dette vil gi områdene økt beskyttelse. Samtidig åpner forskriftene for en videreføring av enkelte aktiviteter. Dette er aktiviteter som ut fra dagens kunnskap vil

ha liten eller ingen innvirkning på verneverdiene. Det er viktig at vernet ikke blir strengere enn det som er nødvendig for å ta vare på disse verneverdiene. Fylkesmannen mener de foreslåtte naturreservatene vil bidra på en positiv måte for å oppfylle forvaltningsmålene for naturtyper og økosystemer og arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Fylkesmannen vurderer å ha god kunnskap om de berørte artenes bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og områdenes økologiske tilstand, samt virkningene av verneforslagene på naturmangfoldet i disse områdene. Kravet om kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt.

Fylkesmannen ser ikke at det er noen risiko for utilsiktede negative virkninger på naturmangfoldet ved et vernevedtak, § 9 i naturmangfoldloven kommer derfor ikke til anvendelse.

Fylkesmannen mener vernetiltakene vil redusere den samlede belastningen på økosystemene verneforslagene representerer. På denne måten vil vernetiltaket ha en positiv virkning på økosystemene, jf. § 10 i naturmangfoldloven.

Siden vernetiltaket etter Fylkesmannen sin vurdering ikke vil skade naturmangfoldet, kommer naturmangfoldloven § 11 ikke til anvendelse. Fylkesmannen kan på samme måte heller ikke se at naturmangfoldloven § 12 har relevans i sammenheng med vernetiltaket.

Verneplanprosessen

Generelt

Opprettelse av verneområder etter naturmangfoldloven § 37 skal følge bestemmelser om saksbehandling i lovens §§ 41 til 43. Videre gir rundskriv T-3/99 fra Miljøverndepartementet (nå Klima- og miljødepartementet) retningslinjer for saksbehandlingen. Saksbehandlingsreglene skal sikre at verneforslagene blir grundig utredet, og at de som berøres og andre interesserte skal få fremmet sine synspunkter. Fylkesmannen har i verneprosessen lagt vekt på samarbeid og dialog med grunneiere, rettighetshavere, organisasjoner og kommuner. Særlig tett har samarbeidet vært med Glommen Mjøsen Skog SA, NORSKOG, Viken Skog SA og Statskog SF.

Vern av skog foregår nå hovedsakelig gjennom ordningen med frivillig vern. Dette innebærer at det er grunneier/rettighetshaver som fremmer et tilbud til vernemyndighetene om vern av et område. Fylkesmannen gir melding om aksept for tilbudet. Det gjennomføres naturfaglige registreringer av det tilbudte område for å klargjøre at området har naturfaglige kvaliteter som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven. Etter at en slik dokumentasjon foreligger, gjennomføres forhandlinger mellom grunneier/rettighetshaver og staten, og det inngås en avtale som omfatter grenser, verneforskrifter og erstatning. Etter at det er inngått avtale eller mens forhandlingene pågår, starter de formelle verneprosessene etter naturmangfoldlovens bestemmelser. Vern av skog på Statskog SFs grunn foregår litt annerledes. Her peker Miljøvernmyndighetene ut arealer for kartlegging av offentlig eid grunn. Dersom

arealene har høye nok vernekvalliteter, startes det opp en verneprosess for området i dialog med Statskog SF. Arbeidet med avtaler og erstatning blir først initiert etter et eventuelt vernevedtak. Tjuetre av områdene i denne verneplanen er behandlet etter ordningen med frivillig vern, og to områder er vern på Statskog SFs grunn.

Grunneiere, rettighetshavere, kommuner og andre skal gis anledning til å komme med merknader til et verneplanarbeid før et verneforslag utformes. Det er derfor tidligere meldt oppstart av påtenkt verneforslag etter naturmangfoldloven § 42. Se nedenfor. I henhold til § 43 i naturmangfoldloven, jf. forvaltningsloven § 37, skal et verneforslag sendes på høring. Høringsforslaget skal beskrive området forslaget omfatter, herunder avgrensing, verneformål og verneverdier, samt andre verdier enn naturverdier og de følgene forslaget antas å få. Etter høring blir mottatte uttalelser oppsummert og vurdert, og eventuelle endringer av verneforslagene foretas. Fylkesmannen oversender deretter verneforslagene med sin tilråding til Miljødirektoratet. Direktoratet vurderer Fylkesmannens forslag, og oversender sin tilråding til Klima- og miljødepartementet. Vernevedtaket fattes ved kongelig resolusjon.

Naturfaglige registreringer

Den naturfaglige dokumentasjonen for verneplanen er hentet fra lokalitetsbasen for skogområder prosjekt Frivillig vern, prosjekt Bekkekløfter, prosjekt Kalkskog og prosjekt Statskog, i tillegg til naturtyperegistreringer i Naturbase og rapporter fra spesifikke kartleggingsoppdrag fra andre sammenhenger. Arbeidet i prosjektene nevnt over, er utført av BioFokus, Asplan Viak, Norsk Institutt for naturforskning (NINA), Kistefos Skogtjenester AS, Reidar Haugan og Even Høgholen. Fagrapportene fra prosjektene Frivillig vern og Statskog er angitt etter verdiene: *lokalt verdifullt* (*), *regionalt verdifullt* (**), *nasjonalt verdifullt* (***) og *nasjonalt verdifullt og svært viktig* (****). I fagrapportene fra bekkekløftprosjektet og kalkskogprosjektet er områdene verdivurdert etter en noe annen skala og med tallverdier. For bekkekløftprosjektet er verdiene: 1 - *lokalt verdifullt*, 2 - *lokalt til regionalt verdifullt*, 3 - *regionalt verdifullt*, 4 - *regionalt til nasjonalt verdifullt*, 5 - *nasjonalt verdifullt* og 6 - *nasjonalt verdifullt og svært viktig*. For kalkskogprosjektet er verdiene: 1 - *lokalt verneverdig*, 2 - *lokalt til regionalt verneverdig*, 3 - *regionalt verneverdig*, 4 - *regionalt til nasjonalt verneverdig*, 5 - *nasjonalt verneverdig* og 6 - *nasjonalt til internasjonalt verneverdig*. Naturtyperegistreringene fra Naturbase er vurdert etter skalaen: A (svært viktig), B (viktig) og C (lokalt viktig).

Oppstart av verneplanarbeidet

Formell oppstart av verneplanarbeidet med kunngjøring av oppstartmelding for de aktuelle områdene ble gjort 25. mars 2019 (4 områder), 31. mars 2020 (15 områder) og 16. april 2020 (8 områder). Det kom inn 21 innspill til oppstartmeldingene. De viktigste momentene i disse uttalelsene er gjengitt her:

Språkrådet påpeker at skrivemåten *Lekjendalen* ikke er i samsvar med det sannsynlige opphavet (ordet *tjern*, jf. side 144 i oppslagsverket *Norske Elvenavne*). De har derfor bedt Kartverket om å reise formell navnesak på elvenavnet *Lekjenna* og andre navn avledet av dette. De skriver at Fylkesmannen må vente til det er gjort vedtak i denne navnesaken

før skrivemåten av naturreservatnavnet kan fastsettes. Videre spør de om *Sorperoa naturreservat* kunne være et alternativt navn til *Hånåhoppet naturreservat* siden verneområdet ligger i lia vest for tettsteddelen Sorperoa. De tilrår skrivemåten *Høgghaug og Hansebakkberget naturreservat* istedenfor å bruke bindestrek mellom de to navnene. SSR har registrert *Åsli* som navn på en gravplass et stykke øst for det foreslåtte verneområdet *Åsli naturreservat*. Verneområdet ligger rett på nordsiden av *Åslibygda*. De ber derfor Fylkesmannen vurdere om *Åslibygda naturreservat* vil være et bedre navn på området. For området *Svenstad* ber de om at Fylkesmannen vurderer et navn på det fremtidige verneområdet som gjenspeiler øvrige eiendommer som også er med i verneforslaget. De ønsker også at Fylkesmannen vurderer et mer heldekkende navn for utvidelsen av *Viengskletten naturreservat*, siden åsen *Viengskletten* kun utgjør en liten del av det foreslåtte verneområdet. De lurte på om *Havikberget* er et lokalt navn siden det ikke er registrert i SSR. Til slutt ønsker de en oppklaring i navnet på utvidelsen av *Stange urskog* og hvorfor dette reservatet ikke er synlig på kart.

Fylkesmannens kommentarer:

- *Lekjendalen*: Dersom Kartverket kan fatte et vedtak før vi sender vår tilråding om vern til Miljødirektoratet, kan vi endre skrivemåten på det foreslåtte verneområdet *Lekjendalen naturreservat*.
- *Hånåhoppet*: *Hånåhoppet* er det vanlige brukte navnet på det aktuelle området. Et alternativ kunne vært *Grindberga*, men *Hånåhoppet* virker å være mest benyttet lokalt. *Sorperoa* er brukt om et større og delvis annet område enn det aktuelle verneområdet.
- *Høgghaug-Høsebakkberget*: Fylkesmannen følger rådet om å skrive navnet på området som *Høgghaug og Hansebakkberget*.
- *Svenstad*: Lokalt har det eksisterende navnet på naturreservatet festet seg. Det har ikke vært noe ønske om å endre navnet i forbindelse med en eventuell utvidelse av dette. Fra grunneierne har det derimot vært et ønske om at skrivemåten på reservatet skal være *Svendstad*. De mener at dette er den riktige skrivemåten på garden fra gammelt av, og det er flere gamle dokumenter der navnet blir skrevet med d. Fylkesmannen har forelagt dette for Språkrådet. Språkrådet viser til at *Svenstad* er den eneste godkjente skrivemåten i SSR. Fylkesmannen vil derfor rette seg etter dette, og bruke det samme navnet som på eksisterende naturreservat.
- *Viengskletten*: Vi er enige i at åsen *Viengskletten* kun utgjør en liten del av det foreslåtte naturreservatet. Likevel synes vi det er uheldig å skifte navn på et eksisterende verneområde hvor navnet nå har vært i bruk i 6 år. Vi ønsker derfor ikke å foreslå et nytt navn.
- *Havikberget*: Vi har heller ikke funnet navnet «*Havikberget*» på gamle kart eller gamle bygdebøker, men det brukes lokalt på *Brøttum* for den vestre delen av det foreslåtte naturreservat. Grunneiere har blitt forespurt igjen om dette og foreslår navnet «*Havikberget og Nordberg*» som et mer dekkende navn for området. Dette vil derfor legges ut på høring.
- *Stange urskog*: Det er riktig at vi foreslår å endre navnet på det utvidede *Stange urskog*. Dette har å gjøre med at utvidelsesarealet ikke er i nærheten av en

urskog, slik som skogen i det opprinnelige reservatet muligens kunne klassifiseres som. Vi synes derfor at det opprinnelige navnet *Stange urskog* blir misvisende og har derfor foreslått *Romsæterberget naturreservat* som nytt navn. At det eksisterende reservatet ikke er synlig på deres kart har vi ikke noen forklaring på. Grensene er synlig på Norgeskart og i Naturbase.

WWF Verdens Naturfond støtter verneforslagene, men stiller spørsmål til om det er riktig å utvide Viengskletten naturreservat da dette arealet ikke ble funnet verneverdig i fagrapporten fra 2011. De stiller også spørsmål til om det er riktig å verne et stort areal med ungskog i den søndre delen av det foreslåtte Skålåsen naturreservat.

Fylkesmannens kommentarer:

- Viengskletten naturreservat: Det er riktig at det i rapporten for den naturfaglige registreringen som ble gjort i forkant av opprettelsen av Viengskletten naturreservat står at utvidelsesarealet vi nå foreslår å verne ikke er verneverdig. I 2013 var det strengere kriterier for å verne arealer som ikke hadde høye verneverdier, mens det i dag er mer aksept for å ta med utvidelsesarealer til eksisterende reservat selv om de ikke har like høye naturverdier. Utvidelsesarealet ble aldri befart av Fylkesmannen i forkant av opprettelsen av reservatet i 2013, nettopp fordi den naturfaglige rapporten beskrev området som sterkt hogstpåvirket og uten verneverdier. Vi har i 2019 befart utvidelsesområdet, og mener at det har kvaliteter som vil bidra til å styrke Viengskletten naturreservat. Se nærmere beskrivelse av områdets verneverdier i områdebeskrivelsen lenger ned i dette dokumentet.
- Skålåsen: Søndre del av det foreslåtte området består av skog i hogstklasse 4. Dette er altså ikke ungskog. Skogen har tydelig vært gjenstand for hogst for en god stund siden, men er under restaurering til gammelskog der det allerede finnes en god del død ved. Med den eksposisjonsretning som området har, så har det potensial som leveområde for arter knyttet til høyereliggende humide granskoger, f.eks. huldrestry som har en relativt stor forekomst lenger nord i det foreslåtte området, og andre lav- og sopparter. Tilgrensende område i sør (en annen grunneier) kan bli vurdert som område til frivillig vern. Den søndre delen bidrar også til å øke størrelsen og robustheten til det aktuelle området. Fylkesmannen velger derfor å beholde den søndre delen i verneforslaget til høring.

Statens vegvesen Region Øst har ingen merknader.

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) ønsker på generelt grunnlag at vi benytter oss av DMFs kartinnsyn og NGUs ressursdatabaser når vi planlegger nye verneområder, og har følgende merknader til spesifikke områder:

- Skåbudalen: sørøstre del av vernegrensa berører en grusforekomst som er karakterisert av NGU til å ha liten lokal betydning som grusforekomst. Foreslått verneområde vil beslaglegge en mindre del av denne forekomsten. DMF har ikke merknader til verneforslaget på dette grunnlaget.

- Dokkaelva: vernegrensa helt i sør berører en lokalt meget viktig grusforekomst. NGU framhever at de gjenværende ressursene bør sikres for uttak. Vernegrensa er anlagt på topp av skråning nært elva. Etter DMF sin vurdering vil det være lite aktuelt å ta ut grus i dette området av bl.a. hensyn til fare for erosjon fra elva. DMF vil dermed ikke ha noen innvendinger til verneforslaget.
- Lekjendalen: grenser til forekomstområde for sand og grus. DMF kan ikke se at foreslått vern i vesentlig grad vil påvirke ressursen.
- Månskjæra: sørøst for området ligger en punktregistrering av karbonatmineraler. Med forutsetning i at grunneier er kjent med forekomsten som kan bli berørt, ser DMF ingen grunn til at forekomsten er til hinder for vern av området.
- Hånåhoppet: innenfor det foreslåtte verneområdet ligger et forekomstområde for pukk (Kongslivollen fjelltak). Dette har potensiale som uttaksområde for knust fjell. DMF kan ikke se at omfang og kvalitet på ressursene som er berørt er av en slik størrelse at de på det grunnlaget bør unnlates vernet.
- Utvidelse av Misterlia naturreservat: utvidelsen ligger på mot grensa til to registrerte sand- og grusressurser. DMF vurderer at eventuelle videre uttak av grus i dette området ikke kommer i konflikt med verneområdeinteressene og legger til grunn at det ikke legges videre restriksjoner for ytterligere drift.
- Havikberget: her finnes en registrert forekomst for pukk, men registreringen er over 40 år gammel og DMF tror ikke at denne registreringen er til hinder for etablering av verneområdet.

Fylkesmannens kommentarer: Der hvor DMF ikke ser noen konflikt mellom vern og mineralressurser tar vi informasjonen til orientering, men har følgende svar til spesifikke områder:

- Dokkaelva: Fylkesmannen anser at det kommersielt drevne grusuttaket i nærheten av verneforslaget er nedlagt, og at videre uttak ut mot elva ikke er aktuelt. I gjeldende reguleringsplan for området, Gjeffe grusuttak, er det arealet som er foreslått til vern, vist som friareal/grøntareal mellom uttaksområdet og elva.
- Månskjæra: vi skal sørge for at grunneier er kjent med forekomsten av karbonatmineralene.
- Hånåhoppet: Et forslag til reguleringsplan for et fjelluttak kalt Kongsliahaugen (Grindberget) var på høring i 2014. Formålet med planarbeidet var å legge til rette for steinuttak for produksjon av blant annet grus, pukk, betong og asfalt. Fylkesmannen hadde innsigelse til planforslaget. Planforslaget ble ikke vedtatt av kommunestyret i Nord-Fron. I gjeldende kommuneplan er området vist som LNF.
- Utvidelse av Misterlia naturreservat: siden arealet på sørsida av Mistra er et frivillig vern-tilbud, antar vi at grunneieren ikke har et ønske om å drive ut mineralressursene i området. Vi har ikke foreslått å åpne for denne type aktivitet i verneforskriften. Ønsker om uttak innenfor fremtidig vernegrense må derfor omsøkes etter naturmangfoldloven § 48.

Nordre Land kommune har i sine innspill til oppstartmeldingene i mars 2019 og mars 2020 synspunkter på de samfunnsmessige konsekvensene av skogvern. Nordre Land kommune mener at kommunen allerede har et høyt prosenttall vernet skogareal, og at

det derfor må være svært høye biologiske kvaliteter på fremtidige verneområder. Skogbruk er et viktig næringsgrunnlag i kommunen. Kommunen etterlyser at det gjøres en helhetlig vurdering av de samfunnsmessige konsekvensene ved både registreringsarbeid og vern i de prosessene miljøforvaltningen gjennomfører. Kommunen mener vern av produktivt skogareal i dette omfanget ikke henger sammen med viktige politikkområder som mattrygghet, bioøkonomisatsing/grønt skifte, vern om landbrukets ressursgrunnlag og klimautfordringer. Nordre Land er av den oppfatning at det samlede omfanget av restriksjonsområder nå er så stort at dette må ses opp mot det kommunale selvstyre og handlingsrom. Før nye verneområder opprettes må kommunen tas med i en helhetlig diskusjon der forholdet mellom verneinteresser og andre samfunnsinteresser veies opp mot hverandre. Kommunen ber derfor om at foreslåtte nye verneområder inntil videre tas ut av planene for vern. Kommunen påpeker også at vern får konsekvenser for tilstøtende skogarealer gjennom at dette reduserer arealgrunnlaget for vedlikehold og utvikling av eksisterende vegnett.

Fylkesmannens kommentarer: Fylkesmannen kan ikke gå inn på en omfattende analyse av de totale samfunnsmessige konsekvenser for Nordre Land kommune ved forslag om frivillig vern av skog. Fylkesmannen forholder seg til vedtaket i Stortinget i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 14 (2015-2016), *Natur for livet*, om vern av 10 % av skogarealet i Norge, og det oppdraget Fylkesmannen har fått fra overordnet myndighet om å gjennomføre prosesser som fører fram til dette målet. Per 1. januar 2020 har vi vernet ca. 5 % av skogarealet i landet. Det er ikke noe mål at det skal være en prosentvis lik fordeling av vernet skog i de ulike deler av landet eller mellom kommunene. Vernevedtakene skjer ut fra bl.a. kriterier som representativitet, truetthet, særlig betydning for biologisk mangfold, robusthet mot endringer og nettverk av verneområder, og ikke minst hva Fylkesmannen får inn av tilbud om frivillig vern. Når målet om 10 % skogvern etter hvert nærmer seg, må miljøforvaltningen likevel i større grad vurdere det enkelte tilbud om frivillig vern opp mot mangelanalysen i skogvernet og mulige lokale og regionale konsekvenser av de ulike verneforslagene. Når det gjelder de økonomiske konsekvensene for skogsvegnettet ved at arealgrunnlaget for disse blir mindre ved vern, viser Fylkesmannen til at dette må avklares gjennom forhandlingene om erstatning for de enkelte områdene.

Nordre Land SV, Arbeiderpartiet og Bygdelista i Nordre Land viser til målsettingen om vern av 10 % av skogarealet i Norge. I Nordre Land har flere skogeiere bidratt med viktige skogvernområder og mottatt erstatning. Flere av disse områdene har svært vanskelige driftsforhold og innehar sjeldne arter som skogeier i henhold til Skogbruksloven (og skogbrukets egen miljøsertifisering) plikter å ta hensyn til. Høyereliggende granskog, bekkekløfter, kalkskog og huldrestryskoger er eksempler på skogverdier Nordre Land har et viktig ansvar for. De aktuelle partiene i Nordre Land viser til at vi ligger langt bak målsettingen om 10 % vern, og det er derfor positivt at nye skogeiere nå melder inn flere mulige skogvernområder.

Fylkesmannens kommentarer: Fylkesmannen viser til at mange av områdene som til nå er vernet i Oppland gjennom ordningen med frivillig vern av skog, har skjedd i

områder med vanskelige driftsforhold. Dette har bidratt til at skogvernet skjer på en slik måte at konfliktene med produksjonsgrunnlaget i skogbruket blir mindre, jf. St.meld. nr. 6 (2016-2017), *Verdier i vekst – Konkurransedyktig skog- og trenæring*.

Norsk Bergindustri (NB) viser til at et vernevedtak kan føre til at man utilgjengeliggjør ressurser som kan være lokalt, regionalt, nasjonalt eller globalt viktige, uten at disse er kartlagt før vedtak fattes. Båndlegging av områder må skje på bakgrunn av en vurdering av lokalsamfunnenes egne framtidige behov for byggeråstoff og av berggrunnens kommersielle potensial som grunnlag for framtidig næringsutvikling. NB mener en slik vurdering ikke ser ut til å være gjennomført. NB anmoder derfor Fylkesmannen om å undersøke berggrunnen før endelig vernevedtak fattes, for ikke å hemme framtidig næringsutvikling i eller i tilknytning til det foreslåtte verneområdet. NB har innspill til følgende områder:

- Dokkaelva: Et vern vil båndlegge en ressurs som kan komme i konflikt med eksisterende uttak av byggeråstoff ved Dokken og Gjefle skog. NB anbefaler at området ikke vedtas vernet.
- Skåbudalen: Det foreslåtte verneområdet skaper en potensiell konflikt med eksisterende produksjon av byggeråstoff på Fossøya.
- Svartdalstjerna naturreservat utvidelse: Utvidelsen vil kunne være i konflikt med eksisterende uttak av byggeråstoff ved Syttlia masseuttak.

Fylkesmannens kommentarer: Fylkesmannen har i utarbeidelsen av verneforslagene benyttet seg av informasjon om mineralske ressurser som ligger tilgjengelig i åpne kartløsninger. Fylkesmannen viser dessuten til at hensynet til mineralressurser blir ivaretatt i vernesaker på vanlig måte i slike saker, og på tilsvarende måte som andre samfunnsinteresser, gjennom de offentlige høringsprosessene slik disse er lovpålagt i naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen. Fylkesmannen har i forbindelse med denne verneprosessen også valgt å sende melding om oppstart til enkelte sentrale/nasjonale høringsinstanser som antas å kunne ha spesielle interesser å ivareta innenfor de aktuelle områdene, herunder NB.

Kommentarer til det enkelte område:

- Dokkaelva: Se vår kommentar ovenfor under innspillet fra DMF.
- Skåbudalen: Deler av en grusforekomst med usikker avgrensing og liten råstoffbetydning blir berørt av verneforslaget. Forekomsten er mest aktuell for mindre lokale formål. Det er en tilsvarende forekomst på andre sida av elva som ikke blir berørt av mulig vern. Den delen som blir berørt av verneforslaget, er den bratteste og minst tilgjengelige delen av forekomsten. Det er tatt ut grus i forekomsten ovenfor verneforslaget. Denne delen blir altså ikke berørt. Forekomsten er vist som LNF i gjeldende kommuneplan. Vi regner med at vi ikke hadde mottatt noe tilbud om frivillig vern av skog fra grunneierne dersom det foreslåtte verneområdet var aktuelt for uttak av grus.
- Svartdalstjerna naturreservat utvidelse: Grensa for foreslått verneområde er tilpasset reguleringsplanen for Syttlia massetak. Massetaket blir ikke berørt.

Oppland Orienteringskrets v/Nils Harald Staff viser til at det blir stadig flere skogområder som blir opprettet som naturreservater med meget strenge restriksjoner

for bruk som omfatter idrett. I praksis vil dette si at orienteringsidretten ikke kan arrangere o-løp i området, eller eventuelt må håpe på å få godkjent en søknad om dispensasjon. Disse begrensningene fører til at mange områder som tidligere er kartlagt for orientering ikke lenger kan brukes, og at revidering ikke er formålstjenlig. Orienteringskretsen registrerer at det i Nordmarka i tilsvarende reservater er generelle unntak for orientering og turorientering i verneforskriftene. Det virker urimelig at det ikke er tilsvarende bestemmelser i Oppland. Orienteringskretsen anmoder om at orienteringsidretten kan benytte naturen på lik linje med jakt, fiske og friluftsliv. Orienteringskretsen viser spesielt til at området Svartdalstjerna har vært benyttet aktivt til orientering og turorientering i over 60 år.

Fylkesmannens kommentarer: Fylkesmannen viser til at det i standardbestemmelser for naturreservater med verneformål skog, er satt et forbud mot større arrangementer. Et orienteringsløp vil kunne være et slikt arrangement. Det er imidlertid også en standardbestemmelse at det etter søknad kan gis en dispensasjon for slike arrangementer. En forutsetning for en slik dispensasjon er at arrangementet ikke kommer i konflikt med verneformål og verneverdier. Dette må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. I naturreservater som er robuste mot slitasje og forstyrrelser, vil det som regel kunne gis slike tillatelser på vilkår. Vilkårene vil som oftest være at arrangementet skal unngå sårbare områder og perioder, bl.a. vil det være viktig å unngå arrangementer i hekke- og yngleperioden på våren og forsommeren. I denne sammenheng vil Fylkesmannen understreke at forvaltningen av verneområdene ikke skal være strengere enn det som er nødvendig for å ivareta verneverdier og verneformål. Samtidig er det slik at dersom det er en konflikt i et naturreservat mellom naturverdier og organisert friluftsliv/idrett, så skal naturverdiene ha forrang. Det er noe av hensikten med opprettelse av slike verneområder at naturmiljøet gis en ekstra beskyttelse ut over det vanlige. Oslomarka har en særlig viktig rolle som friluftsområde for en stor del av landets befolkning. Derfor har verneområdene i Oslomarka mer lempelige bestemmelser for organisert friluftsliv og idrett enn verneområder i landet for øvrig. Fylkesmannen vil også framheve at gjennom dialog mellom orienteringslag og forvaltningsmyndigheten for verneområder i skog, vil en oftest kunne komme fram til gode løsninger for bruken av disse områdene til slike formål.

Hurdal kommune tar oppstartsvarselet til informasjon.

NVE opplyser om selskaper med områdekonsesjon i de respektive foreslåtte verneområdene og ber de selskapene uttale seg til høringen. De ber videre om at standardbestemmelsene knyttet til kraftinstallasjoner tas inn i verneforskriftene. Oppland Energi AS, Vokks Kraft AS og Clemens Kraft AS har kraftverk og magasiner som blir berørt av verneforslagene. Ingen av disse står på adresselista til oppstartmelding. NVE ber om at disse settes på høringslista. NVE påpeker at området *Dokkaelva* omfatter inntaksdam og øvre del av vannvei til eksisterende Dokka kraftverk, samt vannvei og kraftstasjon for Kjøljuva kraftverk. Videre er det kartlagt seks småkraftpotensial i området. To av dem er det tidligere foreslått å utnytte i det avslåtte småkraftprosjektet Kjøljuva. Prosjektet fikk avslag pga. konflikt med naturverdier. Vokks Kraft AS var utbygger. Felles for de fleste kartlagte vannkraftpotensialene er lav kraftproduksjon og

høye kostnader sammenlignet med konsesjonsgitte prosjekter de siste årene. NVE anser derfor utbygging av dette som lite sannsynlig. Verneforslaget for *Skåbudalen* omfatter også vannveien til det avslåtte småkraftprosjektet Skåbyggja, og den planlagte kraftstasjonen ligger like utenfor området. Prosjektet er blant de 20 % dyreste prosjektene sammenlignet med konsesjonsgitte prosjekter som ikke er bygd ut. Prosjektet fikk i 2013 avslag som følge av konsekvensene for biologisk mangfold, med begrunnelse at Skåbudalen har viktige naturtyper og rødlistede arter som er tilknyttet fuktig miljø og rennende vann. Clemens Kraftverk AS var tiltakshaver. Tre kartlagte småkraftpotensial utnytter deler av fallet til Skåbyggja kraftverk. Alle potensialene er rimelige sammenlignet med konsesjonsgitte prosjekter som ikke er bygget ut. NVE viser til at Skåbudalen krysses av en 24 kV linje som tilhører Gudbrandsdal Energi Nett AS. I tillegg til standard bestemmelser for energi- og kraftanlegg ber NVE om at følgende formulering blir tatt inn for å ta hensyn til kraftlinja: *Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.* Nær grensa til utvidelsen av *Svardalstjerna naturreservat* ligger en dam til vannforsyningsformål ved Fiskelausen. Verneforskriften til dette området bør derfor inkludere spesifikke tillatelser for motorisert transport og arbeid knyttet til fornyelse av damanlegget.

Fylkesmannens kommentarer: vi har kjennskap til de kraftinstallasjonene som nevnes i NVEs uttalelse, og har tatt hensyn til disse i forslagene til verneforskrifter. Vi har nå satt inn alle områdekonsesjonærer på adresselista for høringen i tillegg til de som har kraftverk og magasiner som blir berørt. For området *Dokkaelva* noterer vi oss at det tidligere omsøkte småkraftverkprosjektet i Kjøljua fikk avslag på sin konsesjonssøknad pga. naturverdiene i området. Vi noterer oss ellers at NVE mener at utbygging av de øvrige vannkraftpotensialene i dette området anses som lite sannsynlig. Når det gjelder området *Dokkaelva*, viser vi for øvrig til vår kommentar nedenfor til innspillet fra Oppland Energi AS. For *Skåbudalen* har vi notert oss at konsesjonssøknaden for småkraftprosjektet Skåbyggja ble avslått i 2013 som følge av konsekvensene for naturmangfoldet. Det er dette naturmangfoldet som ligger til grunn for det foreliggende forslaget om vern av Skåbudalen. Det er tatt inn en bestemmelse under § 4 i verneforskriften som er i tråd med innspillet fra NVE. Under § 7 i utkast til verneforskrift for utvidelse av *Svardalstjerna naturreservat* er det tatt inn en bestemmelse som hjemler de tiltak som er nevnt av NVE. Dammen ligger utenfor forslag til verneområde.

Oppland Energi AS viser til at de har fire eiendommer innenfor det foreslåtte verneområdet Dokkaelva. Oppland Energi AS ber om de aktuelle eiendommene tas ut av verneforslaget, eller at det gis varig dispensasjon for tiltak knyttet til drift, vedlikehold og utbedring av dam og kraftanlegg.

Fylkesmannens kommentarer: Tre av eiendommene er tatt ut av verneforslaget. Den fjerde eiendommen, vegen ned til anlegget, er delvis fortsatt innenfor verneforslaget for å knytte de ulike delene av verneområdet sammen. Det er tatt inn bestemmelser i utkast

til verneforskrift som ivaretar bruk, vedlikehold og nødvendig opprusting av denne vegen.

DNT Valdres støtter forslaget til opprettelse av Høghaug-Høsebakkerget.

Eidsiva Energi AS opplyser om eksisterende kraftinstallasjoner i de foreslåtte verneområdene og ber generelt om at vernegrensene legges 15 meter fra midtlinjen på kraftgata. De ønsker primært at kraftinstallasjoner holdes utenfor verneområder, og påpeker at vernebestemmelsene ikke må være til hinder for drift og vedlikehold av kraftinstallasjoner og tilknyttet motorferdsel som skjer i kraftlinjetraséen.

Fylkesmannens kommentarer: Vi har kjennskap til de kraftinstallasjoner som Eidsiva opplyser om og har tatt hensyn til disse i forslagene til verneforskrifter. I de foreslåtte verneområdene hvor kraftlinjetraséer ligger inntil vernegrensa, er det tatt inn bestemmelser i verneforskriftene som åpner for drift og vedlikehold samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Tilknyttet motorisert ferdsel er søknadspliktig, med mindre det er akutte situasjoner. Det må være søknadspliktig for å kunne gjøre en konkret vurdering av mulig kjøreturé i hvert enkelt verneområde. Det finnes sårbare naturtyper også i skogreservater.

Statnett SF har ei kraftlinje 50 meter fra grensa til Klingerhaugen i Stange kommune, men adkomsten til denne er sikret via vei utenom det foreslåtte reservatet. De har også ei linje gjennom den foreslåtte utvidelse for Viengskletten naturreservat. De ber om at det tas inn bestemmelser i verneforskriften knyttet til drift og vedlikehold av denne, samt nødvendig motorisert ferdsel på driftsveien som blir benyttet. Denne bør vises på vernekartet. De opplyser om at det må være lov å lande med drone, siden drone benyttes til linjeinspeksjon.

Fylkesmannens kommentarer: vi har tatt inn relevante bestemmelser knyttet til drift og vedlikehold av eksisterende kraftinstallasjoner i Viengskletten naturreservat. Vi aksepterer nåværende trasé som benyttes som driftsvei, og har tegnet inn denne på vernekartet. Når det gjelder landing av droner så er det ikke noe forbud mot dette i verneområdet, men det er et forbud mot unødvendig forstyrrelse av dyrelivet. Dronebruken må derfor unngå forstyrrelse av dyrelivet så langt det er mulig.

Forsvarsbygg ber at det tas inn nødvendige unntaksbestemmelser for militær operativ virksomhet og landing og start med Forsvarets luftfartøy i forskriftene. De ber også om utsetting av fristen for uttalelse til 28. juni på grunn av behov for interne avklaringer angående området Skjærberget og Nysæteråsen.

Fylkesmannens kommentarer: Vi har hatt inn standardbestemmelser knyttet til militær operativ virksomhet og start og landing med Forsvarets luftfartøy i forslagene til verneforskrift. Det er ikke aktuelt å forlenge svarfristen til oppstartsvarselet med mer enn en måned. Forsvarsbygg må heller uttale seg til denne høringen som har en svarfrist lenge etter 28. juni.

Philip Mellison opplyser om at Havikberget benyttes til klatring med minst to klatrefelt innenfor foreslått verneområde. Han ber om at det tas kontakt med lokale klatreklubber, for eksempel Lillehammer klatreklubb. Muligheten for klatring bør opprettholdes, siden dette er et allerede opparbeidet klatrefelt og mulighetene for å finne andre egnede klatrefelt er begrenset.

Fylkesmannens kommentarer: Se nærmere beskrivelse av klatringa i Havikberget under områdebeskrivelsen. Mulighetene for å fortsatt klatre på allerede opparbeidede ruter i området vil i stor grad opprettholdes også etter et mulig vern. Alle klatreklubbene i nærområdet vil få høringsforslaget tilsendt.

Trude Solheim Lyngsmo er positiv til opprettelsen av Nordre Munksjøberget i Trysil.

Landbruksdirektoratet sier at det må fremgå av høringsdokumentet hvordan områdene benyttes i landbrukssammenheng. Dersom det er landbrukshensyn i områdene som ikke ivaretas i utkast til forskrift, ber dem om at dette begrunnes. Ellers bør alle landbruksrelevante bestemmelser tas inn i forskriftene.

Fylkesmannens kommentarer: I dialog med grunneierne har vi avklart hvordan områdene benyttes i landbrukssammenheng i dag. Vi har også kommentert dette i områdebeskrivelsene nedenfor. Alle standardbestemmelser knyttet til landbruk er tatt inn i de foreslåtte forskriftene, og der hvor det er landbruksveier er det tatt ekstra hensyn til disse i forskriftene.

Naturvernforbundet i Hedmark er positive til oppstartsmeldingen og ser frem til å kommentere høringsforslagene.

Trysil kommune påpeker at avstanden fra vernegrense til midtlinja på gamle Trysilveg burde være minimum 7,5 meter med tanke på vedlikehold.

Fylkesmannens kommentarer: vi er klar over at det foreslåtte 6 meter fra vegens midtlinje er litt snaut, men vi har valgt å trekke grensa for utvidelsesarealet på samme avstand fra veiens midtlinje som eksisterende reservat. I stedet for har vi tatt inn en åpning for at vedlikehold og rydding av vegetasjon kan gjøres 8 meter fra veiens midtlinje.

Stange kommune er positiv til vern av skogområder i Stange kommune under forutsetning av at det inngås frivillige avtaler med berørte grunneiere.

Saksbehandling

Foreliggende forslag til verneområder er utarbeidet på bakgrunn av drøftinger og forhandlinger med grunneierne, øvrige mottatte innspill fra blant annet oppstartmelding (jf. uttalelsene over) og de naturfaglige registreringene. De berørte kommunene har fått melding om oppstart.

Det er utarbeidet egne verneforskrifter tilpasset hvert enkelt område. Disse verneforskriftene og en mer presis avgrensning av områdene vil være gjenstand for drøftinger med grunneierne under høring.

I naturreservatene vil hele økosystemet bli fredet, det vil si alle planter og dyr og de økologiske prosessene i området. Alle inngrep i området vil i utgangspunktet være forbudt inkludert skogsdrift og motorferdsel. Beiting, jakt, fiske og sanking av bær og sopp vil fortsatt være tillatt (med unntak av ei sone i Stenmyra naturreservat som er vist på foreslått vernekart, se nedenfor) . Verneforskriftene kan eventuelt tilpasses ytterligere etter høring. Det er derfor viktig at høringsinstansene ser på verneforskriften for det enkelte område.

Fylkesmannen i Innlandet har ansvaret for denne felles lokale og sentrale høringa. Denne høringsprosessen vil gi alle aktuelle parter mulighet til å komme med sine synspunkter på det foreliggende utkastet til verneplanen. Alle uttalelser vil bli lagt ved saken helt til sluttbehandlingen i Regjeringen.

I etterkant av høringen kan Fylkesmannen gjøre eventuelle justeringer av verneforslagene på bakgrunn av høring. Deretter sender Fylkesmannen verneplanen med sin tilråding til Miljødirektoratet som så gir sin tilråding til Klima- og miljødepartementet (KLD). KLD gjennomgår direktoratets anbefaling og legger endelig forslag til verneplan fram for Regjeringen. Vernevedtak fattes som kongelig resolusjon i statsråd.

Verneplanens omfang

Gjennom dette dokumentet høres det i alt ca. 40 400 dekar hvorav ca. 35 010 dekar er skogareal og ca. 31 900 dekar produktiv skog, se tabellen nedenfor.

Område	Kommune	Totalareal (daa)	Areal produktiv skog (daa)	Skogareal (daa)	Moh.	Verneverdi
Månskjæra	Stor-Elvdal	639	600	620	360-720	B
Krokkletten	Stor-Elvdal	151	93	151	265-398	A
Sjøbekken	Stor-Elvdal	1709	1642	1648	680-890	*
Engene	Nord-Odal	540	274	275	136-139	A
Lekjenndalen	Engerdal og Trysil	2123	1601	1961	560-920	4
Sagbekkskåra	Engerdal	367	330	347	635-790	4
Dokkaelva	Nordre Land	2747	2423	2526	160-415	****
Skåbudalen	Nord-Fron	1438	1310	1310	510-765	4

Skolldalen	Øyer	2092	1455	1946	740-955	**
Skålåsen	Østre Toten	653	580	580	570-740	**
Hånåhoppet	Nord-Fron	1686	1691	1712	300-850	5
Høghaug-Høsebakkberget	Sør-Aurdal	2750	2562	2748	175-680	**
Rognhaugen	Gran og Hurdal	1665	1284	1302	625-720	**
Nordre Munksjøberget	Trysil	2918	1648	2476	640-820	*
Klingerhaugen	Stange	100	100	100	377-460	A
Labbdalen	Stange	123	123	123	205-313	A
Middagsberget	Stange	207	207	207	288-395	B
Havikberget og Nordberg	Ringsaker	210	186	186	151-312	A
Skjærberget	Rendalen	2855	1900	2500	630-968	***
Utvidelse av Svenstad NR	Ringebu	137	122	128	360-510	A
Utvidelse av Svartdalstjerna NR	Østre Toten	6897	5899	6010	600-790	**/**
Utvidelse av Sulustaddalen NR	Østre Toten	1643	1473	1500	690-785	**
Utvidelse av Halasbukjølen NR	Åmot	4105	2430	2500	560-650	Ikke kartlagt
Utvidelse av Viengskletten NR	Stor-Elvdal	1185	903	1060	730-884	Ikke kartlagt
Utvidelse av Misterlia NR	Rendalen	368	350	368	317-548	A
Utvidelse av Stange urskog (Romsæterberget)	Stange	362	345	358	435-586	B
Utvidelse av Stenmyra NR	Trysil	742	372	372	453-463	Ikke kartlagt

Høring

Verneforslagene sendes med dette på høring. Alle som måtte ønske det, kan komme med innspill og merknader til forslagene. Fylkesmannen ber spesielt om synspunkter på følgende:

- Eventuelle konflikter med andre interesser. Vi ber om at eventuelle konflikter beskrives mest mulig konkret, for eksempel hvilken del av området det særlig er

knyttet konflikt til, og hvilke justeringer av bestemmelser i verneforskriften som vil være nødvendig for å løse eller redusere konflikten.

- Avgrensing av de aktuelle områdene.
- Synspunkter på verneforskriften og eventuelle merknader til spesielle forhold i det enkelte område. Også her ber vi om mest mulig konkrete opplysninger og forslag til mulige løsninger.
- Om det er behov for skjøtsel og tiltak, samt innspill til forvaltningen av områdene.
- Eventuelle feil i høringsutkastet.

Frist for å avgj uttalelse settes til **5. august 2020**. Dere finner kart over alle områder på kart.naturbase.no.

Eventuelle uttalelser sendes:

Fylkesmannen i Innlandet,

Postboks 987,

2604 Lillehammer

eller på e-post til: fminpost@fylkesmannen.no.

Områdebeskrivelser med forslag til verneforskrift og kart

Månskjæra

Kommune: Stor-Elvdal

Verneverdi: B

Areal: 639 dekar

Berørte eiendommer: 19/7

Områdebeskrivelse og naturverdier

Månskjæra er ei bratt sørvestvendt li med rasmark, berghamre, gammel furuskog og gamle løvtrær. Hele lia er soleksponert og tørr, bortsett fra ei lita kløft mellom to høye stup. De nedre delene av lia er jevnt skrånende og har lysåpen barblandingsskog med innslag av kalk. De øvre delene av lia er bratte med høye stup. Rasmarka nedenfor er kledd med barblandingsskog med stort innslag av løvtrær som for eksempel vanlig bjørk, hengebjørk, gråor, osp, selje og rogn og hegg. Boniteten i området er middels-høy og området ligger i sørboreal og mellomboreal vegetasjonssone.

Av registrerte gammelskogsarter kan ulvelav (NT), svartsoneskjue (NT) og granrustskjue (NT) nevnes. På områder med næringsrik berggrunn er kalkskogelementet markert til stede. Her finner vi arter som for eksempel klokkevintergrønn, nattfiol og liljekonvall. I den skogkledd rasmarka vokser mye einstape og trollbær, samt noen individer av håndmarinøkkel. På berghyllene vokser sølvmure, filtkongsslys, kanelrose og kantkonvall, mens det i bergsprekkene vokser olavsskjegg, svartburkne, vanlig lodnebregne og fjelllodnebregne.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av kalkrik, gammel furuskog og sørberg. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gamle furu- og løvtrær, død ved, rasmarker og soleksponerte bergsider.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk. Det går en traktorvei inn i området i nordvest. Det går en blåmerket tursti gjennom området.

Planstatus

I kommuneplanen for Stor-Elvdal kommune 2003 – 2015 ligger området i et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

Merknader

Ikke noe spesielt å anmerke.

Forskrift

Forskrift om vern av Månskjæra naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av kalkrik, gammel furuskog og sørberg. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gamle furu- og løvtrær, død ved, rasmarker og soleksponerte bergsider.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Stor-Elvdal kommune: 19/7.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 640 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Stor-Elvdal kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav, eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f. eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- e. Beiting.
- f. Rydding, merking og vedlikehold av eksisterende stier og traktorveg.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt, unntatt på eksisterende stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d. Utsetting av saltstein.
- e. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beite.
- f. Oppsetting av jakttårn for storviltjakt.
- g. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4, f og § 7 b, c, d, e og f.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

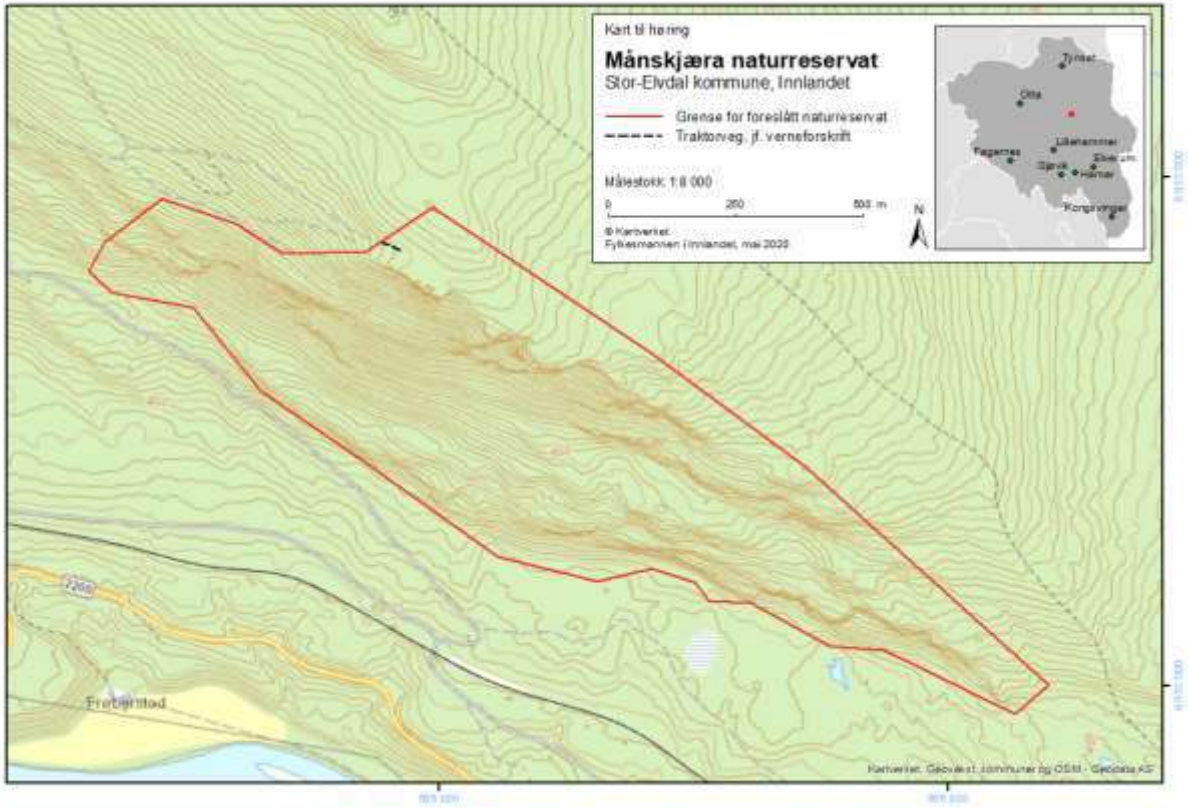
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikraftredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Krokkletten

Kommune: Stor-Elvdal kommune

Verneverdi: A

Areal: 151 dekar

Berørte eiendommer: 7/1

Områdebeskrivelse og naturverdier

Krokkletten består av to skogkledte topper med bratte lisider, rasmark og blokkmark. I de bratte partiene og på toppene vokser gammel furuskog og det er store forekomster av død ved i ulike nedbrytningsstadier. Litt lengere ned i brattskrentene finner en også løvtrær som for eksempel rogn, selje osp og bjørk. På de slakere, rikere områdene mellom de to toppene og ned mot dalene vokser det gammel gran. Her finnes det også noe død ved, men merparten er fersk død ved. Boniteten i områder er i hovedsak middels og området ligger i sør og mellomboreal vegetasjonssone.

Det er registrert et stort antall sjeldne og rødlistede sopper i området; rynkeskinn (NT), hornskinn (NT), *Gloeocystidiellum subasperisporum* (NT), lundkremskinn (NT), taigapiggskinn (NT), vannvoksskinn (NT), tyrivoksskinn (VU), sørgehornskinn (NT), kelo-nålehinne (NT), *Tubulicrinis inornatus* (NT), seljeskinn (NT), svartsonekjuka (NT) og granrustkjuka (NT). Det er også registrert arter som duftskinn, granlærsopp, flekk-kjuka, flakskinn, månetagg, spikeskjegg (NT), rosenlav, lungenever og gubbeskjegg (NT). Dette gjør Krokkletten til det området som har flest antall registrerte rødlistede sopper knyttet til død ved i regionen.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel barskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gamle gran- og furutrær, gamle løvtrær og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk. Det er to kraftlinjer som ligger inntil området og riksveg 3 går ca. 24 meter som nærmest fra den foreslåtte vernegrensa. Området brukes som turmål for organiserte turer, og det finnes enkle sitteplasser på toppen av Krokkletten øst.

Planstatus

I kommuneplanen for Stor-Elvdal kommune 2003 – 2015 ligger området i et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

Merknader

Ikke noe spesielt å anmerke.

Forskrift

Forskrift om vern av Krokkletten naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel barskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gamle gran- og furutrær, gamle løvtrær og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Stor-Elvdal kommune: 7/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca.150 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Stor-Elvdal kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav, eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f. eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- e. Beiting.
- f. Utsetting av saltstein.

- g. Rydding, merking og vedlikehold av eksisterende stier og ferdselsveger.
- h. Vedlikehold av enkle sitteplasser på toppen av Krokkletten øst.
- i. Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt, unntatt på eksisterende stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beite.
- e. Oppsetting av jakttårn for storviltjakt.
- f. Nødvendig uttransport av annet storvilt, jf. § 6 b, med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- g. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og h, § 7 b, c, d og e.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av

skjøtsel.

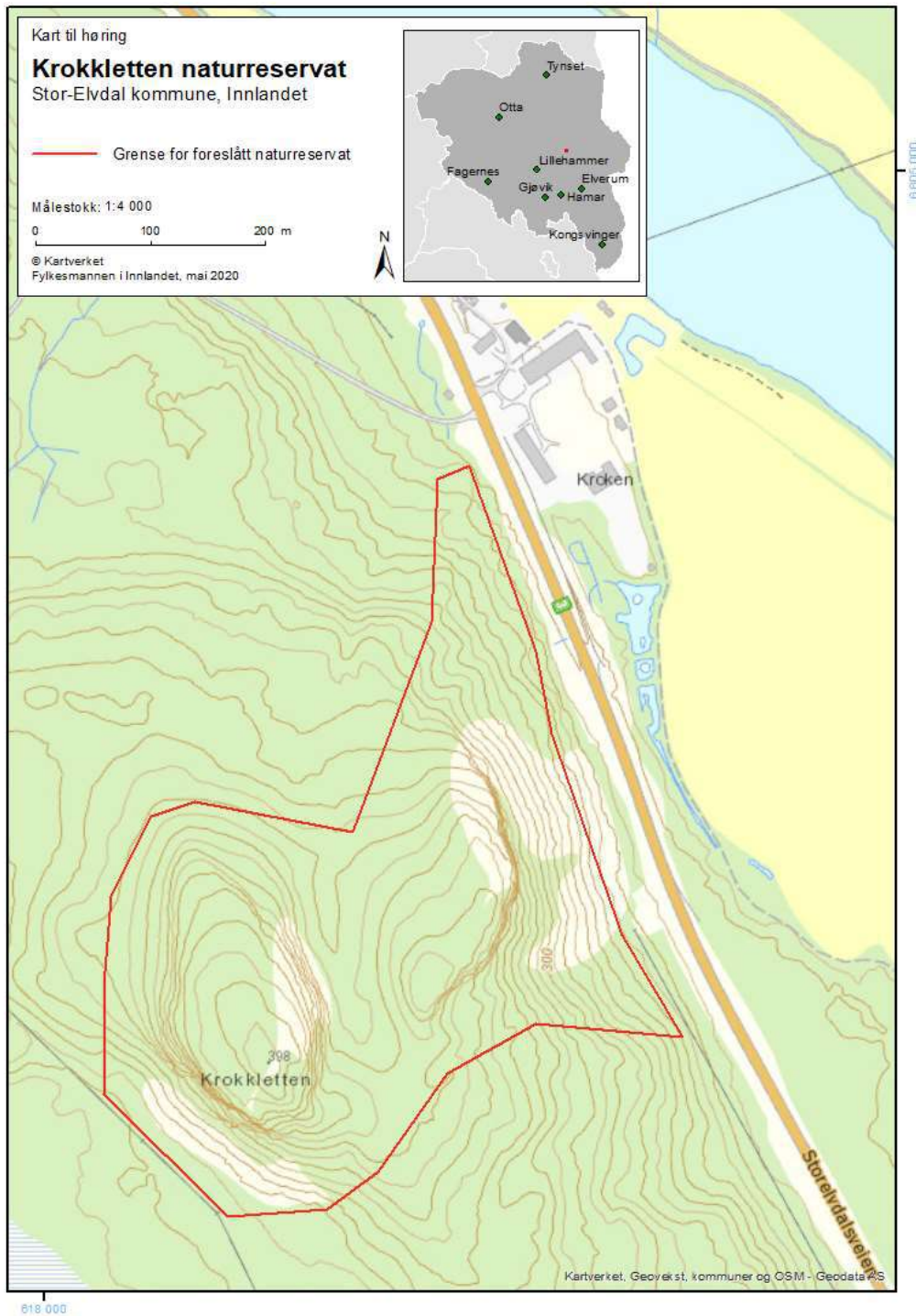
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Sjøbekken

Kommune: Stor-Elvdal

Verneverdi: *

Areal: 1709 dekar

Berørte eiendommer: 12/257

Områdebeskrivelse og naturverdier

Sjøbekken består av en sørvendt lisode med gammel gran- og furuskog. Gran er det dominerende treslaget, og noen plasser forekommer det store mengder død ved. Det vokser også rikelig med bjørk her, i tillegg til gamle trær av selje og rogn. Området er kalkrikt og stedvis fuktig. Langs myrene vokser forskjellige vierarter. Boniteten varierer fra lav til middels. Området ligger i mellomboreal og nordboreal vegetasjonssone.

Det er registrert en rekke rødlistearter knyttet til død ved, som for eksempel gubbeskjegg (NT), granseterlav (NT), svartsoneskjuge (NT) og rynkeskinn (NT), i tillegg til lungenever og skrubbenever på gamle løvtrær. Det er potensiale for rik bakkevegetasjon i området.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel granskog med stedvis fuktig preg. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gamle bar- og løvtrær, fuktskog og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk.

Planstatus

I kommuneplanen for Stor-Elvdal kommune 2003 – 2015 ligger området i et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

Merknader

Ikke noen spesielle anmerkninger.

Forskrift

Forskrift om vern av Sjøbekken naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel granskog med stedvis fuktig preg. Området har stor betydning for biologisk

mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gamle bar- og løvtrær, fuktskog og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Stor-Elvdal kommune: 12/257.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 1710 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Stor-Elvdal kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav, eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f. eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- e. Beiting.
- f. Rydding, merking og vedlikehold av eksisterende stier.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt, unntatt på eksisterende stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og

oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d. Utsetting av saltstein.
- e. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beite.
- f. Oppsetting av jakttårn for storviltjakt.
- g. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 7 b, c, d, e og f.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

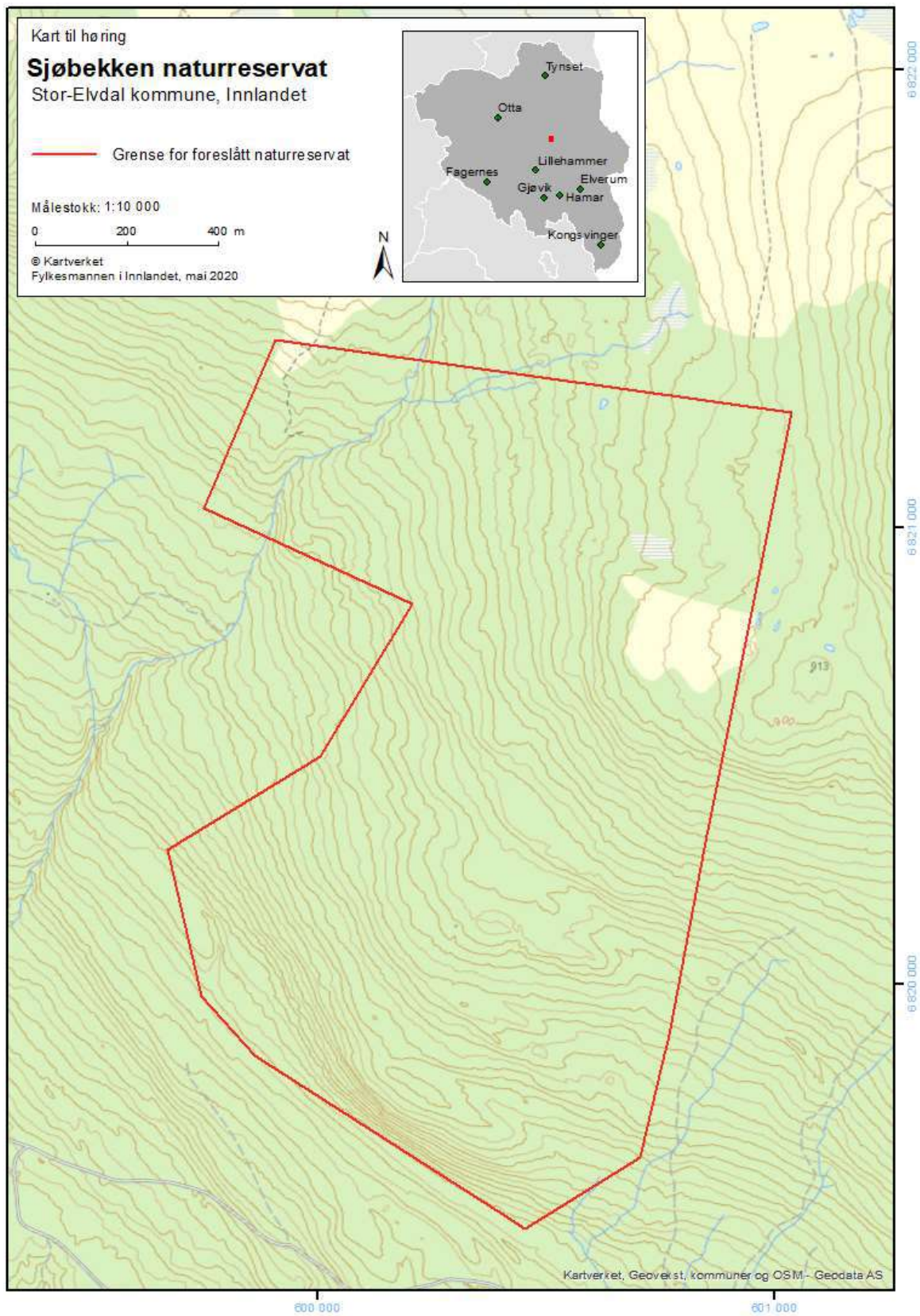
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Engene

Kommune: Nord-Odal

Verneverdi: A

Areal: 540 dekar

Berørte eiendommer: 14/10, 14/12, 20/2, 20/3, 20/20, 28/1, 28/5, 29/1, 29/16, 30/2, 30/3, 30/9 og 30/22

Områdebeskrivelse og naturverdier

Engene er et stort og velutviklet deltaområde nord i innsjøen Råsen i Nord-Odal kommune. Her finnes det avsnørte kroksjøer, to elver (Haugsåa og Trautåa), flomdammer og sumpskog. Skogen er grandominert, men det finnes også rikelig med løvtrær her, særlig bjørk, selje, gråor og hegg. Stedvis er det også rikelig med krossved og trollhegg. Boniteten er høy og området ligger i sørboreal vegetasjonssone.

I bakevjene vokser det starrsump, oftest av sennegras og/eller nordlandsstarr. Åpne vannspeil har flytebladvegetasjon av nøkkeroser eller flotgras. Den ytre delen av deltaet har åpne flater med myrvegetasjon, mye tuet fattigmyr med blåtopp- og porsdominans. Ytterst er det sump med bestander av flaskestarr, sjøsivaks og takrør. Verneverdiene i Engene er ikke primært knyttet til gammel skog, men til et deltaområde med tilhørende skog som er viktig for fugl og andre dyr på land og i vann.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av et deltaområde med sumpskog, myr, elver, kroksjøer, meander og tjern. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til fuktskog og våtmark.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk. Det går to kraftlinjer gjennom området, og en vannledning + ei grøft i sørøst som krever jevnlig rensking.

Planstatus

I kommuneplanen for Nord-Odal kommune 2006-2018 er området markert som et område som skal reguleres etter plan- og bygningsloven i fremtiden.

Merknader

Ikke noe spesielt å anmerke.

Forskrift

Forskrift om vern av Engene naturreservat, Nord-Odal kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av et deltaområde med sumpskog, myr, elver, kroksjøer, meander og tjern. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til fuktskog og våtmark.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Nord-Odal kommune: 14/10, 14/12, 20/2, 20/3, 20/20, 28/1, 28/5, 29/1, 29/16, 30/2, 30/3, 30/9 og 30/22.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 540 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nord-Odal kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav, eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f. eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Beiting.
- e. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende sti vist på vernekartet.
- f. Istandsetting av eksisterende vannledning ved akutt utfall, jf. vernekartet.
- g. Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.

- h. Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt, unntatt på eksisterende sti vist på vernekartet.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- d. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende vannledning, energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d. Utsetting av saltstein.
- e. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beite.
- f. Oppsetting av jakttårn for storviltjakt.
- g. Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- h. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftlinje.
- i. Vedlikehold av eksisterende vannledning og grøft vist på vernekart.
- j. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 7 b, c, d, e, f, g og i.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

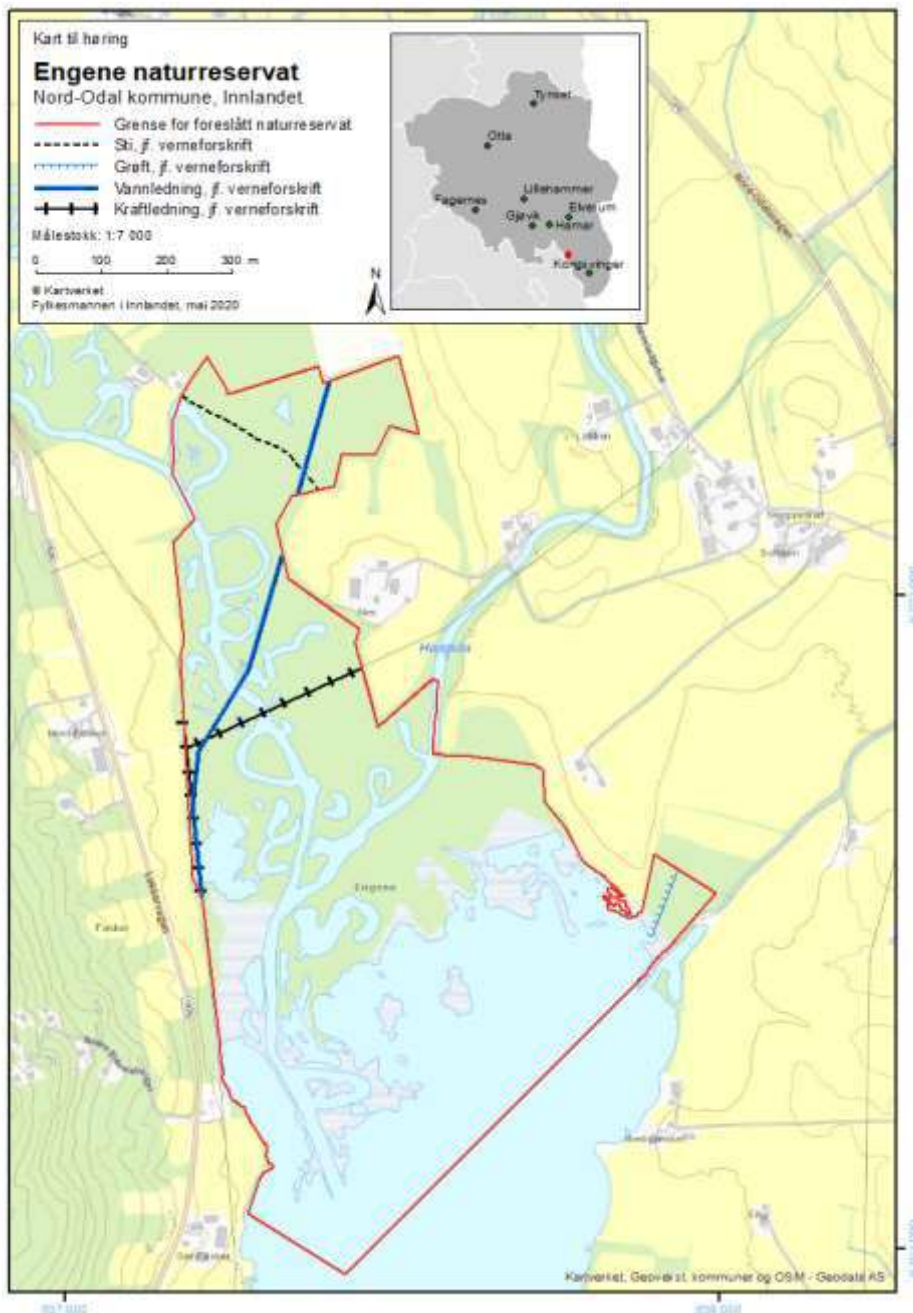
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Lekjendalen

Kommune: Engerdal og Trysil

Verneverdi: 4

Areal: 2123 dekar

Berørte eiendommer: 3/38, 3/182, 60/2, 1/7, 3/7, 60/1, 56/1 i Engerdal, 47/5, 47/16 i Trysil

Områdebeskrivelse og naturverdier

Lekjendalen er en øst-sørøstvendt bekkekløft langs fire elver; Østre Lekjenna, Vestrebekken, Hitvebekken og Fånnflåbekken. Kløfta er dyp og trang i nedre del, med jevnt bratte hellinger opp på skyggesida og bratte kalksandsteinsberg på solsida. Kløfta blir gradvis grunnere innover og glir over i slake fjellområder. Gammel granskog dekker nesten hele området. Boniteten varierer fra lav til høy. Området ligger i mellomboreal og nordboreal vegetasjonssone.

De største naturkvalitetene er knyttet til de sørvendte/solvarme kalkklippene og rasmarene, i tillegg til godt utviklet høgstaudekog over store arealer i dalbunnen. Kalkklippene er tilnærmet unike for regionen, trolig har bare Sagbekkskåra litt lenger nord tilsvarende eller høyere kvaliteter i så måte. I tillegg er det fuktig kløftskog i dalbunnen med småfragmenter av fosseskog. Av registrerte rødliste arter kan dalfiol (NT), hengepiggrø (NT), sprekk-kjuke (VU), rosenkjuke (NT), taigapiggskinn (NT), svartsoneskjuke (NT), gubbeskjegg (NT), kort trollskjegg (NT), sprikekjegg (NT), olivenlav (NT), hvithodenål (NT), langnål (NT), taiganål (VU) og rimnål (NT) nevnes. Det er også registrert klippehekkende rovfugl i området.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en stor, velutviklet og variert bekkekløft med godt utviklet høgstaudekog, fosseskog og sørvendt, kalkrikt berg og rasmare. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke sjeldne, sårbare og truede arter. Området er viktig for klippehekkende rovfugl.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk. Det er bygget ei lita bru over elva.

Planstatus

I kommuneplanen for Engerdal kommune 2012-2026 ligger området i et landbruks-, natur-, reindrifts- og friluftsområde (LNRF-område). I kommuneplanen for Trysil kommune 2014-2025 ligger området i et landbruks-, natur-, reindrifts- og friluftsområde (LNRF-område).

Merknader

Ingen spesielle anmerkninger.

Forskrift

Forskrift om vern av Lekjendalen naturreservat, Engerdal og Trysil kommuner, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en stor, velutviklet og variert bekkeløft med godt utviklet høgstaudeskog, fosseskog og sørvendt, kalkrikt berg og rasmark. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke sjeldne, sårbare og truede arter. Området er viktig for klippehekkende rovfugl.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Engerdal kommune: 3/38, 3/182, 60/2, 1/7, 3/7, 60/1, 56/1. Trysil kommune: 47/5, 47/16.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 2120 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Engerdal og Trysil kommuner, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f. eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- e. Beiting.
- f. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- g. Merking, rydding og vedlikehold av stier som vist på vernekartet i perioden 15. juli – 31. januar.
- h. Vedlikehold av bru over Lekjenna som vist på vernekartet i perioden 15. juli – 31. januar.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d. Utsetting av saltstein.
- e. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beite.
- f. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier.
- g. Vedlikehold av anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- h. Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- i. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 h og § 7 b, c, d, e, f og g.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn

eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

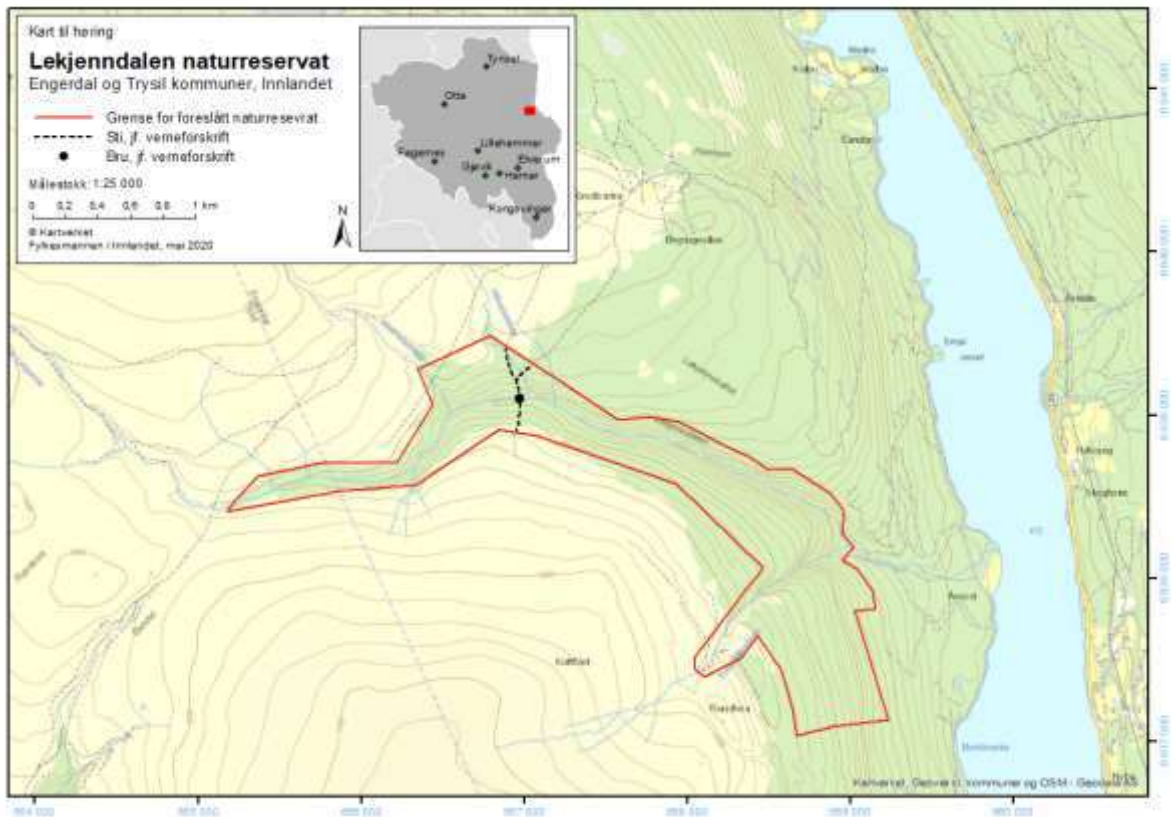
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Sagbekkskåra

Kommune: Engerdal

Verneverdi: 4

Areal: 367 dekar

Berørte eiendommer: 14/190

Områdebeskrivelse og naturverdier

Sagbekkskåra består av en hovedbekkekløft, samt tre mindre kløfter nedstrøms denne. Området er kalkrikt og det er mange høye kalksandsteinklipper med rasmarker nedenfor. Gran er det dominerende treslaget og skogen er gammel. De høye naturverdiene som finnes her er først og fremst knyttet til svært rik høgstaudegranskog og kalkklipper med meget rik bergskrent-, bergrot- og rasmarksvegetasjon og kalkgranskog. Hele området har rik vegetasjon. Boniteten varierer fra lav til høy. Området ligger i mellomboreal og nordboreal vegetasjonssone.

Det finnes mange regionalt sjeldne arter registrert i Sagbekkskåra. Noen av dem er dalfiol (NT), kalktelg, taggbregne, snøsildre, reinrose, bitterblåfjær, gulfotvokssopp (NT), moseglye, fingerglye, kalknever, hvithodenål (NT), almelav (NT), hinnetrollmose og lurvteppemose.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av kalkrik barskog og skogkledde bekekløfter. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til barskog og bekekløfter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk.

Planstatus

I kommuneplanen for Engerdal kommune 2012-2026 ligger området i et landbruks-, natur-, reindrifts- og friluftsområde (LNRF-område).

Merknader

Ikke noe spesielt å anmerke.

Forskrift

Forskrift om vern av Sagbekkskåra naturreservat, Engerdal kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av kalkrik barskog og skogkledde bekkekløfter. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til barskog og bekkekløfter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Engerdal kommune: 14/190.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 370 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Engerdal kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav, eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f. eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrelgging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Beiting.
- e. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende sti vist på vernekartet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt, unntatt på sti vist på vernekartet.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d. Utsetting av saltstein.
- e. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beite.
- f. Oppsetting av jakttårn for storviltjakt.
- g. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 7 b, c, d, e og f.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

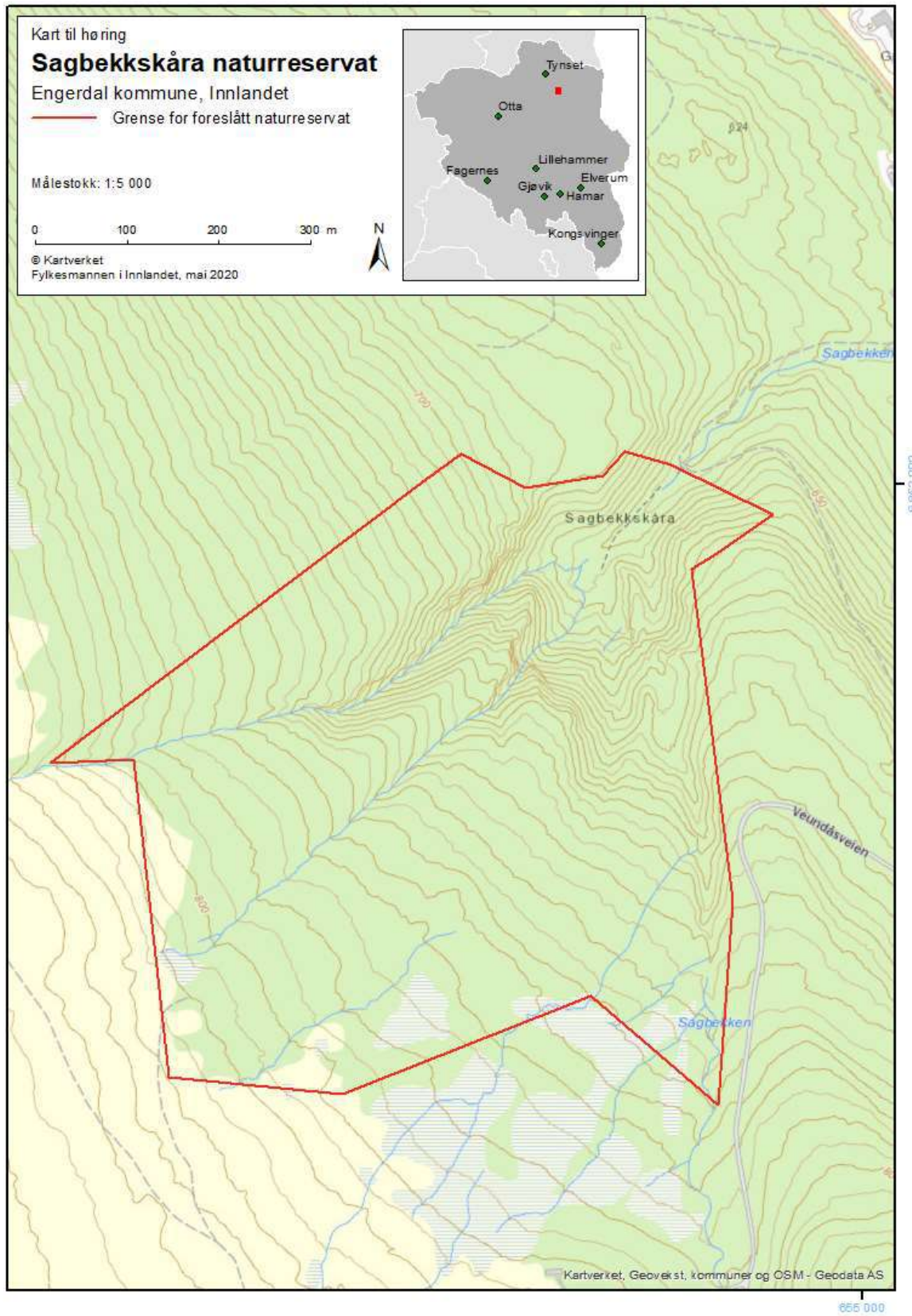
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Dokkaelva

Kommune: Nordre Land

Verneverdi: ****

Areal: 2747 dekar

Berørte eiendommer: 41/1, 41/3, 41/36, 41/39, 41/40, 42/1, 44/3, 44/6, 45/1, 45/4, 45/6, 45/7, 45/8, 45/9, 45/14, 45/15, 45/18, 51/2, 52/1, 52/2, 52/31, 53/1, 53/2, 53/3, 53/20, 53/27, 53/32, 53/34, 53/39, 54/1, 54/2, 54/35, 102/1, 102/2, 107/1, 107/7, 107/41, 113/1, 113/2, 113/7, 113/8, 113/12, 113/13, 113/14, 113/17, 116/1, 121/2, 121/3, 126/7.

Områdebeskrivelse og naturverdier

Området består av ei bekkekløft hvor elva Dokka renner i bunnen av kløfta. Bekkekløfta har stor variasjon i hvor bratt og trang den er, men de mest ekstreme brattskrentene forekommer i søndre del av området. Det inngår flere sidekløfter til Dokka i verneforslaget bl.a. Kjøljuva og Brudalen/Medåa/Skolmdalen som har verdiene hhv. 5 og 4 i bekkekløftprosjektet fra 2007. Området utviser stor variasjon av vegetasjonstyper. Langs med elva og bekkene er vegetasjonen rik og det finnes innslag av kalkskog lengst sør i området. Gran er det dominerende treslaget, men det finnes også noe furu, lind, spisslønn og osp. I området er det stedvis en del død ved og gamle trær. Området ligger i sørboreal vegetasjonssone.

Det er registrert et høyt antall rødlistede arter i denne bekkekløfta, de fleste av dem er knyttet til blokker, berg og trær med høy luftfuktighet. Av de totalt 34 registrerte rødlistede artene, kan vi nevne blant annet huldregras (NT), klåved (NT), fossenål (EN), taiganål (VU), fossefiltlav (EN), elfenbenslav (EN), grønnsko (NT), flomtveblad (EN), gullfrynsekjuka (EN), huldrekjuka (EN), finkjuka (EN) og svartgubbe (EN). Totalt er det registrert åtte sterkt truede arter, åtte sårbare arter, 17 nær truede arter og en art med datamangel (hettekjuka). Naturkvalitetene i dette området ligger i toppsjiktet nasjonalt som elve- og bekkekløftsystem og området vurderes som svært viktig og nasjonalt verdifullt.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av ei stor, variert og velutviklet bekkekløft med rike skogtyper som lågurtskog og høgstaudegranskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for svært mange sjeldne, sårbare og truede arter, særlig lav, sopp og moser. I tillegg er området viktig for klippehekkende rovfugl, og elva har en svært viktig gyteplass for storørretstammen i Randsfjorden. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Dokkaelva er regulert. I elvekløfta ligger Kjøljuadammen som er en inntaksdam til Dokka kraftverk samt vannvei og kraftstasjon for Kjøljuva kraftverk. Oppland Energi AS sine eiendommer der disse anleggene og installasjonene ligger, er tatt ut av verneforslaget,

se for øvrig våre kommentarer til innspill fra Oppland Energi AS og NVE til oppstartvarsel foran. Atkomstvegen ned til kraftanleggene ligger delvis innenfor verneforslaget. Det er lagt inn bestemmelser som ivaretar bruk, vedlikehold og nødvendig opprusting av denne vegen. Det er kartlagt seks småkraftpotensial i området. Se også her innspill og kommentarer foran. Elvekløfta krysses av fem 22 kV linjer og én 132 kV linje. Det er tatt inn standard bestemmelser som ivaretar hensynet til drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse av disse. Grusuttaksressurser knyttet til Gjefle grusuttak blir ikke berørt av verneforslaget. Se innspill fra Direktoratet for mineralforvaltning og Norsk Bergindustri og Fylkesmannen sine kommentarer foran. Gamle Vest-Torpavegen går gjennom området ved Brudalen. Det er tatt inn bestemmelser i verneforskriften som hjemler vedlikehold og istandsetting for å ivareta de kulturhistoriske verdiene knyttet til denne vegen bl.a. gjenreising av den gamle brua over elva, to små bruer over bekken i Skolmdalen, oppsetting av stabbesteiner langs vegen etc. I dette området ved Brudalen og Skolmdalen er det interesse for å kunne drive miljøtilpasset reiselivsvirksomhet bl.a. ved å tilrettelegge for en sti fra Gamle Vest-Torpavegen og inn til «Torafossen» og etablere en mindre klatrevegg på østsida av Dokkaelva. På vestsida av elva er det her ei gammel hytte som kan egne seg som et informasjonsrom for kulturhistorie og naturvern. Rundt hytta er det et mindre areal med gammel innmark som eventuelt kan skjøttes gjennom slått/beite. Landbrukets generelle behov for motorisert ferdsel på traktorvegene i området, bl.a. i forbindelse med beiting, er ivaretatt gjennom bestemmelse i verneforskriften. Skogbruk er den viktigste landbrukstilknyttede aktiviteten i området. Den stående kubikkmassen innenfor verneforslaget er på ca. 67400 m³.

Planstatus

Bortsett fra et mindre område helt i sør er området vist som LNF i kommuneplanen. Det mindre arealet er i reguleringsplanen for Gjefle grusuttak regulert til grøntareal/friareal.

Merknader

I forbindelse med høring vil det være behov for å gå noe nærmere gjennom traktorvegene slik disse er avmerket på vernekartet.

Det er registrert rødlistede rovfuglarter i området som er sårbare for forstyrrelser særlig i hekketida. Det er derfor satt et forbud mot teltleirer i utkast til verneforskrift.

Det foreligger ikke avtale om frivillig vern ennå, men disse forhandlingene er i en slutfase.

Ut fra foreliggende kunnskap er det ikke behov for skjøtsel i området for å ivareta verneverdiene.

Forskrift

Forskrift om vern av Dokkaelva naturreservat, Nordre Land kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av ei stor, variert og velutviklet bekkekløft med rike skogtyper som lågurtskog og høgstaudegranskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for svært mange sjeldne, sårbare og truede arter, særlig lav, sopp og moser. I tillegg er området viktig for klippehekkende rovfugl, og elva har en svært viktig gyteplass for storørretstammen i Randsfjorden.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Nordre Land kommune: 41/1, 41/3, 41/36, 41/39, 41/40, 42/1, 44/3, 44/6, 45/1, 45/4, 45/6, 45/7, 45/8, 45/9, 45/14, 45/15, 45/18, 51/2, 52/1, 52/2, 52/31, 53/1, 53/2, 53/3, 53/20, 53/27, 53/32, 53/34, 53/39, 54/1, 54/2, 54/35, 102/1, 102/2, 107/1, 107/7, 107/41, 113/1, 113/2, 113/7, 113/8, 113/12, 113/13, 113/14, 113/17, 116/1, 121/2, 121/3, 126/7.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 2845 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nordre Land kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av vegger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til teltleirer og større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Oppsetting av midlertidige, mobile jaktårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- e) Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Beiting.

- g) Vedlikehold av bilveg, traktorveger, herunder Gamle Vest-Torpavegen, og andre eksisterende bygninger, anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Vegene som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet.
- h) Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.
- i) Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom eksisterende vegger avmerket på vernekartet og stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d) Nødvendig motorferdsel på bilveg avmerket på vernekartet.
- e) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med landbruksnæring og uttransport av felt elg, hjort og bjørn på traktorvegene avmerket på vernekartet.
- f) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- g) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner, herunder Gamle Vest-Torpavegen.
- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Utsetting av saltstein.
- e) Oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- f) Gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- g) Hogst og rydding av vegetasjon rundt eksisterende bygninger.
- h) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- i) Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- j) Bruk av naturreservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.

- k) Nødvendig opprusting av eksisterende bilveg avmerket på vernekartet.
- l) Gjenoppbygging av bru over Dokkaelva ved Skolmen.
- m) Rydding av vegetasjon som utgjør en sikkerhetsrisiko langs tilgrensende fylkesveg.
- n) Nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold av tilgrensende fylkesveg.
- o) Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- p) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftlinje.
- q) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og § 7 b, c, d, e, f, g, h, i, k, l, m og n.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

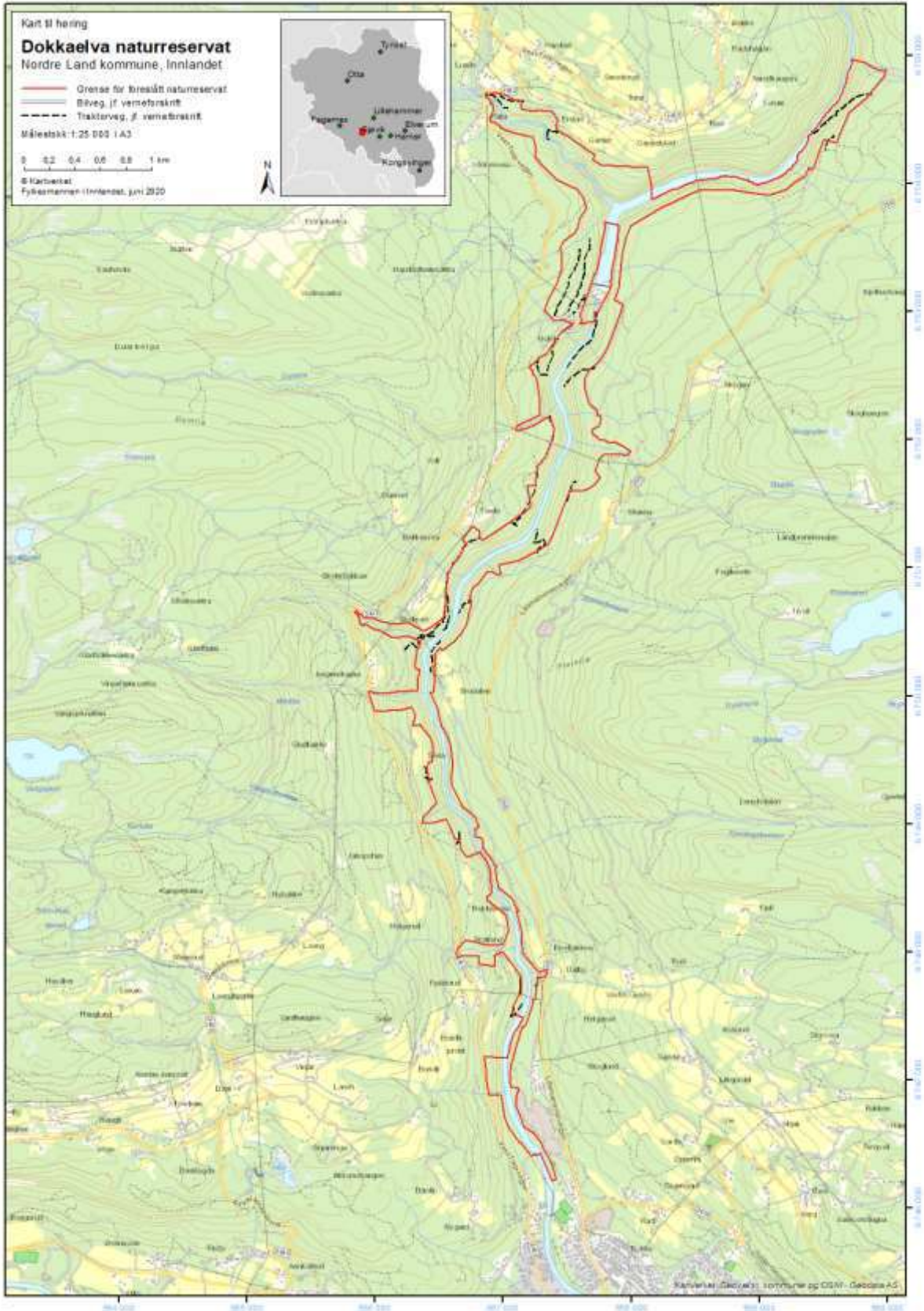
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Skåbudalen

Kommune: Nord-Fron

Verneverdi: 4

Areal: 1438

Berørte eiendommer: 212/1, 212/2, 212/3, 212/6, 213/1, 213/3, 214/1, 214/3, 214/4, 214/7, 214/22, 214/23, 230/9, 390/1.

Områdebeskrivelse og naturverdier

Området inkluderer nedre deler av Skåbudalen og de nærmeste partene langs Vinstraelva. Østsida av Skåbudalen er svært bratt med loddrette bergvegger, mens vestsida har større innslag av små berghyller og -vegger. Den bratte topografien med store vekslinger i naturforhold gjør at kløfta fremstår som en typisk representant for bekkekløftene i regionen. Gran er det dominerende treslaget, men det vokser også bjørk, selje, rogn, osp, hegg og noe furu her. Området ligger i mellomboreal vegetasjonssone.

Skåbudalen utgjør et godt og avgrenset bekkekløftmiljø med forholdsvis store verdier knyttet til gammelskog. Den eldste skogen finnes i den sørvestre lisen i nedre del av Skåbudalen. Alderen på grantrærne er ca. 100-120 år, med enkelte eldre trær opp mot 150-200 år. Det forekommer en god del død ved i dette området, hvor det vokser sprekk-kjuke (VU), rosenkjuke (NT), granrustkjuke, svartsoneskjuke (NT) og rynkeskinn (NT). Ellers forekommer det en del sjeldne lavarter knyttet til trær, som for eksempel gryntjafs (NT), ragglav, flatragg (NT), og lungenever. Skåbudalen må ses i sammenheng med de andre delene av Vinstra-dalførets svært verdifulle bekkekløftmiljøer, som er helt i toppen av slike miljøer i landet, der de ulike delområdene samvirker og forsterker hverandre. Vinstraelva/hovedvassdraget er imidlertid utbygd, noe Skåbudalen/Skåbyggja ikke er. Dette området er derfor det eneste delområdet som er uberørt av vannkraftutbygging, og vannhusholdningen i vassdraget framstår derfor som uberørt og intakt.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av ei bekkekløft med intakt vannhusholdning og for øvrig med forekomster av rødlistede naturtyper og forholdsvis store verdier knyttet til gammelskog. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for sjeldne, sårbare og truede arter, særlig arter knyttet til ragglavsamfunn. Området har i tillegg spesielle kulturbetingede elementer og kulturpregede vegetasjonssamfunn. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Når det gjelder den avslåtte søknaden om kraftutbygging og småkraftpotensialet i området, viser vi til innspillet til melding om oppstart fra NVE og Fylkesmannen sin

kommentar til dette foran. Det samme gjelder hensynet til eksisterende 24 kV linje i området. Det er registrert en grusforekomst innenfor verneforslaget med liten lokal betydning. Vi viser her til innspillet fra Direktoratet for mineralforvaltning og Norsk Bergindustri og Fylkesmannen sin kommentar til disse. Sør for Vinstraelva går det en skogsbilveg inn fra øst. I tillegg er det 3-4 traktorveger i området. Det er tatt hensyn til bruk og vedlikehold til disse i verneforskriften. Gamle Skåbudalsveg krysser området. Denne er ikke farbar som traktorveg på de bratteste partiene på begge sider av Skåbyggja. Det er imidlertid et ønske om å ta vare på denne gamle ferdselsvegen, herunder å gjenoppbygge ei bru over elva. Denne vegen har også friluftsinnteresse. Det er gitt rom for dette i verneforskriften, Ei telefonlinje krysser også dalen. Denne er hensyntatt i forskriften. Ellers er brukerinteressene i området knyttet til skogbruk og beite. I området er det en stående kubikkmasse på ca. 22500 m³.

Planstatus

Området er i sin helhet vist som LNF i kommuneplanen.

Merknader

Det hekker sårbare rovfuglarter i området. Det er derfor satt et forbud mot teltleirer i området.

Det foreligger ikke avtale om frivillig vern ennå, men disse forhandlingene er så å si avsluttet, og en avtaleinngåelse er nært forestående.

Ut fra foreliggende kunnskap er det ikke behov for skjøtsel i området for å ivareta verneverdiene.

Forskrift

Forskrift om vern av Skåbudalen naturreservat, Nord-Fron kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av ei bekkeløft med intakt vannhusholdning og for øvrig med forekomster av rødlistede naturtyper og forholdsvis store verdier knyttet til gammelskog. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for sjeldne, sårbare og truede arter, særlig arter knyttet til ragglavsamfunn. Området har i tillegg spesielle kulturbetingede elementer og kulturpregede vegetasjonssamfunn.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Nord-Fron kommune: 212/1, 212/2, 212/3, 212/6, 213/1, 213/3, 214/1, 214/3, 214/4, 214/7, 214/22, 214/23, 230/9, 390/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 1438 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nord-Fron kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av vegger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til teltleirer og større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- e) Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Beiting.
- g) Vedlikehold av bilveg, traktorveger, telefonledning og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Vegene og telefonledningen som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet.
- h) Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.
- i) Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom eksisterende vegger avmerket på vernekartet, herunder Gamle Skåbudalsveg, og stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med landbruksnæring og uttransport av felt elg, hjort og bjørn på vegene avmerket på vernekartet.
- e) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- f) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Utsetting av saltstein.
- e) Oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- f) Skjøtsel av randsoner mot kulturbeiter.
- g) Gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- h) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger, herunder Gamle Skåbudalsveg.
- i) Gjenoppbygging av bru over Skåbyggja ved Gamle Skåbudalsveg.
- j) Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- k) Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- l) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftlinje.
- m) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og § 7 b, c, d, e, f, g, h, i og j.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

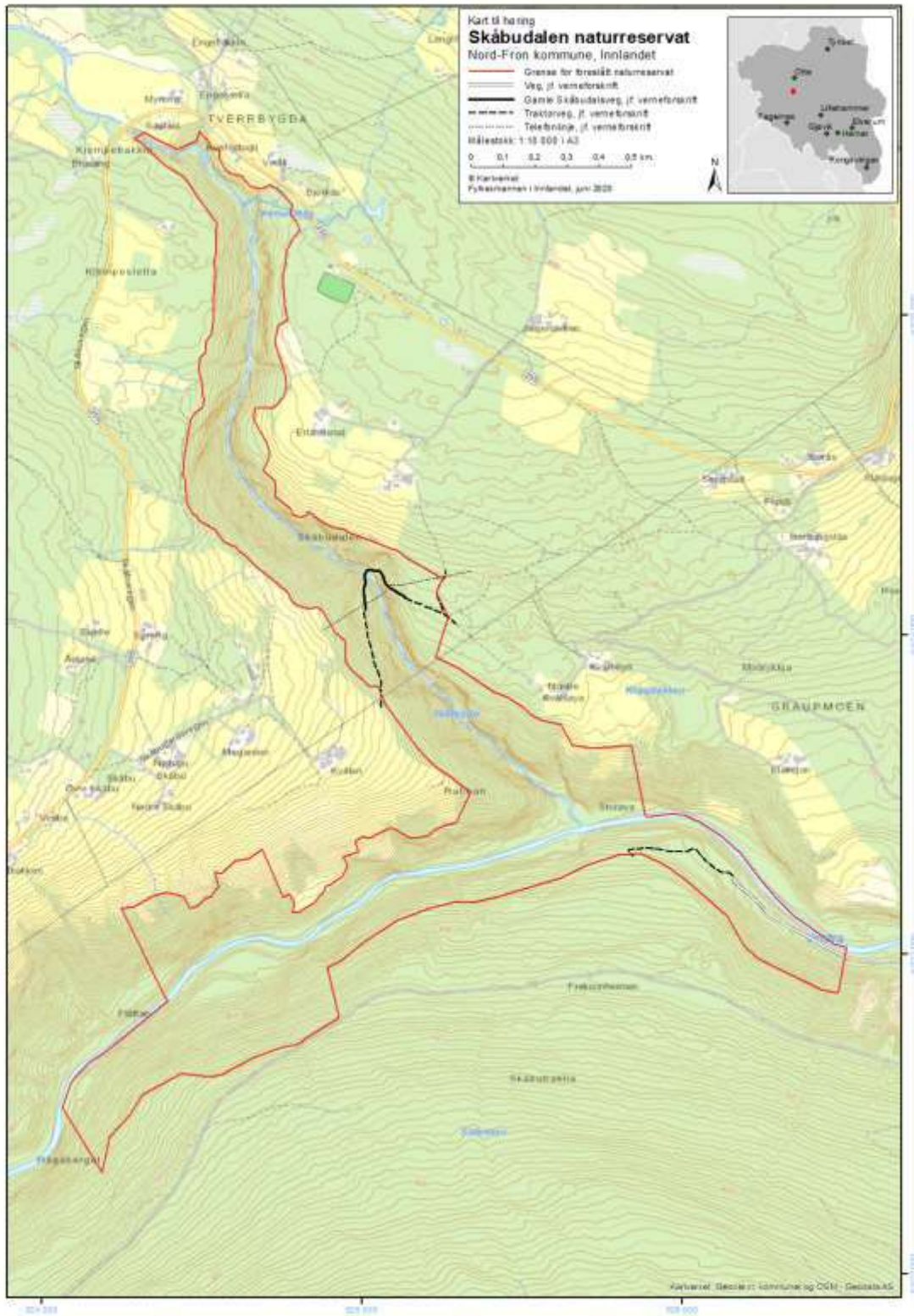
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Skolldalen

Kommune: Øyer

Verneverdi: **

Areal: 2092 dekar

Berørte eiendommer: 155/1.

Områdebeskrivelse og naturverdier

Området ligger helt sørøst i Øyer kommune og bare ca. 150 m fra Hemmeldalen naturreservat. Lokaliteten utgjøres av en slak, vestvendt lise ned mot Skolla. Det er også tatt med et parti med gammelskog på vestsida av elva. Skolldalen er en kompakt kjerne med gammel fjellgranskog. Store deler er naturskogpreget med stedvis mye død ved i alle nedbrytningsfaser. Vegetasjonen i området er stort sett dominert av blåbærgranskog, men med innslag av småbregne- og høgstaudekog. Skolldalen ligger i nordboreal vegetasjonssone.

Det er en relativt høy tetthet av signalarter og rødlistearter innenfor området, men de mest krevende artene er ikke registrert. Av arter kan nevnes rosenkjuke (NT), svartsonekjuke (NT), rynkeskinn (NT), granrustkjuke og duftskinn.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en velutviklet naturskog bestående av gammel fjellgranskog med innslag av rike skogtyper som høgstaudegranskog, og som stedvis har mye død ved i alle nedbrytningsstadier. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er en relativt høy andel rødlistearter innenfor området. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Det går en traktorveg inn i området i sør. Det er også en brønn og vannuttak (ledning) for Gammelskolla (setrene) innenfor. Disse anleggene er hensyntatt i verneforskriften. Brukerinteressene ellers i området er knyttet til skogbruk, beite og friluftsliv. Stående kubikkmasse innenfor området er ca. 11150 m³.

Planstatus

Området er i sin helhet LNF i kommuneplanen.

Merknader

Forhandlinger om frivillig vern er igangsatt, men det foreligger ennå ingen avtale.

Et mindre område i sør er tilplantet med Contortafuru. Etter et eventuelt vern vil dette bli tatt ut.

Ut fra foreliggende kunnskap er det ikke behov for skjøtsel i området for å ivareta verneverdiene.

Forskrift

Forskrift om vern av Skolldalen naturreservat, Øyer kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en velutviklet naturskog bestående av gammel fjellgranskog med innslag av rike skogtyper som høgstaudegranskog, og som stedvis har mye død ved i alle nedbrytningsstadier. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er en relativt høy andel rødlistearter innenfor området.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Øyer kommune: 155/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 2092 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Øyer kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av vegger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.

- e) Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Beiting.
- g) Vedlikehold av traktorveg og andre eksisterende anlegg og innretninger, herunder brønn, i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Traktorvegen som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom eksisterende traktorveg avmerket på vernekartet og stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på traktorveg avmerket på vernekartet.
- c) Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Utsetting av saltstein.
- e) Oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- f) Gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- g) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- h) Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- i) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- j) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og § 7 b, c, d, e, f, g og h.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

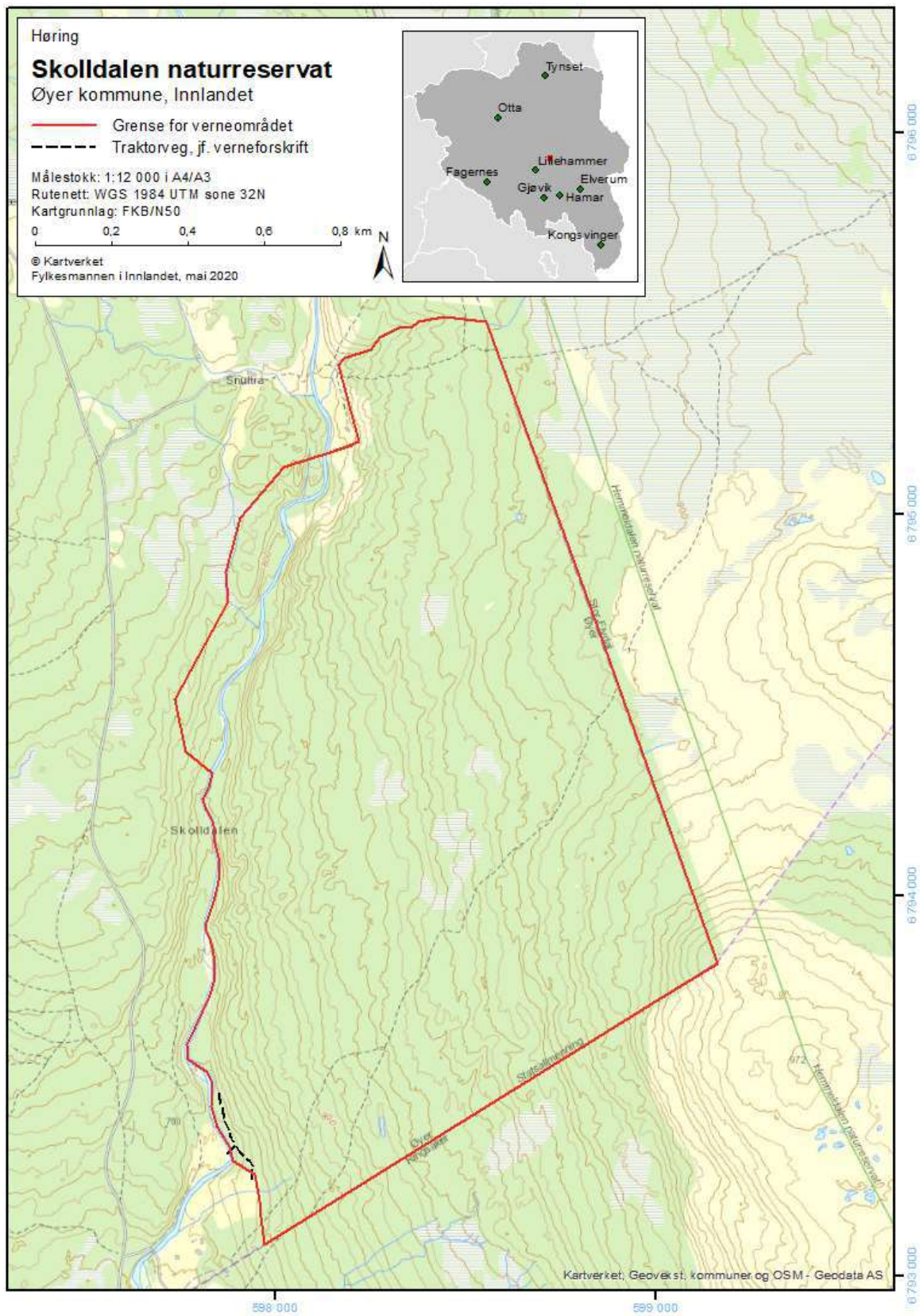
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Skålåsen

Kommune: Østre Toten

Verneverdi: **

Areal: 653 dekar

Berørte eiendommer: 308/1

Områdebeskrivelse og naturverdier

Området består av en bratt skrent i øst og en slak li i nord opp mot toppen av selve Skålåsen. På toppen av åsen er terrenget småkupert med innslag av myr og tjern. Gammel, delvis grovokst granskog med mye død ved dominerer skogbildet. Skogen på toppen overgår på noen steder fra fastmarkskog til sumpskog. Det finnes også enkelte selje- og bjørketrær. Fattige vegetasjonstyper dominerer, men det er innslag av småbregneskog og lågurtskog. Området ligger i mellomboreal vegetasjonssone.

I området finnes det gode forekomster av huldrestry (EN). I tillegg finnes en god del gubbeskjegg (NT). Det finnes også potensiale for å finne flere arter knyttet til død ved av gran. På gamle seljetrær vokser det rikelig med lungenever.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av et forholdsvist lite påvirket skogareal som stedvis har gammel og grovokst granskog med en god del død ved i alle nedbrytningsstadier. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det blant annet har gode forekomster av den truede arten huldrestry og andre sjeldne og sårbare arter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Det er ingen kjente inngrep i området. Brukerinteressene er knyttet til skogbruk, beite og friluftsliv. Stående kubikkmasse innenfor området er ca. 8050 m³.

Planstatus

Området er i sin helhet LNF i kommuneplanen.

Merknader

Vi viser til innspillet fra WWF til melding om oppstart og fylkesmannen sin kommentar til dette foran.

Forhandlinger om frivillig vern er igangsatt, men det foreligger ennå ingen avtale.

Ut fra foreliggende kunnskap er det ikke behov for skjøtsel i området for å ivareta verneverdiene.

Forskrift

Forskrift om vern av Skålåsen naturreservat, Østre Toten kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av et forholdsvis lite påvirket skogareal som stedvis har gammel og grovvokst granskog med en god del død ved i alle nedbrytningsstadier. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det blant annet har gode forekomster av den truede arten huldrestry og andre sjeldne og sårbare arter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Østre Toten kommune: 308/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 653 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Østre Toten kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- e) Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Beiting.
- g) Vedlikehold av eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom eksisterende stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Utsetting av saltstein.
- e) Oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- f) Gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- g) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- h) Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- i) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- j) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og § 7 b, c, d, e, f, g og h.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

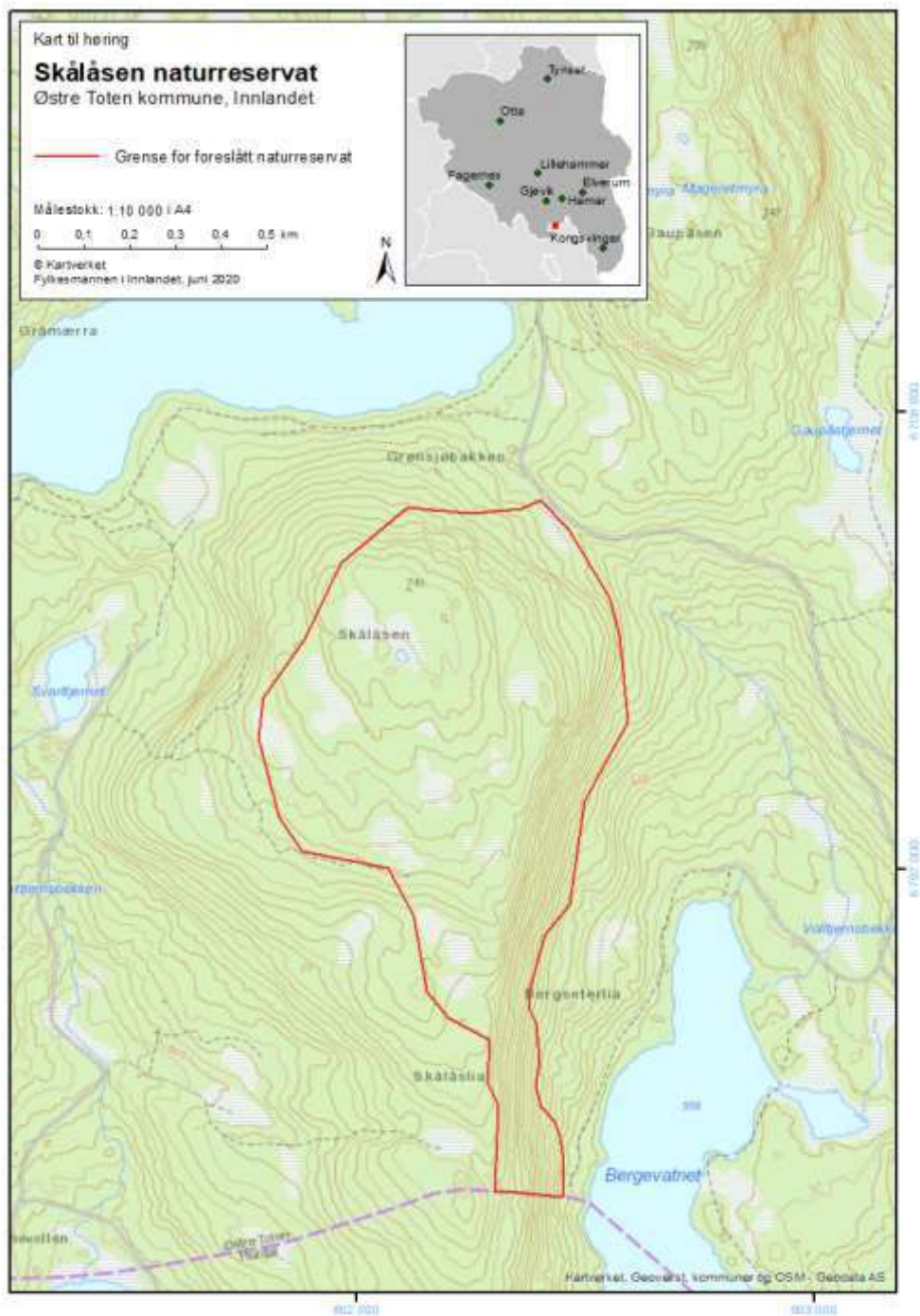
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Hånåhoppet

Kommune: Nord-Fron

Verneverdi: 5

Areal: 1686 dekar

Berørte eiendommer: 244/1, 244/2, 244/10, 246/14, 246/18, 246/21, 247/2, 247/8, 247/11, 247/15, 247/16, 248/6, 248/9, 248/10, 248/24, 248/40.

Områdebeskrivelse og naturverdier

Hånåhoppet består av en lang, østvendt lisi side med store arealer kalkgranskog og andre rike skogtyper. Innimellom finnes det små bergvegger, brattskrenter og grunne søkk. Det er meget stor småskalavariasjon i området med komplekse mosaikker av skogtyper. Det er rik granskog som dominerer denne lisi da, mens furu vokser i de skrinne ste partiene. Der hvor det er som brattest forekommer løvtrær som alm og gråor. Storparten av området har eldre skog som ikke er nevneverdig påvirket. Området ligger i hovedsak i mellomboreal vegetasjonssone.

Det er registrert et stort mangfold av arter knyttet til rike skogtyper slik som kalkskog, kildeskog, sumpskog, rik løvskog og kalkrike bergskrenter. Det er påvist 29 rødlistearter i området. Noen av disse er huldreblom (VU), skogsøtgras (VU), hengepiggfrø (NT), marisko (NT), elfenbenslav (EN), langt trollskjegg (VU), praktlav (VU), kalksteinslørsopp (EN), isabellavokssopp (VU) og skoddelav (NT).

Hånåhoppet har store naturverdier og er et representativt område for granskogs-dalsidene på skyggesida av hoveddalføret i Gudbrandsdalen. Det er trolig et av de største sammenhengende områdene med eldre granskog lite berørt av nyere inngrep i hoveddalføret, og det er økologisk tilnærmet optimalt arrondert idet det fanger opp hele den økologiske spennvidden fra lavland til fjellskog.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av ei svært variert dalside med stor økologisk spennvidde i høgdegradienten og med forekomst av svært mange og rike skog- og naturtyper som kalkgranskog, sumpskog, kildeskog og høgstaudekog samt rike bergvegger og rasskrenter. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for mange sjeldne, sårbare og truede arter, særlig granskog-mykorrhizasopp, karplanter og lav på berg og store steinblokker. I tillegg er området representativt for granskog i dalsidene i de midtre delene av Gudbrandsdalen. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Et forekomstområde for produksjon av pukkm. har vært gjennom en reguleringsplanbehandling. Vi viser til innspillet fra Direktoratet for mineralforvaltning i

forbindelse med varsel om oppstart og Fylkesmannen sin kommentar til dette foran. I området er det flere traktorveger bl.a. den gjennomgående Styggdalsvegen. Flere av disse vegene må kunne benyttes i forbindelse med skogsdrift på bakenforliggende arealer som ikke blir med i et eventuelt vern. Særlig Styggdalsvegen er viktig til dette formålet, og det er derfor her lagt inn en bestemmelse som hjemler opprusting av denne ut over vanlig vedlikehold. Det har foregått og foregår en meget aktiv tilrettelegging for friluftslivet i området av turlag/friluftsgupper. Bl.a. er det tilrettelagt med et nokså omfattende stinett, informasjonstavler, skilt, gapahuk (ved Styggdalsvegen) og utsiktspunkter. I den forbindelse er det ønskelig å kunne legge til rette for motorisert ferdsel for rullestolbrukere opp til gapahuken langs Styggdalsvegen. Det vil også være behov for transport av ved og materialer opp til gapahuken. Oppsetting av enkle skjul for å observere dyrelivet i området har også vært et ønske. Det er tatt inn bestemmelser i utkast til verneforskrift som ivaretar disse frilftsinteressene. Det er ett uttak av vann fra området i dag til landbruksformål, og det vil kunne bli behov for ytterligere slike små uttak. Inntil området ligger noe beiter og dyrket mark, og det er ønskelig å kunne skjytte kantsonene mot disse arealene. Bestemmelser i verneforskriften er tatt inn som hjemler dette. Det samme gjelder sikkerhetstiltak mot flom (uttak av trevirke, kvist etc.) i bekken Givra mellom gnr./bnr. 248/9 og 248/10. Beitet i området er ivaretatt gjennom bestemmelser om gjerding. Stående kubikkmasse innenfor området er ca. 31700 m³.

Planstatus

Området er i sin helhet LNF i kommuneplanen.

Merknader

Språkrådet har innspill til navnet på området i forbindelse med varsel om oppstart. Det vises til dette innspillet og Fylkesmannen sin kommentar til dette foran.

Det er til dels sterke indikasjoner på at det har hekket sårbare rovfugler i området. Det blir derfor gjennom verneforskriften lagt opp til at sykling og ridning kan foregå på traktorvegene men ikke på stiene i området. Det bør være rom for sykling/ridning også på flere av stiene, men dette bør avklares nærmere gjennom en forvaltningsplan og etter at mer kunnskap er innhentet om naturmangfoldet og også annet friluftsliv i området.

Forhandlinger om frivillig vern er igangsatt, men det foreligger ennå ingen avtale.

Det er viktig å få til et vern av området som er tilpasset dagens og framtidens bruk av området til friluftformål, men hensyntatt de verneverdiene som finnes i området. Etter et eventuelt vernevedtak bør det derfor nokså raskt utarbeides en forvaltningsplan for området med en besøksstrategi inklusive tiltak for friluftslivet. En slik plan må selvsagt utarbeide i nært samarbeid med de lokale brukergruppene, brukerinteressene og kommunen.

Ut fra foreliggende kunnskap er det ikke behov for skjøtsel i området for å ivareta verneverdiene.

Verneforslaget består av to atskilte delområder, og arronderingen av området er stedvis ikke god. Det vil bli arbeidet for å finne løsninger for å få en bedre arrondering av et eventuelt verneområde.

Forskrift

Forskrift om vern av Hånåhoppet naturreservat, Nord Fron kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av ei svært variert dalside med stor økologisk spennvidde i høgdegradienten og med forekomst av svært mange og rike skog- og naturtyper som kalkgranskog, sumpskog, kildeskog og høgstaudeskog samt rike bergvegger og rasskrenter. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for mange sjeldne, sårbare og truede arter, særlig granskog-mykorrhizasopp, karplanter og lav på berg og store steinblokker. I tillegg er området representativt for granskog i dalsidene i de midtre delene av Gudbrandsdalen.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Nord Fron kommune: 244/1, 244/2, 244/10, 246/14, 246/18, 246/21, 247/2, 247/8, 247/11, 247/15, 247/16, 248/6, 248/9, 248/10, 248/24, 248/40.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 1686 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nord Fron kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av vegger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til tellleirer og større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- e) Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Beiting.
- g) Vedlikehold av traktorveger, herunder Styggdalsvegen, gapahuk, informasjonstavler, vatningsanlegg og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Traktorvegene som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med landbruksnæring og uttransport av felt elg, hjort og bjørn på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet.
- e) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Utsetting av saltstein.
- e) Oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- f) Gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- g) Hogst og rydding av vegetasjon rundt eksisterende gapahuk.
- h) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.

- i) Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- j) Bruk av naturreservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- k) Ridning og sykling langs bestemte traséer.
- l) Etablering av anlegg for uttak av vann til bruk på berørte eiendommer.
- m) Nødvendig opprusting av Styggdalsvegen avmerket på vernekartet.
- n) Skjøtsel av randsoner mot dyrket mark og kulturbeiter.
- o) Sikkerhetstiltak mot flom i bekken Givra.
- p) Oppføring av mindre installasjoner for overvåking av dyrelivet.
- q) Nødvendig motorferdsel for persontransport på Styggdalsvegen avmerket på vernekartet ved særskilt transportbehov knyttet til bruken av eksisterende gapahuk.
- r) Nødvendig transport av ved, materialer og utstyr på Styggdalsvegen avmerket på vernekartet til eksisterende gapahuk.
- s) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og § 7 b, c, d, e, f, h, i, l, m, n og o.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

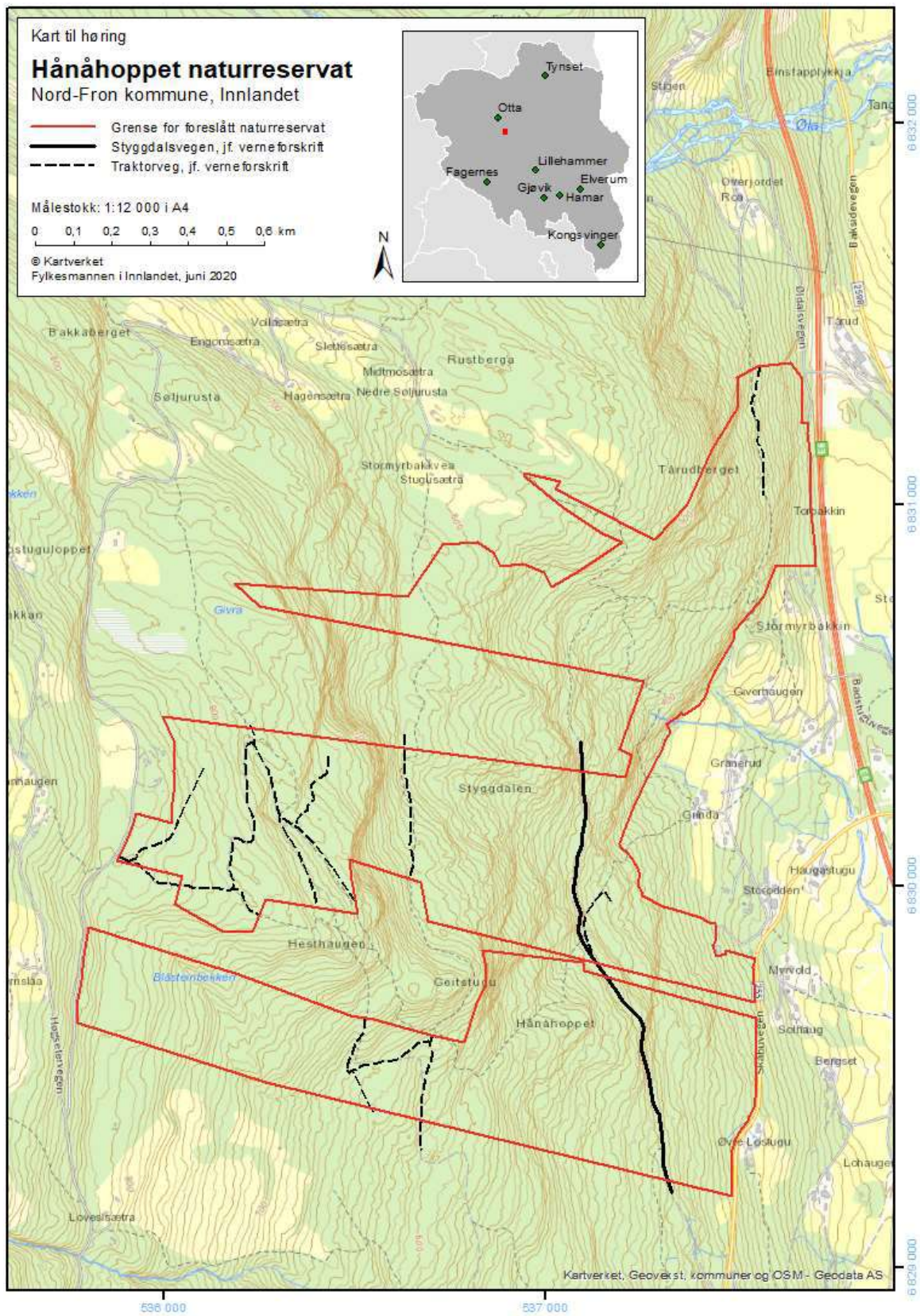
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Høghaug-Hansebakkberget

Kommune: Sør-Aurdal

Verneverdi: **

Areal: 2750 dekar

Berørte eiendommer: 67/1, 67/3, 67/12, 67/22, 69/1.

Områdebeskrivelse og naturverdier

Området utgjøres av et småkupert toppområde og ei lang sørvestvendt liside ned til hoveddalføret og elva Begna. Fra toppområdet heller også området mot øst og nord. Området har altså varierende eksposisjonsretninger og gradienter. Gammel granskog dominerer, men det er også flere brattskrenter med rasmark og blokkmark hvor det vokser edelløvtrær. Furu vokser i de skinneste områdene og det forekommer noe bjørk, rogn, osp og selje spredt. Stedvis finnes det myr og små tjern. Området ligger i sør- og mellomboreal vegetasjonssone.

I den sørvestvendte lisida ned mot Begnadalen er granskogen svært grov og det finnes stedvis rikelig med død ved av gran i området. Der vokser arter som for eksempel rosenkjuke (NT), svartsoneskjuke (NT), pusledraugmose, råtedraugmose, granrustkjuke og praktbarksopp. Det er rikelig med lav på de gamle, levende grantrærne og på tørrgadd av gran og furu, særlig der hvor lokalklimaet er fuktig. Gubbeskjegg (NT), spikeskjegg (NT), ulvelav (NT), tyrinål (NT), blanknål (NT), sukkernål (NT) og randkvistlav er noen av de registrerte artene. På død ved av furu er flekkhvitkjuke (NT), tyrikjuke (NT) og hornskinn (NT) funnet.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en variert og gammel barblandingsskog, herunder gammel lavlandsgranskog, og med innslag av høgstaudegranskog, sumpskog og rasmark. Skogen har stedvis rikelig med dødved både av gran og furu med delvis god kontinuitet. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det har en del gammelskogtilknyttede sjeldne og sårbare arter av lav, sopp og moser. Området er viktig for regional fordeling av verneområder, økologisk nettverk og representativitet. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Det er ei mindre hytte/koie i området i tillegg til enkelte traktorveger og gamle hesteveger. Brukerinteressene i området er knyttet til skogbruk, beite og friluftsliv. Stående kubikkmasse i området er ca. 51900 m³.

Planstatus

Området er i sin helhet LNF i kommuneplanen.

Merknader

Språkrådet hadde innspill til skrivemåten på området i forbindelse med melding om oppstart. Vi viser til dette og fylkesmannens kommentarer til innspillet foran.

Forhandlinger om frivillig vern er igangsatt, men det foreligger ennå ingen avtale.

Ut fra foreliggende kunnskap er det ikke behov for skjøtsel i området for å ivareta verneverdiene.

Vi gjør oppmerksom på at traktorvegene i området som skal kunne benyttes og vedlikeholdes ennå ikke er kartfestet på vernekartet. Dette vil bli gjort under høringen.

Forskrift

Forskrift om vern av Høgskog og Hansebakkeret naturreservat, Sør-Aurdal kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en variert og gammel barblandingskog, herunder gammel lavlandsgranskog, og med innslag av høgstaudegranskog, sumpskog og rasmark. Skogen har stedvis rikelig med dødved både av gran og furu med delvis god kontinuitet. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det har en del gammelskogtilknyttede sjeldne og sårbare arter av lav, sopp og moser. Området er viktig for regional fordeling av verneområder, økologisk nettverk og representativitet.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Sør-Aurdal kommune: 67/1, 67/3, 67/12, 67/22, 69/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 2750 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Sør-Aurdal kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av vegger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- e) Brenning av bål med tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Beiting.
- g) Vedlikehold av eksisterende hytte, traktorveger og andre anlegg og innretninger, i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Traktorvegene som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet og stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på traktorveger avmerket på vernekartet.
- c) Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Utsetting av saltstein.
- e) Oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- f) Gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- g) Hogst og rydding av vegetasjon rundt eksisterende hytte.
- h) Hogst av ved til eksisterende hytte.
- i) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- j) Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- k) Mindre tilbygg til og ombygging av eksisterende hytte.
- l) Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark eller luftfartøy for transport av ved, materialer, varer og utstyr til eksisterende hytte.
- m) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- n) Nødvendig motorferdsel på frossen og snødekt mark for utfrakt av tømmer fra bakenforliggende areal.
- o) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og § 7 b, c, d, e, f, h, i, j, og k.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

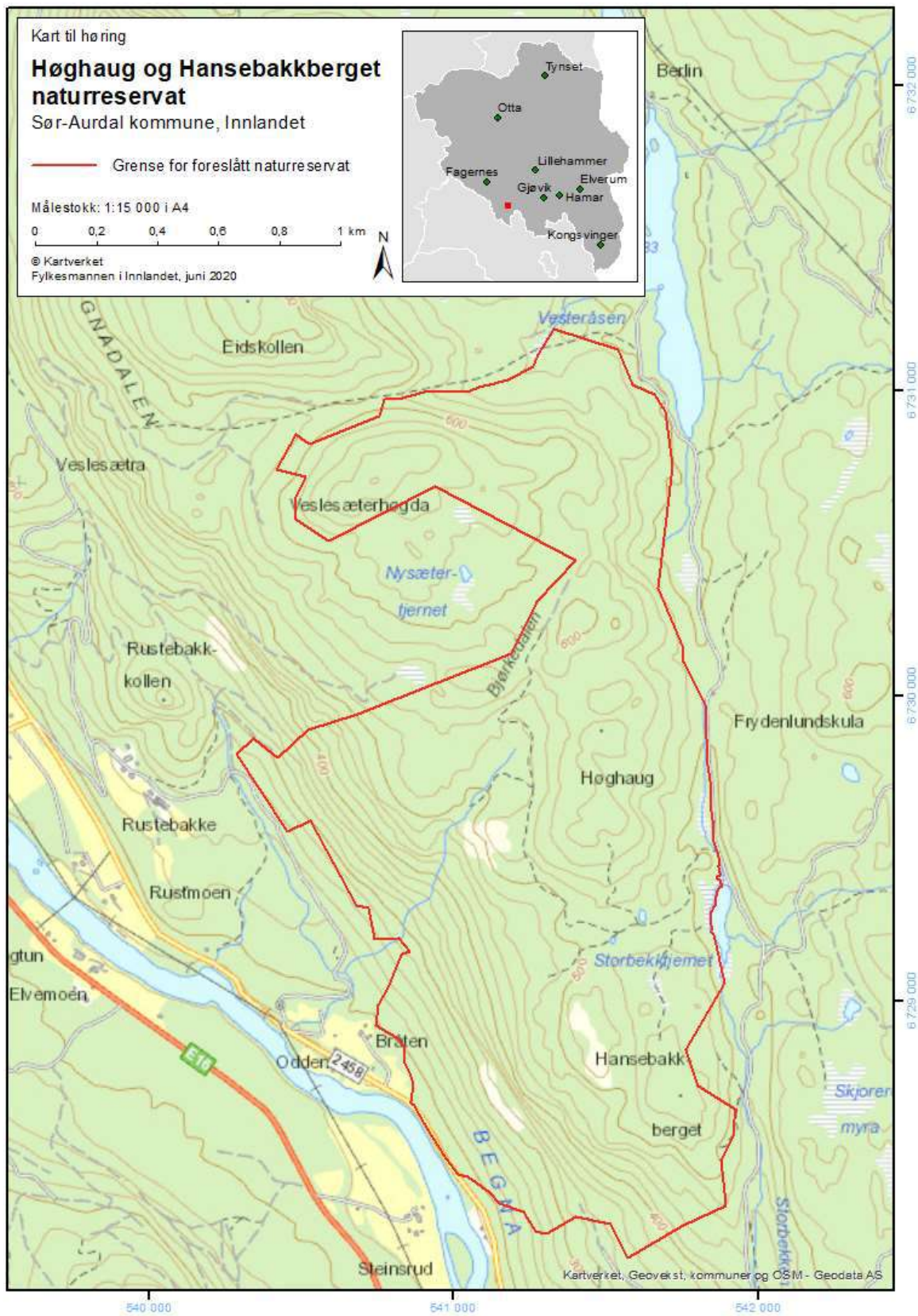
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Rognhaugen

Kommuner: Gran og Hurdal

Verneverdi: **

Areal: 1665 dekar

Berørte eiendommer: Gran kommune: 290/1. Hurdal kommune: 38/7.

Områdebeskrivelse og naturverdier

Rognhaugen ligger på grensa mellom Gran (Innlandet) og Hurdal (Viken) nord på åsområdet mellom Hadeland og Romerike. Selve Rognhaugen er et høyereliggende kolleparti dominert av grov, gammel naturskog av gran. Kollen er omgitt av et flatere parti med store myrareal med mindre og større skogøyer som har samme type kvaliteter. Stedvis er det mye grov dødved i ulike nedbrytningsstadier. Området ligger i mellomboreal vegetasjonssone.

Flere arter indikerer kontinuitet bakover i tid. De truede artene huldrestry (EN) og gul snyltekjuke (VU) utgjør spesielt verdifulle forekomster. Det er ellers rikelig med svartsoneskjuge og gubbeskjegg (begge NT). Det er også klart potensial for å finne flere interessante, inkludert rødlistede, arter. Området er også et viktig areal i et økologisk nettverk av gammelskog på Romeriks-/Hadelandsåsene.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av et forholdsvis urørt område med en stor andel grov og biologisk gammel skog med stedvis en del dødved i ulike nedbrytningsstadier som indikerer god dødvedkontinuitet. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et viktig leveområde for sjeldne, sårbare og truede arter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Det er noen enkle traktorveger i området. Brukerinteressene i området er knyttet til skogbruk, beite og friluftsliv. Det er en stående kubikkmasse i området på ca. 29700 m³.

Planstatus

Området er i sin helhet LNF i kommuneplanene.

Merknader

Det er inngått avtale om frivillig vern.

Ut fra foreliggende kunnskap er det ikke behov for skjøtsel i området for å ivareta verneverdiene.

Forskrift

Forskrift om vern av Rognhaugen naturreservat, Gran kommune, Innlandet og Hurdal kommune, Viken

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av et forholdsvis urørt område med en stor andel grov og biologisk gammel skog med stedvis en del dødved i ulike nedbrytningsstadier som indikerer god dødvedkontinuitet. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et viktig leveområde for sjeldne, sårbare og truede arter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Gran kommune: 290/1. Hurdal kommune: 38/7.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 1665 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Gran og Hurdal kommuner, hos Fylkesmannen i Innlandet, hos Fylkesmannen i Oslo og Viken, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Beiting.
- b) Sanking av bær og matsopp.
- c) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- e) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- f) Forsiktig rydding av kvist og småbusker i skuddfeltet i forbindelse med storviltjakt.

- g) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- h) Vedlikehold av traktorveger og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstanden på vernetidspunktet. Eksisterende traktorveger er avmerket på vernekartet.
- i) Brenning av bål med tørrkvist eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet og stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn, ulv og villsvin med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet.
- c) Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort, bjørn, ulv og villsvin og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- b) Oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- c) Utsetting av saltsteiner.
- d) Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- e) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- f) Opplag av båter.
- g) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- h) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 d og h og § 7 a, b, c, d, e og f.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

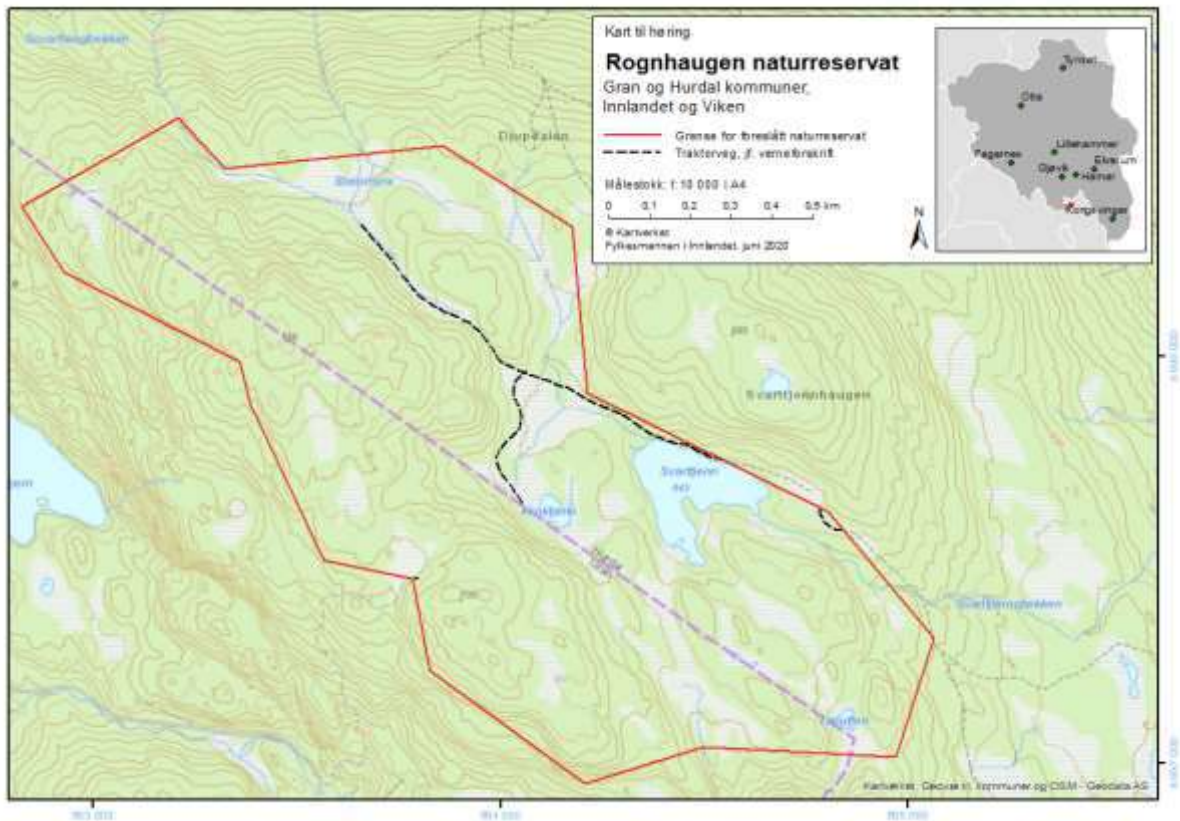
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Nordre Munksjøberget

Kommune: Trysil

Verneverdi: *

Areal: 2918

Berørte eiendommer: 33/137, 33/138, 33/139, 33/162, 37/38, 37/39, 37/163, 67/ 164, 60/4, 60/5, 73/3, 73/46, 73/57 og 76/14

Områdebeskrivelse og naturverdier

Området Nordre Munksjøberget utgjøres av en skogkledd topp med relativt slake lisider ned i alle himmelretninger. Her finnes gammel gran- og furuskog i mosaikk med myrer og bekker. Det vokser også en del gamle bjørketrær her. Skogen er ikke veldig gammel, og det finnes spor av hogst i nyere tid. Det finnes noe død ved i kjerneområdene, men det meste er relativ fersk død ved. Ellers står/ligger det gadd og læger av furu spredt i området. Boniteten er i hovedsak lav og området ligger i mellomboreal vegetasjonssone.

Nordre Munksjøberget er rikt på hengelav, og det er registrert både gubbeskjegg (NT) og sprikeskjegg (NT) her. Det finnes også sopparter knyttet til gammel granskog og død ved, slik som duftskinn, svartsonekjuka (NT) og gammelgranskål, og potensialet for å finne flere vedboende sopp er stort.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel granskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gammel granskog og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk. Det går en traktorveg inn fra vest.

Planstatus

I kommuneplanen for Trysil kommune 2014-2025 ligger området i et landbruks-, natur-, reindrifts- og friluftsområde (LNRF-område).

Merknader

Ikke noe spesielt å anmerke.

Forskrift

Forskrift om vern av Nordre Munksjøberget naturreservat, Trysil kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel granskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gammel granskog og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Trysil kommune: 33/137, 33/138, 33/139, 33/162, 37/38, 37/39, 37/163, 67/ 164, 60/4, 60/5, 73/3, 73/46, 73/57, 76/14.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 2920 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Trysil kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav, eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f. eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- e. Beiting.
- f. Rydding og vedlikehold av traktorveg vist på vernekartet.
- g. Rydding, merking og vedlikehold av eksisterende stier.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt, unntatt på eksisterende traktorveg og stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d. Utsetting av saltstein.
- e. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beite.
- f. Oppsetting av jakttårn for storviltjakt.
- g. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 7 b, c, d, e og f.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

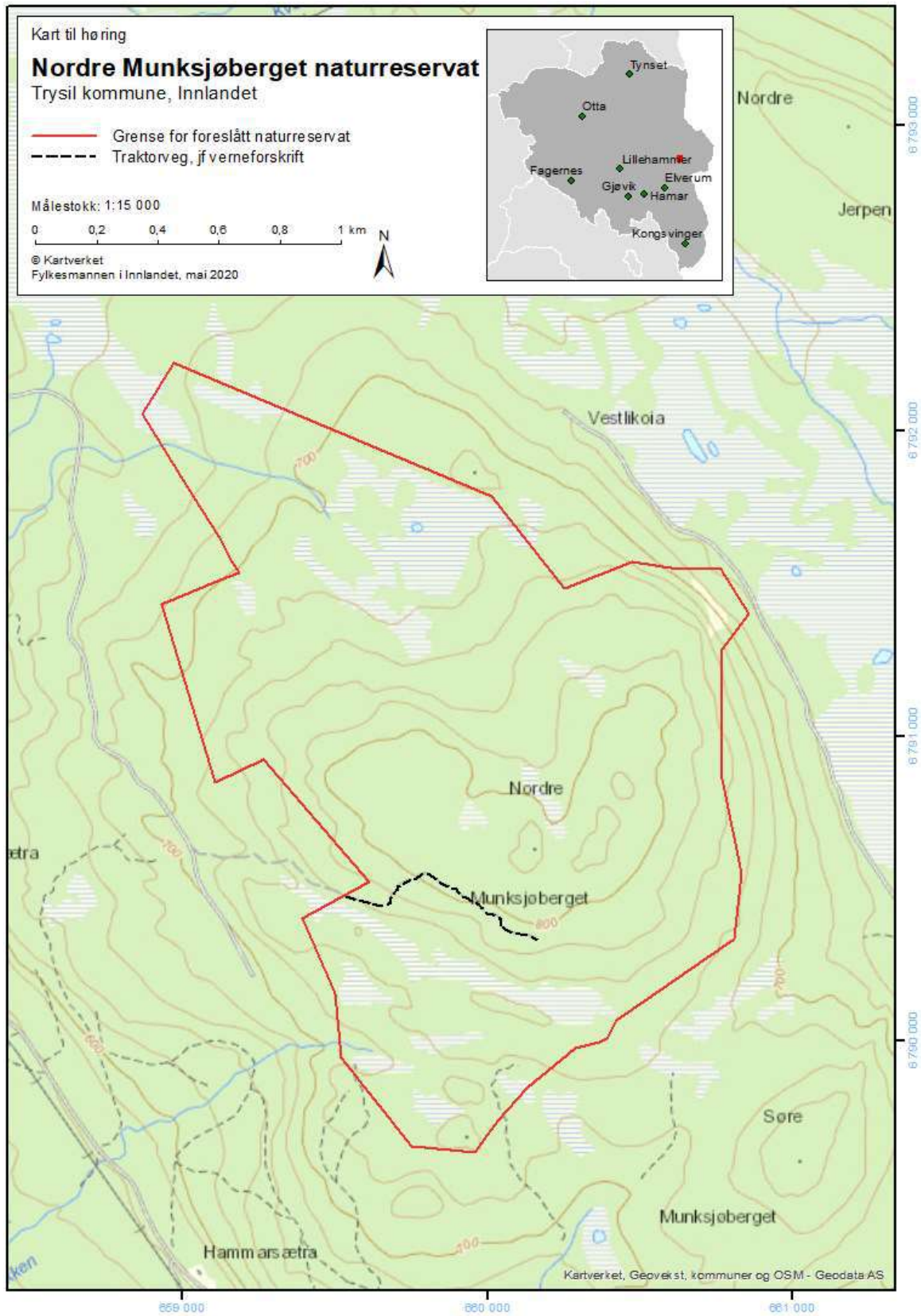
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikraftredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Klingerhaugen

Kommune: Stange

Verneverdi: A

Areal: 100 dekar

Berørte eiendommer: 406/1

Områdebeskrivelse og naturverdier

Klingerhaugen har gammel løvblandingsskog på rik berggrunn av gabroide bergarter som stikker opp gjennom grunnfjellet og gir grunnlag for en rik flora. Skogen har fine fuktighetsgradienter og fremstår som en biologisk oase i et ellers rent barskogs-landskap. Øverst er skogen glissen med mye gress på åpningene. Skogen blir gradvis tettere nedover lia hvor det også kommer inn et lite felt med granskog. Trærne i skogen er ikke spesielt gamle, men det finnes en del grove trær av rogn og selje. Det finnes en del død ved av forskjellige treslag spredt gjennom hele lokaliteten. Boniteten er middels-høy og området ligger i sørboreal og mellomboreal vegetasjonssone.

Skog med stor treslagsblanding, en del rike vegetasjonstyper og relativt gammel skog med en del død ved, gir grunnlag for et rikt og variert artsmangfold. Karplantefloraen er variert og forholdsvis rik, med et stort utvalg varmekjære arter og lågurtskogsarter. Bl.a. er glattvrenge, grynvenge, blåveis, firblad, nattfiol, skogsvinerot, spisslønn, trollbær og vårerteknapp registrert her.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel boreal løvskog med rik flora. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gamle løvtrær og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Området brukes til utmarksbeite og skogbruk.

Planstatus

I kommuneplanen for Stange kommune 2005-2016 ligger området i et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

Merknader

Det gå en blåmerket sti opp til toppområdet.

Forskrift

Forskrift om vern av Klingerhaugen naturreservat, Stange kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel boreal løvskog med rik flora.

Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gamle løvtrær og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Stange kommune: 406/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på 100 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Stange kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Rydding, merking og vedlikehold av eksisterende sti.
- e. Beiting.
- f. Utsetting av saltsteiner.
- g. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.

- h. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt, utenom eksisterende stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- c. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- d. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- e. Oppsetting av permanente jakttårn for storviltjakt.
- f. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 f og § 7 a, b, d og e.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

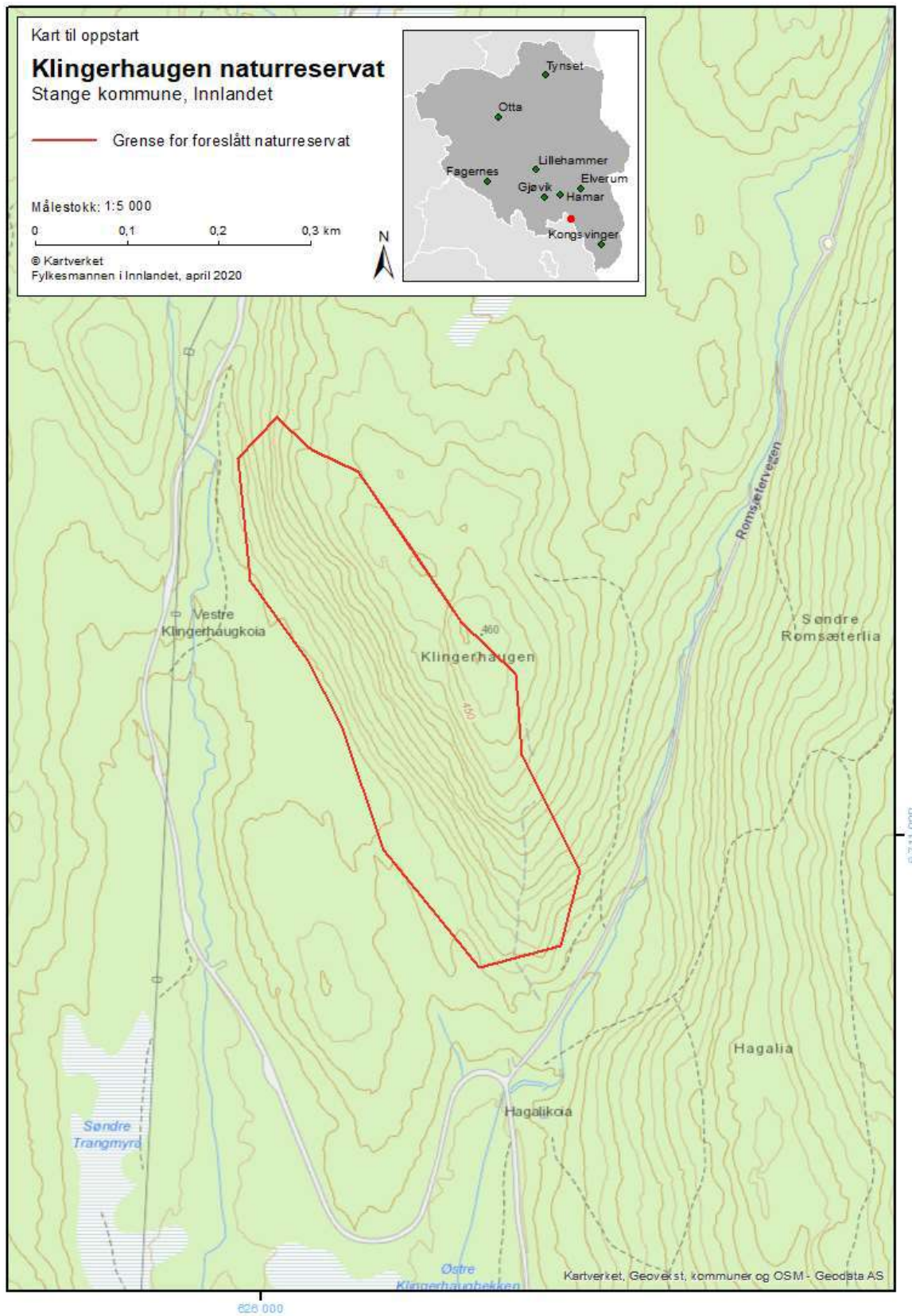
Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Labbdalen

Kommune: Stange

Verneverdi: A

Areal: 123 dekar

Berørte eiendommer: 176/1, 176/3, og 195/6

Områdebeskrivelse og naturverdier

Labbelva danner ei markert bekkekløft med store kontraster mellom den lokalklimatisk varme og tørre sørvestvendte solsida, og den fuktige/kjølige/skyggefulle dalbunnen og den nordøstvendte skyggesida. I dalbunnen er det til dels svært fuktig lokalklima, pga. markert og relativt trang kløfteformasjon og bekken som danner småfusser. Rike vegetasjonstyper dominerer. På solsida er det rik lågurtskog som i dalbunnen går over i gråor-heggeskog og høgstaudeskog, mens det på skyggesida er fuktige lågurtskogsutforminger, høgstaudeskog og storbregneskog. Boniteten er høy og området ligger i sørboreal vegetasjonssone.

Det vokser både grantrær og forskjellige løvtrær her. Grantrærne er til dels grove og høyreiste, men ikke gamle. Gråor-heggeskogen er til dels gammel og stedvis både gammel og grov. Det finnes også enkelte gamle og grove individer av alm og grov hegg. Det er en god del død ved av løvtrær, men ikke så mye død ved av gran. Det er registrert et høyt antall arter i området, først om fremst av karplanter, lav, mose, barksopp og jordboende sopp. Området er også viktig for fuglelivet.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av en skogkledd bekkekløft. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til bekkekløfter og løvskog med høy fuktighet.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Området brukes til utmarksbeite og til skogbruk. Det er ei lita bru over elva. Det er bilveger i og inntil området. Det går ei kraftlinje gjennom området.

Planstatus

I kommuneplanen for Stange kommune 2005-2016 ligger området i et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

Merknader

Den foreslåtte vernegrensa går stedvis nært bolighus og hage. Det er tatt inn åpninger for vegetasjonsskjøtsel i verneforskriften langs grensene.

Forskrift

Forskrift om vern av Labbdalen naturreservat, Stange kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [*dato*] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av en skogkledd bekkekløft.

Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til bekkekløfter og løvskog med høy fuktighet.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Stange kommune: 176/1, 176/3, og 195/6.

Naturreservatet dekker et totalareal på 120 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [*dato*]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Stange kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.

- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Rydding, merking og vedlikehold av eksisterende stier.
- e. Vedlikehold av eksisterende bru og bilveger henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- f. Fjerning av vegetasjon som er i reell fare for å velte over bilveger, bygninger og tilgrensende eiendommer.
- g. Beiting.
- h. Utsetting av saltsteiner.
- i. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
- j. Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall, av eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.
- k. Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnitt, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt, utenom eksisterende veger og stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy. Nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- d. Motorisert ferdsel på bilvegene.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- c. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- d. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- e. Oppsetting av permanente jakttårn for storviltjakt.
- f. Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- g. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftlinje.
- h. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 e, h og § 7 a, b, d, e og f.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom

sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

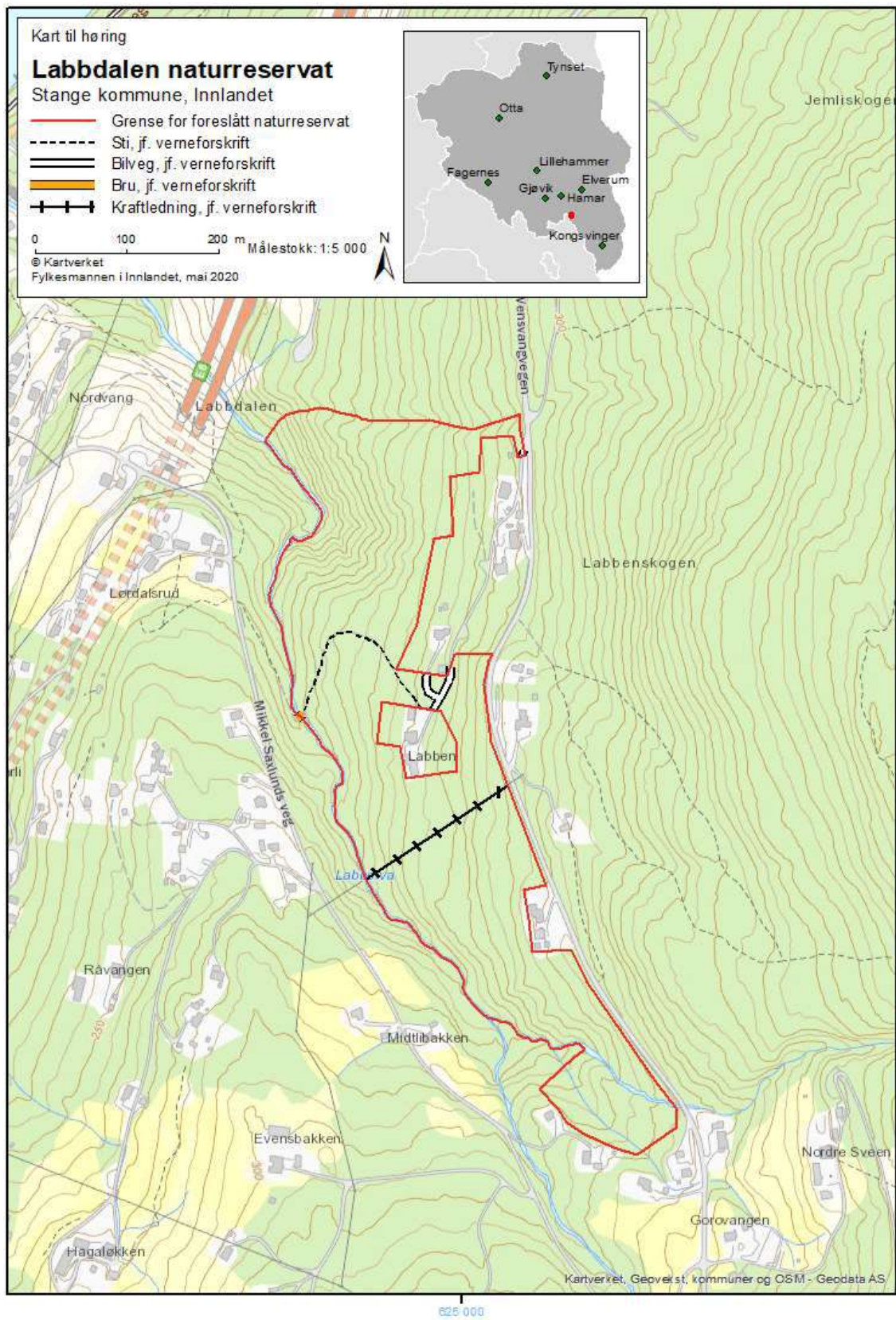
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Middagsberget

Kommune: Stange

Verneverdi: B

Areal: 207

Berørte eiendommer: 405/1

Områdebeskrivelse og naturverdier

Gammel granskog med mye død ved preger dette området. Det finnes også en god del gammel furu. Skogen er relativt godt sjiktet og har til dels naturskogpreg. Middagsberget har mestedels skog på middels bonitet og ligger i sørboreal vegetasjonssone.

Grantrærne er grove og det er rikelig med hengelav på dem, blant annet gubbeskjegg (NT). Andre registrerte lavarter i området er lungenever og lodnevrenge. Den døde veden er først og fremst av gran, og er i ulike dimensjoner og nedbrytningsstadier. Her vokser kjuker som rosenkjuke (NT), tjærekjuke og hyllekjuke.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel granskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gamle grantrær og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Området brukes til utmarksbeite og skogbruk. Rondanestien går gjennom området.

Planstatus

I kommuneplanen for Stange kommune 2005-2016 ligger området i et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

Merknader

Ikke noe spesielt å anmerke.

Forskrift

Forskrift om vern av Middagsberget naturreservat, Stange kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [*dato*] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel granskog.

Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gamle grantrær og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Stange kommune: 405/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på 210 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [*dato*]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Stange kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Rydding, merking og vedlikehold av eksisterende stier.
- e. Beiting.
- f. Utsetting av saltsteiner.
- g. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
- h. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt, utenom eksisterende stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- c. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- d. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- e. Oppsetting av permanente jaktårn for storviltjakt.
- f. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 f og § 7 a, b, d og e.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

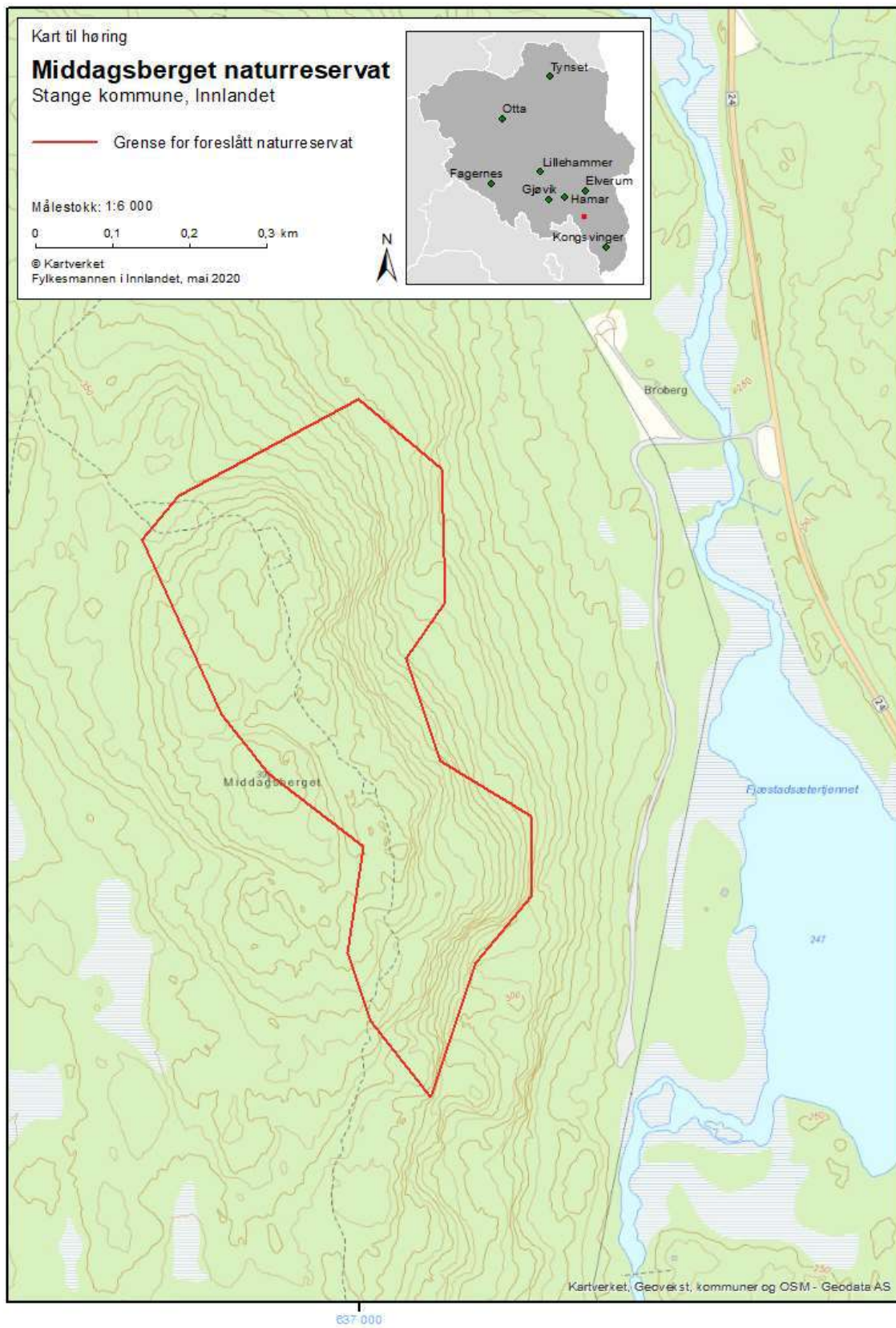
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Havikberget og Nordberg

Kommune: Ringsaker

Verneverdi: A

Areal: 210 dekar

Berørte eiendommer: 396/1 og 402/2

Områdebeskrivelse og naturverdier

Havikberget og Nordberg er en velutviklet sørberglokalisitet med innslag av kalkskogselementer. Furu vokser på toppen av bergskrentene, mens gran vokser under bergskrentene hvor det også er blokkmark. Her finnes arter som storkonvall, lind, trollbær, firblad, bergmynte, olavskjegg, engtjæreblom, prikkperikum, skogflatbelg, tårnurt, stankstorkenebb, kantkonvall, skogvikke og piggstarr. Granmose og labbmose er registrert på rike, tørre blokker, mens ryemose og lurvteppemose er påvist på fuktige berg. Noe osp, spisslønn og hassel finnes også spredt i området. Skogen har høy bonitet og ligger i sørboreal vegetasjonssone. Rundt bergskrentene finnes innslag av tørrbakkevegetasjon.

Den sårbare, varmekjære og svært kalkkrevende skorpelaven *Anema nummularium* (VU) har blitt påvist her, på kalkrikt overhengende berg. Det er også registrert ytterligere tre rødlistede skorpelav: dvergskjold (NT), *Caloplaca demissa* (VU) og ringoransjelav (NT). I tillegg er det registrert en rekke andre mindre vanlige, men ikke rødlistede, skorpelavarter i området. På rikere, fuktige partier i bergrota på klipper i området er det registrert de kalkkrevende mosene holeblygmose, storklokkemose, storbergrotmose, holemose, kalkmose, skåltrinmose, sprungemose og kalkraggmose. På tørrere deler vokser buttfellmose. Ellers er det gjort funn av både rosenkjuke (NT), hengepiggrø (NT), junkerbregne, breiflangre, rødkjeks, krattslirekne og veirubom. Den fremmede arten høstberberis (SE) er observert ved klippene øst i lokaliteten. Inntil naturreservatet i øst er det spredning av lerk (trolig europeisk lerk).

Berg og blokker i området består for en stor del av Biskopåskonglomerat, men området ligger i overgangen mot skifer og kalksteinsarealer og har innslag av dette. I tillegg finnes kalklinser i konglomeraten, og kalkeffekten forsterkes lokalt ytterligere ved at rikt sigevann periodevis renner over bergene. Denne mosaikken av fattig til kalkrik berggrunn preger vegetasjonstypene i området.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av et skogområde med sørvendt, delvis kalkrikt berg og rasmark, og en mosaikk av skogtyper med delvis rik lågurtskog og fragmenter av kalkskog og edellauvskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke sjeldne, sårbare og truede arter, herunder sårbare fuglearter.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilnyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk.

Klatring

Det foregår både tauklatring og buldring i området. Klatrefeltet heter Ring og har fire sektorer/vegger. Feltet skal ha blitt utviklet fra og med 2012. Tauklatringa er beskrevet i føreren «Vertikale Innlandet» fra 2013, med oppdateringer på Hedmarken klatreklubb sin hjemmeside. Nedreveggen, Kirurgveggen og Lilleveggen innenfor det foreslåtte naturreservatet (den siste veggen i feltet, Øvreveggen, ligger utenfor). Veggene innenfor det foreslåtte naturreservatet ligger til stor del i skygge av skog, og blir derfor mest brukt når det er litt varmere vær. Det er anslått at det finnes ca. 40 tauklatreruter innenfor foreslått naturreservat. Potensialet for å utvikle feltet ytterligere med nye ruter er lite. Buldringa foregår nedenfor Kirurgveggen, og kun den vestre delen av arealet med blokkene det klatres på ligger innenfor foreslått naturreservat. Buldringa ser ikke ut til å være beskrevet i noen fører eller på nett.

Klatring utgjør åpenbart en trussel mot lav og mose på berg da vegetasjon kan bli pusset vekk med børste på grepene som brukes i forbindelse med opparbeiding og vedlikehold av ruter. I tillegg kan aktiviteten være i direkte konflikt med klippehekkende rovfugl. Samtidig er klatringa en igangværende aktivitet som er akseptert av grunneier i området. Feltet fremstår som viktig og et av de få av bedre kvalitet og omfang som finnes i denne regionen. Feltet brukes aktivt av blant annet Hamar, Gjøvik og Lillehammer klatreklubber, i tillegg til Tyrili klatring. Her må en derfor finne en balanse mellom bruk og vern. Det ser ut til å være tauklatringa som er mest brukt per i dag, mens det ikke har vært like mye buldring de siste årene som tidligere. Sistnevnte er derfor i gråsonen hva gjelder «igangværende aktivitet». Igangværende virksomhet/aktivitet blir vanligvis tillatt videreført også etter at et område blir vernet så fremt denne ikke er i stor konflikt med verneverdier. Fylkesmannen har hatt befarings med en representant fra Hedmarken klatreklubb for å se på omfanget av klatringa, og med en biolog fra Biofokus for en vurdering av konfliktpotensialet mellom klatringa og framfor alt lav og mose på berg. Det er laget et eget notat fra Biofokus på dette som kan sendes på forespørsel.

Slik verneforskriften nå er foreslått på høring regulerer denne ikke klatringa i seg selv. Klatring er en del av vanlig ferdsel som vanligvis ikke reguleres spesielt i verneområder. Derimot vil pussing av vegetasjon i forbindelse med nyetablering og omfattende vedlikehold av både tau- og buldreruter rammes av forbudet mot å skade og ødelegge vegetasjon i verneforskriftens § 3 a (se nærmere omtale nedenfor). Det er åpnet for å etter søknad kunne vurdere etablering av nye klatreruter i tilknytning til eksisterende felt, jf. § 7 i, og man kan også søke om å få ryddet vegetasjon ved disse feltene etter § 7 h. Rebolting av ruter foreslås hjemlet uten søknad i § 4 e. Dette forutsetter at nye bolter ikke skader vegetasjon på klippene. Da dette kan være en støyende aktivitet må dette ikke foregå i perioden 1. mars – 31. juli som er den mest sårbare perioden for mulige hekkende og sårbare fuglearter i området.

Biofokus vurderer at de rikeste partiene ved bergrota til klatreveggene ikke ser ut til å være påvirket av klatring. Anbefalingen er derimot å ikke tillate klatring på de aller

østligste rutene i Nedreveggen og Kirurgveggen. Dette fordi det er gjort funn av ringoransjelav (nær truet, NT, på rødlista) i eller rett ved disse rutene, på begge veggene. Helt øst ved Nedreveggen er det i tillegg funnet hengepiggrø (NT) på standplassen, og nedenfor finnes et lite areal med velutviklet, rik tørrbakke-/tørrbergvegetasjon som er sårbart for tråkkslitasje. Det er også i denne delen av Nedreveggen det er funnet en ennå ikke artsbestemt *Anema* art (alle har status VU på rødlista). Når det gjelder buldringa gror tidligere pussede ruter sakte igjen. Det ble ikke påvist sjeldne eller trua arter på disse blokkene, og potensialet for å finne rødlistede arter vurderes som lavt per nå. Steinblokker som dette er allikevel generelt et viktig element i mange skogtyper og det anbefales ikke å gjenoppta buldreaktiviteten på de blokkene som eventuelt vil havne innenfor et framtidig verneområde. Blokkene kan på sikt bli levested for sjeldne og trua arter etter som naturen får utvikle seg i fred etter fredningstidspunktet.

Fylkesmannen mener at kunnskapen om naturverdiene i området viser at bergveggen vest i lokaliteten har større verdier enn veggene i øst der det foregår klatring. De nevnte artene er alle funnet i bergrota i bergveggen i vest eller ellers i området (med eventuelt unntak for den ubestemte *Anema*-arten i Nedreveggen hvis denne ikke er *Anema nummularium* som er funnet i vest). Funnene av ringoransjelav og *Anema* har tålt klatringa som er der i dag, og vil trolig ikke pusses vekk da rutene allerede er etablert. Eventuelt andre sårbare lavarter kan selvsagt allerede være tapt gjennom pussing, men dette har skjedd før et mulig vern og her vil den pågående klatringa prioriteres foran mulig re-etablering av disse artene. Det er heller ikke kjent klippehekkende rovfugl øst i området. Fylkesmannen mener derfor at de allerede etablerte tauklatrerutene kan videreføres. Dette fordi det er en pågående aktivitet per i dag, og at de sårbare lavartene er funnet ellers i området. Fylkesmannen anser at når denne eksisterende bruken videreføres, omfatter dette også pussing/rensking som vedlikehold av tidligere pusset stein/grep.

Når det gjelder rutene der det har blitt buldret ser disse ut til å være lite brukt i det siste. Det er fortsatt lov å klatre også her, men pussing av mose og annen vegetasjon for å vedlikeholde ruter som er i ferd med å gro igjen vil være forbudt etter § 3 a og underlagt søknadsplikt. Fylkesmannen anslår at i hvert fall halvparten av bulderrutene vil bli liggende utenfor foreslått naturreservat. I tillegg er vi ikke kjent med at det finnes tilsvarende, så store blokker innenfor det foreslåtte naturreservatet andre steder slik at denne verneverdien finnes bare her. Derfor vil søknader om pussing av buldreruter innenfor et mulig naturreservat etter § 7 i vurderes strengt.

Konklusjon om klatringa til høring

Klatring på eksisterende tauruter på Nedreveggen, Kirurgveggen og Lilleveggen vil kunne fortsette som før. Dette inkluderer pussing av tidligere pussede grep. Eventuell rebolting kan foregå utenom perioden 1. mars – 31. juli, men skal ikke skade vegetasjon (inkl. mose og lav på berg). Etablering av nye tauruter med bolter og pussing er søknadspliktig. Denne søknadsplikten gjelder også pussing av vegetasjon nye steder/grep langs eksisterende ruter/bolterekker. Eventuelle tillatelser vil etter en

vurdering av verneverdier kun kunne gis som fortetting innenfor de etablerte rutene, men vil ikke tillates lengst øst på Nedreveggen og Kirurgveggen.

Buldring vil kunne foregå som før, men pussing av vegetasjon er ikke tillatt. Pussing av igjengrodde tidligere brukte eller nye buldreruter er søknadspliktig. Slike søknader vil vurderes strengt og kan ikke påregnes tillatt. Kun ca. halvparten av buldrefeltet blir liggende innenfor mulig naturreservat. Grensene blir oppmerket i terrenget etter et mulig vernevedtak.

Rydding av kratt/busker rundt klatrefeltet er søknadspliktig. Dette kan påregnes tillatt på samme sted der det tidligere har blitt ryddet med mindre det blir påvist spesielle verneverdier som ikke tåler slik rydding.

Planstatus

I kommuneplanen for Ringsaker kommune 2014-2025 ligger området i et landbruks-, natur-, reindrifts- og friluftsområde (LNRF-område).

Merknader

Det finnes klippehekkende rovfugl i området, og det er potensiale for hekking av andre sårbare fuglearter i skogen.

Det går ingen tydelige og/eller merka stier innenfor det foreslåtte naturreservatet med unntak for umerka adkomststier til, og stier rundt, klatrefeltene.

Fylkesveg 213 går forbi inntil området. Den foreslåtte vernegrensa følger eiendomsgrensene mot vegen. Vi gjør spesielt oppmerksom på at vernegrensa som nærmest ligger ca. 4 meter fra vegkanten og ber vegmyndigheten se nærmere på dette.

Mellom fylkesvegen og Mjøsa ligger dagens jernbane. Ut fra konseptvalgutredning for Dovrebanen - IC strekningen Oslo – Lillehammer fra 2012 er det uklart for Fylkesmannen om området kan bli berørt av en mulig trase for dobbeltspor i fremtiden. Vi gjør derfor Bane NOR oppmerksom på dette.

Det foreligger ikke avtale om frivillig vern ennå, men forhandlinger startes opp innen kort tid.

Det er behov for å utarbeide en forvaltningsplan og informasjonsplakater for å ivareta verneverdiene i området i forhold til klatrebruken, samt vurdere noe skjøtsel ved tørrbakker, berg og rundt edellauvtrær som hassel.

Forskrift

Forskrift om vern av Havikberget og Nordberg naturreservat, Ringsaker kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [*dato*] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av et skogområde med sørvendt, delvis kalkrikt berg og rasmark, og en mosaikk av skogtyper med delvis rik lågurtskog og fragmenter av kalkskog og edellauskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke sjeldne, sårbare og truede arter, herunder sårbare fuglearter.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr. i Ringsaker kommune: 396/1 og 402/2
Naturreservatet dekker et totalareal på 210 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [*dato*]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.
Verneforskriften med kart oppbevares i Ringsaker kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

- e. Vedlikehold av eksisterende anlegg og innretninger, herunder rebolting av klatreruter, i henhold til standard på vernetidspunktet. Slik vedlikeholdsarbeid skal ikke skje i perioden 1. mars – 31. juli.
- f. Beiting.
- g. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. I perioden 1. mars – 31. juli er det forbud mot bruk av droner, modellfly o.l.
- c. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- c. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- d. Merking, rydding og vedlikehold av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende
- e. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- f. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- g. Utsetting av saltsteiner.
- h. Rydding av vegetasjon rundt eksisterende klatrefelt.
- i. Etablering av nye klatreruter i tilknytning til eksisterende klatrefelt.
- j. Rydding av vegetasjon som utgjør en sikkerhetsrisiko langs fylkesveg 213.
- k. Nødvendig tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold av fylkesveg 213.
- l. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 e og § 7 a, b, c, d, f, g, j, k.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Skjærberget

Kommune: Rendalen

Verneverdi: ***

Areal: 2855 dekar

Berørte eiendommer: 1/1

Områdebeskrivelse og naturverdier

Skogen nærmest fjellet Skjærberget er glissen, mens skogen i øvre deler ellers

fremstår som nokså tett og typisk fjellgranskog. Her kan man se typiske graner formet som gulerøtter - tykke ved basis og raskt avsmalnende. Skogen er flersjiktet og fremstår som urskogs nær. Lisidene har et litt annet preg med delvis rikere skog hvor det også kommer inn høgstaudegranskog. Det finnes noen mindre myrer i området, i tillegg til den store Nordre Skjærbergsmyra. Boniteten er låg og området ligger i mellomboreal vegetasjonssone.

På læger av gran finnes de rødlistede artene rynkeskinn (NT), svartsoneskjuge (NT) og roseneskjuge (NT) og på død ved av furu finnes flekkhvitkjuge (NT). Hengelavene gubbeskjegg (NT) og sprikeskjegg (NT) forekommer rikelig på levende grantrær. I tillegg er granseterlav (NT) og duftkjuge registrert.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel barskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gamle gran- og furutrær og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilnyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk.

Planstatus

I kommuneplanen for Rendalen kommune 2016-2026 ligger området i et landbruks-, natur-, reindrifts- og friluftsområde (LNRF-område).

Merknader

Dette er skog på Statskog SFs grunn. Avgrensingen er noe innskrenket jamført med kartet vist i oppstartsmeldingen. Derfor er navnet endret fra *Skjærberget og Nysæteråsen* til kun *Skjærberget*.

Forskrift

Forskrift om vern av Skjærberget naturreservat, Rendalen kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel barskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gamle gran- og furutrær og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Rendalen kommune: 1/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på 2855 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Rendalen kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Vedlikehold, merking og rydding av eksisterende stier i henhold til standard på vernetidspunktet.
- e. Beiting.
- f. Utsetting av saltsteiner.
- g. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
- h. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- i. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- c. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd b.
- d. Merking og rydding av nye stier.
- e. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- f. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- g. Øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

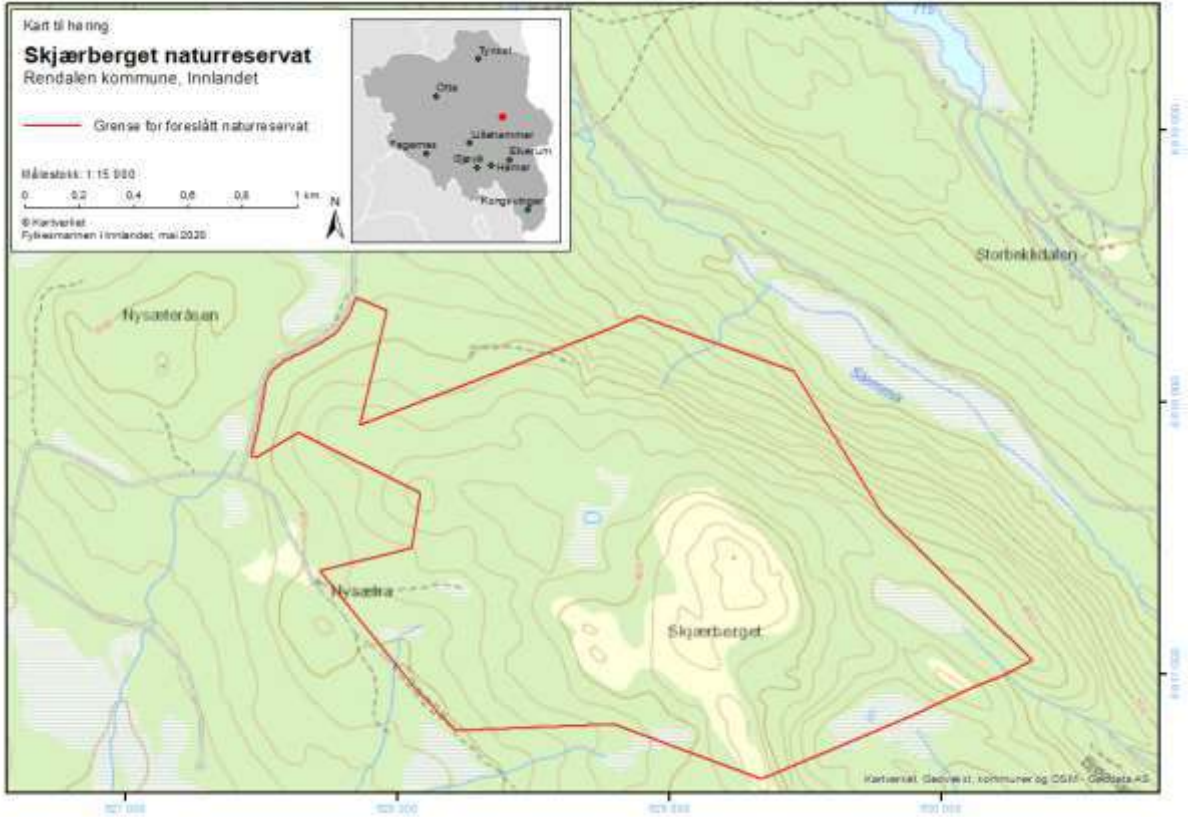
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Utvidelse av Svenstad naturreservat

Kommune: Ringebu

Verneverdi: A

Areal: 137 dekar

Berørte eiendommer: 11/1, 1|2/1, 13/1, 14/1.

Områdebeskrivelse og naturverdier

Svenstad naturreservat er et lite reservat på ca. 14 dekar som ble vernet i 1981 for å bevare en verdifull alm-lindeskog på skredjord og grov blokkmark. Reservatet ligger nede i det store elvejuvet til Frya og vi foreslår nå å utvide reservatet med 137 dekar i samme juvet, slik at totalarealet for reservatet blir ca. 151 dekar. Utvidelsesarealet er en bratt sørvestvendt li med rik edelløvsskog i form av gråor-almeskog (høgstaude-almeskog). I øvre del og oppunder bergskrenter er det fuktige høgstaude-enger og rasmarskogh. Det vokser også noe osp, selje og rogn spredt. Skogen er gammel med en heterogen skogstruktur og en god del dødved, også av alm, i de fleste nedbrytningsstadier. Området ligger i sørboreal vegetasjonssone.

Området er kalkrikt, fuktig og soleksponert, hvilket gir opphav til storvokste almetrær og rik bakkevegetasjon. Av registrerte karplanter kan huldregras (NT), dalfol (VU), hengepiggrø (NT), smalfrøstjerne (NT), springfrø, moskusurt, storklokke, kranskonvall, humle, leddved, tysbast, kalktelg og bergmynte nevnes. Området er også viktig for lav og mose. Noen av de registrerte artene er fløyelsglye, lungenever, filthinnelev, almelundlav, piskraggmose, kalkraggmose, almeteppepose og svøpfellmose (VU). Området er et viktig delområde av det svært viktige elvejuvlandskapet som Frya danner. Fryajuvent tilhører toppsjiktet av elvekløfter i Norge.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en del av en stor, variert og velutviklet bekkekløft med en meget spesiell og sjelden utforming av edellauvskog i form av en gråor-almeskog i tillegg til andre rike skog- og naturtyper, herunder rasmarskogh. Skogen har naturskogtilstand med en god del dødved av bl.a. alm og andre lauvtrær. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for mange sjeldne, sårbare og truede arter, særlig karplanter, lav og moser. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Brukerinteressene i området er knyttet til skogbruk og beite. Beiteinteressene i området er ivaretatt bl.a. ved bestemmelser i verneforskriften om gjerding. Det går noen gamle ferdselsårer i området som vi har kalt «Hankevegene». Disse kan også ses på som kulturminner. Det kan være behov for å flate ut litt på disse for å bedre framkommeligheten til fots. Det er derfor tatt inn bestemmelser i verneforskriften om vedlikehold og istandsetting. Verneforslaget grenser til innmark. Det er derfor tatt inn

bestemmelser om skjøtsel av randsoner mot dette. Stående kubikkmasse i området er ca. 3900 m³.

Planstatus

Området er i sin helhet LNF i kommuneplanen.

Merknader

Vi viser til våre kommentarer foran til skrivemåten på navnet, *Svenstad*, som er det eneste godkjente i SSR, og *Svendstad* som grunneierne mener er det riktige navnet.

Forhandlinger om frivillig vern er igangsatt, men det foreligger ennå ingen avtale.

Ut fra foreliggende kunnskap er det ikke behov for skjøtsel i området for å ivareta verneverdiene.

Forskrift

Forskrift om vern av Svenstad naturreservat, Ringeby kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en del av en stor, variert og velutviklet bekkeløft med en meget spesiell og sjelden utforming av edellauvskog i form av en gråor-almeskog i tillegg til andre rike skog- og naturtyper, herunder rasmarkvegetasjon. Skogen har naturskogtilstand med en god del dødved av bl.a. alm og andre lauvtrær. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for mange sjeldne, sårbare og truede arter, særlig karplanter, lav og moser.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Ringeby kommune: 11/1, 1|2/1, 13/1, 14/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 151 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Ringeby kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- e) Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Beiting.
- g) Vedlikehold av eksisterende anlegg og innretninger, herunder «Hankevegene», i henhold til tilstand på vernetidspunktet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom eksisterende stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner, herunder «Hankevegene».

- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Utsetting av saltstein.
- e) Oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- f) Gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- g) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- h) Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- i) Skjøtsel av randsoner mot kulturbeiter og dyrket mark.
- j) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og § 7 b, c, d, e, f, g, h og i.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

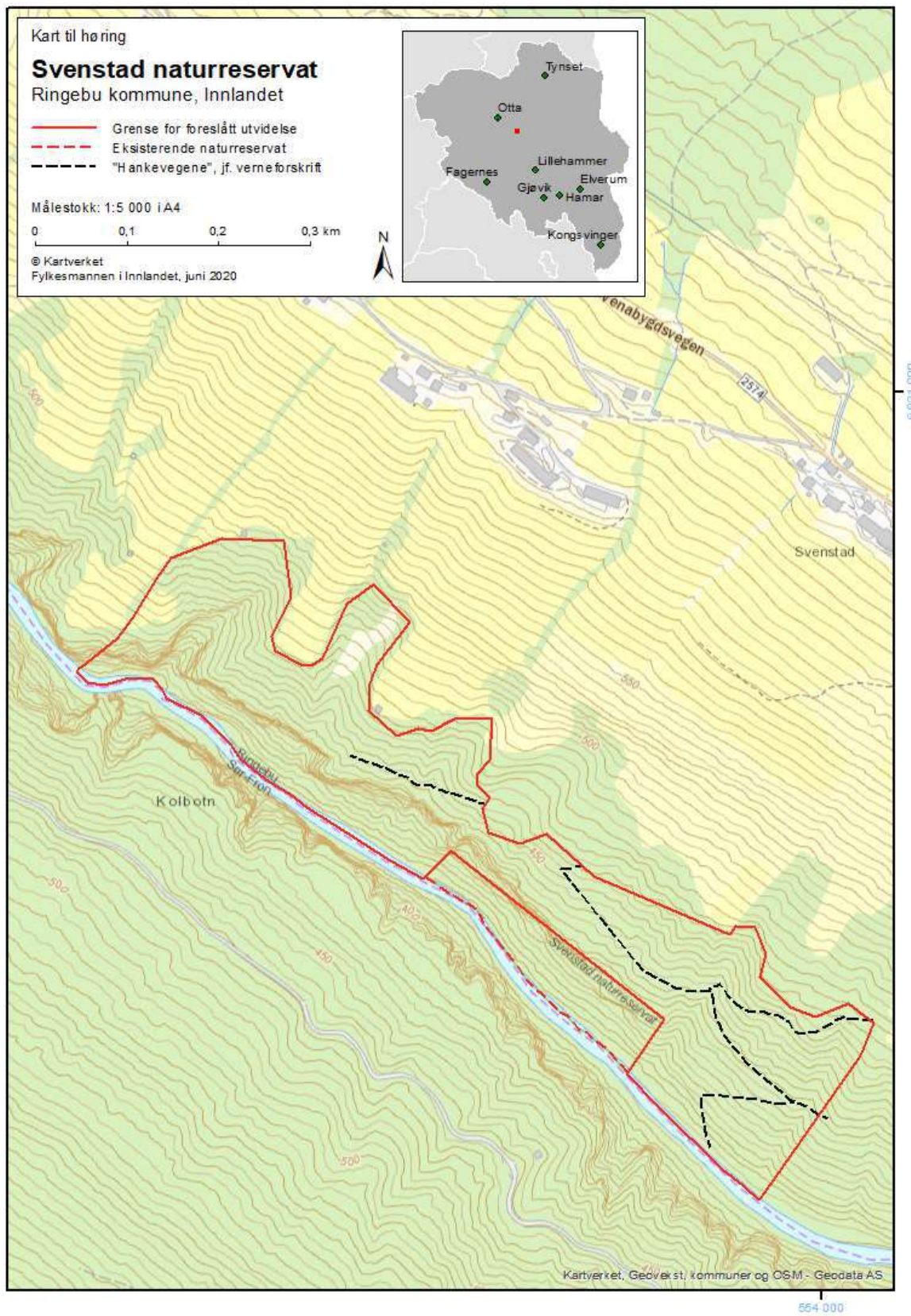
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift av 4. september 1981 nr. 4756 om vern av Svenstad naturreservat i Ringebu kommune, Oppland.

Kart

Utvidelse av Svartdalstjerna naturreservat

Kommune: Østre Toten kommune

Verneverdi: **/**

Areal: 6897 dekar

Berørte eiendommer: 310/1, 311/1.

Områdebeskrivelse og naturverdier

Eksisterende Svartdalstjerna naturreservat ble først vernet i 2010 og utvidet noe i 2014. Området har et areal på 9456 dekar. Etter en eventuell utvidelse vil reservatet få et areal på ca. 16353, og dermed også bli et såkalt «storområde». Isolert vurdert har området verdien **/**, men sett sammen med eksisterende reservat har området verdien **. Utvidelsen av Svartdalstjerna er et stort granskogdominert skogområde beliggende nord på Totenåsen. Blåbærgranskog er dominerende vegetasjonstype, og rikere typer finnes bare fragmentarisk. Gran er det dominerende treslaget, men med innslag av furu, bjørk, rogn og selje. Skogen er flersjiktet gammel naturskog med mange relativt gamle trær (130-200 år). Det er stedvis noe gadd, men generelt er det lite liggende dødved. Området ligger hovedsakelig i nordboreal vegetasjonssone.

Området har en særlig verdi for artsmangfoldet knyttet til gammel fuktig suboseanisk granskog. Den sterkt truede (EN) arten huldrestry har her trolig sin viktigste forekomst i Europa, og det er også gode forekomster av andre krevende arter i det samme artselementet, bl.a. svartsoneskjegg, gubbeskjegg, kort trollskjegg, sprireskjegg, granseterlav, flatragg og rotnål (alle NT) og langt trollskjegg (VU). Området vil være et viktig bidrag til samlingen av verneområder nordøst på Totenåsen.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en del av en stor, variert og velutviklet bekkekløft med en meget spesiell og sjelden utforming av edellauvskog i form av en gråor-almeskog i tillegg til andre rike skog- og naturtyper, herunder rasmarkvegetasjon. Skogen har naturskogtilstand med en god del dødved av bl.a. alm og andre lauvtrær. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for mange sjeldne, sårbare og truede arter, særlig karplanter, lav og moser. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

I innspill til melding om oppstart har Norsk Bergindustri merknader til et tilgrensende massetak. Dette massetaket, Syttlia massetak, blir ikke berørt av verneforslaget. Se Fylkesmannen sin kommentar foran. En dam til vannforsyningsformål ved Fiskelausen ligger rett utenfor verneforslaget. NVE har innspill til dette ved melding om oppstart. Vi viser her til Fylkesmannen sin kommentar til dette foran. Oppland Orienteringskrets har i sitt innspill til oppstartmelding påpekt at området Svartdalstjerna har vært benyttet aktivt til orientering og turorientering i over 60 år. Også her viser vi til Fylkesmannen sin kommentar til dette foran. Innenfor forslag til utvidelse ligger det fire hytter/hyttfester

nord for Veslegåstjernet, Brennbergputten og Hofsrudtjernet. Disse hyttene er ivaretatt gjennom bestemmelser i verneforskriften om bl.a. vedlikehold, hogst og rydding av vegetasjon, mindre tilbygg/ombygging og transport på snødekt mark eller med luftfartøy av ved, materialer, varer og utstyr. Det ligger ei hytte også innenfor eksisterende reservat. Langs Herva og Fiskelausen ligger det flere hytter utenfor verneforslaget. Bestemmelsen om transport vil også gjelde for disse. Det går ei snøskuterkjørt skiløype i området. Brukerinteressene i området er ellers knyttet til skogbruk, beite og friluftsliv. Beiteinteressene i området er ivaretatt bl.a. ved bestemmelser i verneforskriften om gjerdning. Stående kubikkmasse i området er ca. 58200 m³.

Planstatus

Området er i sin helhet LNF i kommuneplanen.

Merknader

Utkast til verneforskrift er justert i tråd med ny forskriftsmal i forhold til eksisterende forskrift for Svartdalstjerna naturreservat. Eksisterende bestemmelser er også ivaretatt i det nye utkastet. Forbudet mot telteirer og idrettsarrangementer går ut og er erstattet med et mer generelt forbud mot større arrangementer. Den nye bestemmelsen gir samtidig noe større rom for å kunne gjennomføre slike arrangementer, jf. også innspillet fra Oppland Orienteringskrets. Oppsetting av midlertidige og mobile jakttårn er nå begrenset til 3 uker før og etter jakta. Dette er en tydeliggjøring av at dette skal være en midlertidig oppsetting. Bestemmelsene om vedlikehold av hytter og dam ved Starttjern er flyttet inn under den generelle bestemmelsen om unntak, jf. § 4 g. Verneformålet er endret for å ivareta verneverdiene i forslaget til utvidelse.

Forhandlinger om frivillig vern er igangsatt, men det foreligger ennå ingen avtale.

Ut fra foreliggende kunnskap er det ikke behov for skjøtsel i området for å ivareta verneverdiene.

Forskrift

Forskrift om vern av Svartdalstjerna naturreservat, Østre Toten kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av et stort sammenhengende naturskogsområde med gammel humid granskog som stedvis har en god del grovvokst skog og dødved. Området er representativt for humid høgereliggende granskog i regionen. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det sannsynligvis har Europas største forekomst av den truede og norske ansvarsarten huldrestry i tillegg til store forekomster av også andre kravfulle og fuktighetskrevede lavararter og sopp.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Østre Toten kommune: 310/1, 311/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 16375 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Østre Toten kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- e) Brenning av bål med tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Beiting.
- g) Vedlikehold av eksisterende bygninger, anlegg og innretninger, herunder dam ved Starttjern, i henhold til tilstand på vernetidspunktet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom eksisterende stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d) Nødvendig motorisert ferdsel med snøskuter for oppkjøring av eksisterende skiløype.
- e) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Utsetting av saltstein.
- e) Oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- f) Gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- g) Hogst og rydding av vegetasjon rundt eksisterende bygninger.
- h) Hogst av ved til eksisterende hytte ved Svartdalstjernet.
- i) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, skiløype og gamle ferdselsveger.
- j) Etablering av nye stier, skiløyper, herunder utbedring og omlegging av eksisterende skiløype, og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- k) Mindre tilbygg til og ombygging av eksisterende bygninger.
- l) Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark eller luftfartøy for transport av ved, materialer, varer og utstyr til eksisterende hytter.
- m) Motorisert ferdsel langs eksisterende kjørespor for transport av materialer, utstyr, egnede masser etc. i forbindelse med vedlikeholdsarbeider og nyanlegg av dam ved Fiskelausen.
- n) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- o) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og § 7 b, c, d, e, f, h, i, j, og k.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

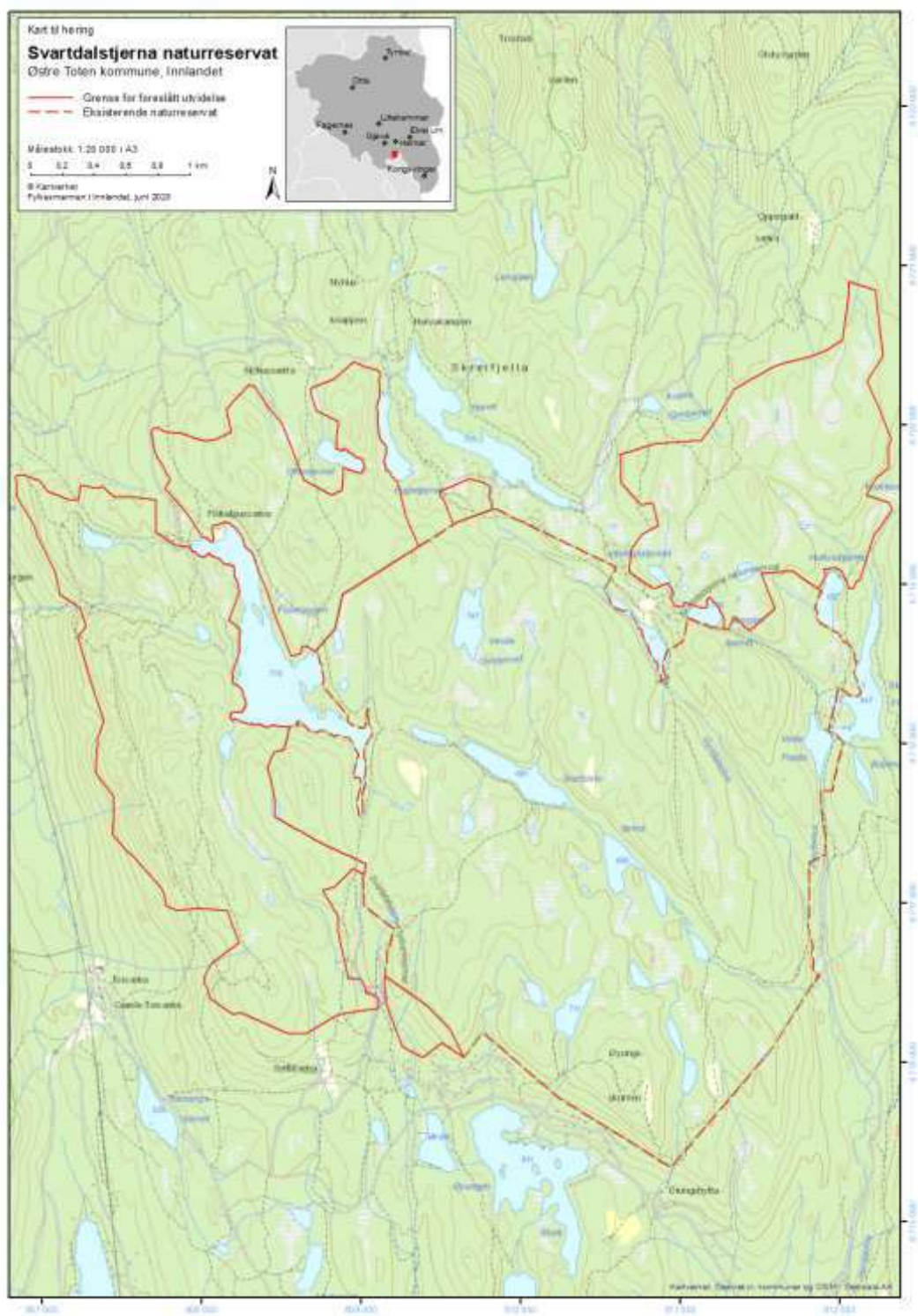
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift av 12. desember 2014 nr. 1643 om vern av Svartdalsstjerna naturreservat i Østre Toten kommune, Oppland.

Kart

Utvidelse av Sulustaddalen naturreservat

Kommune: Østre Toten kommune

Verneverdi: **

Areal: 1643 dekar

Berørte eiendommer: 17/1, 17/3, 17/4, 19/1, 19/33, 311/1.

Områdebeskrivelse og naturverdier

Eksisterende Sulustaddalen naturreservat ble vernet i 2010 og har et areal på ca. 1305 dekar. Etter en eventuell utvidelse vil dermed verneområdet kunne få et areal på ca. 2948 dekar. Isolert vurdert har området verdien **, men sett sammen med eksisterende reservat har området verdien ***. Utvidelsen av Sulustaddalen er et middels stort granskogdominert område beliggende nordøst på Totenåsen. Området har en variert topografi og har generelt høye fuktighetsforhold. Blåbærgranskog er dominerende vegetasjonstype, og rikere typer finnes helt unntaksvis som fragmenter av småbregne og høgstaudeskog. Gran er det dominerende treslaget kun ispedd noe bjørk og rogn. Skogen er flersjiktet til dels grovokst gammel naturskog med mange gamle trær. Men generelt er det lite dødved. I et parti er det imidlertid urskogs nær skog. Området ligger i mellomboreal vegetasjonssone.

Utvidelsesarealet har en nokså stor og livskraftig forekomst av huldrestry (EN) i tillegg til andre rødlistede arter som bl.a. gubbeskjegg, kort trollskjegg og sprikeskjegg (alle NT) og noen andre rødlistede arter. Området vil være et viktig bidrag til samlingen av verneområder nordøst på Totenåsen. Utvidelsesforslaget har helt andre verne kvaliteter enn eksisterende naturreservat og utfyller dermed dette på en svært god måte. I tillegg vil en ta vare på en stor høydegradient nesten fra Mjøsa og opp til Totenåsen på over 500 m.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av ei bekkekløft med en høg andel rike og til dels truede skogtyper, som bl.a. kalkgranskog og høgstaudeskog, i tillegg til et naturskogsområde med gammel humid og for en del grovokst granskog. Bekkekløfta er representativ for denne naturtypen i regionen. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det har rike forekomster av flere truede og sårbare arter, herunder en nokså stor forekomst av arten huldrestry. Området har en stor høydegradient. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Innenfor forslag til utvidelse ligger det seks hytter/hyttfester ved Leirsjøen. Disse hyttene er ivaretatt gjennom bestemmelser i verneforskriften om bl.a. vedlikehold, hogst og rydding av vegetasjon, mindre tilbygg/ombygging og transport på snødekt mark eller med luftfartøy av ved, materialer, varer og utstyr. Leirsjøen er demt opp ca. 1 m for vatningsformål nedstrøms. Vedlikehold av denne er ivaretatt gjennom det generelle unntaket for vedlikehold av anlegg og innretninger, jf. § 4 g. Brukerinteressene

i området er ellers knyttet til skogbruk, beite og friluftsliv. Nord for Hvervakampen ligger det et areal som ikke blir med i et eventuelt verneområde. For å kunne drive skogbruk her, må det kunne kjøres tømmer mellom dette området og sørvestover gjennom forslaget til verneområde. Det er tatt inn en bestemmelse i utkast til verneforskrift som gir hjemmel til dette. Beiteinteressene i området er ivaretatt bl.a. ved bestemmelser i verneforskriften om gjerding. Stående kubikkmasse i området er ca. 19300 m³.

Planstatus

Området er i sin helhet LNF i kommuneplanen.

Merknader

Utkast til verneforskrift er justert i tråd med ny forskriftsmal i forhold til eksisterende forskrift for Sulustaddalen naturreservat. Eksisterende bestemmelser er også ivaretatt i det nye utkastet. Forbudet mot teltleirer og idrettsarrangementer går ut og er erstattet med et mer generelt forbud mot større arrangementer. Den nye bestemmelsen gir samtidig noe større rom for å kunne gjennomføre slike arrangementer, jf. også innspillet fra Oppland Orienteringskrets. Oppsetting av midlertidige og mobile jakttårn er nå begrenset til 3 uker før og etter jakta. Dette er en tydeliggjøring av at dette skal være en midlertidig oppsetting. Sykling og ridning på traktorveger og stier er det gjennom nye standardbestemmelser lagt bedre til rette for så lenge det ikke er spesielle hensyn som tilsier noe annet. Organisert turvirksomhet til fots anses vanligvis ikke å falle inn under forbudsbestemmelsen i § 3 d, og trenger derfor ingen egen tillatelse etter verneforskriften. Denne presiseringen i eksisterende forskrift er derfor tatt ut i forslag til ny forskrift. Verneformålet er endret for å ivareta verneverdiene i forslaget til utvidelse.

Forhandlinger om frivillig vern er igangsatt, men det foreligger ennå ingen avtale.

Ut fra foreliggende kunnskap er det ikke behov for skjøtsel i området for å ivareta verneverdiene.

Forskrift

Forskrift om vern av Sulustaddalen naturreservat, Østre Toten kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av ei bekkekløft med en høy andel rike og til dels truede skogtyper, som bl.a. kalkgranskog og høgstaudeskog, i tillegg til et naturskogsområde med gammel humid og for en del grovvokst granskog. Bekkekløfta er representativ for denne naturtypen i regionen. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det har rike forekomster av flere truede og sårbare arter, herunder en nokså stor forekomst av arten huldrestry. Området har en stor høgdegradient.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Østre Toten kommune: 17/1, 17/3, 17/4, 19/1, 19/33, 311/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Østre Toten kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av vegger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- e) Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Beiting.
- g) Vedlikehold av eksisterende bygninger, traktorveger og andre anlegg og innretninger, herunder dam ved Leirsjøen, i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Traktorvegene som kan vedlikeholdes er avmerket på vernekartet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet og stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på traktorveger avmerket på vernekartet.
- c) Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Utsetting av saltstein.
- e) Oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- f) Gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- g) Hogst og rydding av vegetasjon rundt eksisterende bygninger.
- h) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- i) Etablering av nye stier, skiløyper og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- j) Mindre tilbygg til og ombygging av eksisterende bygninger.
- k) Bruk av beltekjøretøy på snødekt mark eller luftfartøy for transport av ved, materialer, varer og utstyr til eksisterende hytter.
- l) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- m) Nødvendig motorferdsel på frossen og snødekt mark for utfrakt av tømmer fra område ved Hvervakampen og sørvestover gjennom naturreservatet.
- n) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og § 7 b, c, d, e, f, h, i og j.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

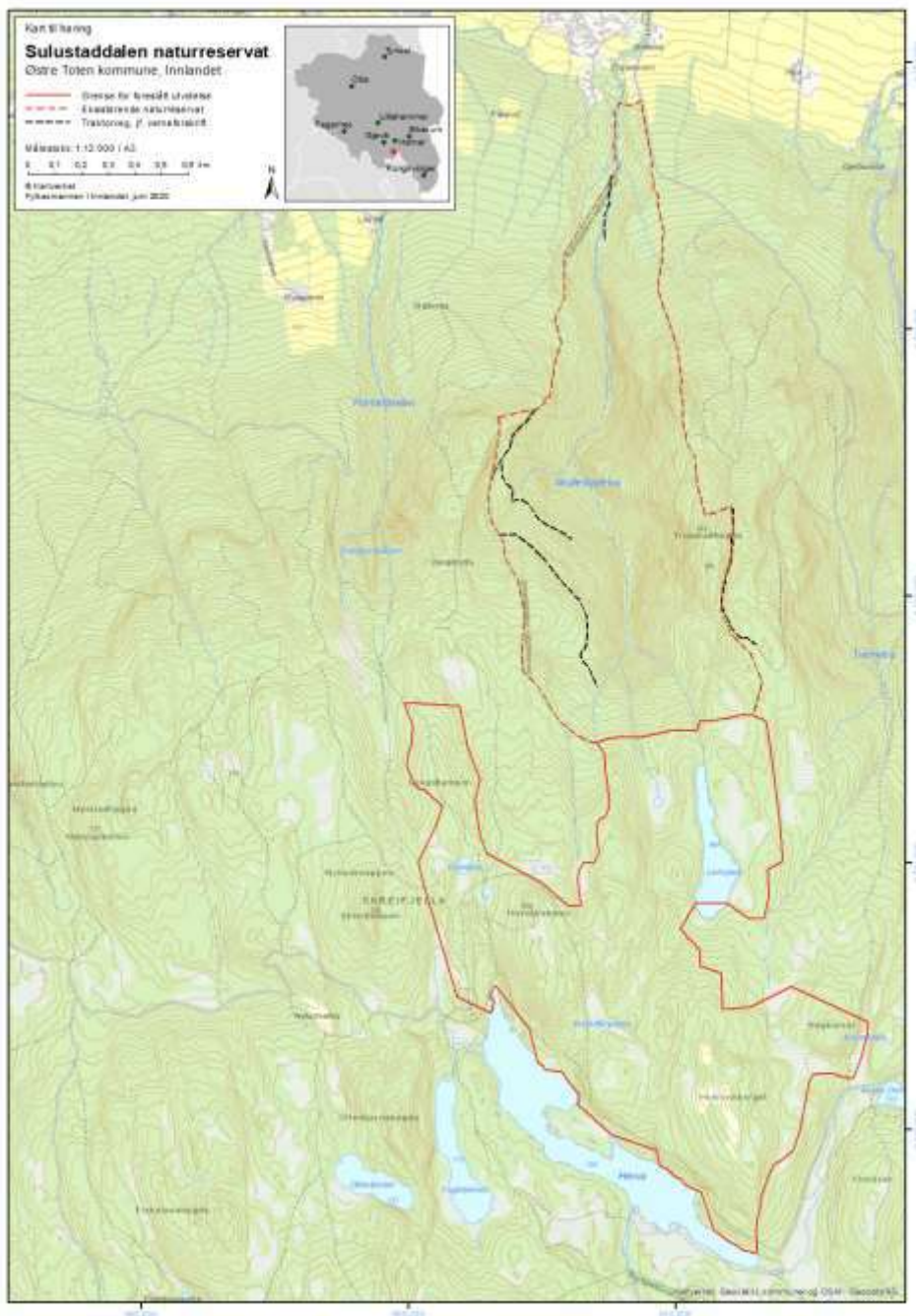
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift av 5. mars 2010 nr. 340 om vern av Sulustaddalen naturreservat i Østre Toten kommune, Oppland.

Kart

Utvidelse av Halasbukjølen naturreservat

Kommune: Åmot

Verneverdi: ikke kartlagt

Areal: 4105 dekar

Berørte eiendommer: 35/53 og 86/4

Områdebeskrivelse og naturverdier

Halasbukjølen naturreservat ble opprettet i 2017 er ca. 6525 dekar stort.

Utvidelsesarealet er ca. 4100 dekar stort og ligger på østsida av eksisterende reservat. Her finner vi gamle furutrær i mosaikk med myrer og små tjern. Det finnes spor av tidligere gjennomhogster og tidligere skogbrann. Det er sparsomt med død ved, men det finnes en del gadd av furu med interessant knappåslavflora og ulvelav (NT).

Det står en del avkappede trestammer med brannsår spredt i området. På disse vokser det lavarter som melskjell, tyriskjell, mørk brannstubbela (VU) og lys brannstubbela (VU). På grantrærne som finnes i de rikere områdene er det rikelig med hengela og rødlisteartene gubbeskjegg (NT) og sprikeskjegg (NT). Området er rikt på våtmarksfugler og skogsfugler. Utvidelsesarealet har skog på lav og middels bonitet og ligger i mellomboreal og nordboreal vegetasjonssone.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur med stor variasjon i barskogtyper, med forekomster av gammel og urskogpreget furuskog og innslag av eldre granskog og myrflater. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre barskog.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk. Det finnes en bilvei og en traktorvei i utvidelsesområdet.

Planstatus

I kommuneplanen for Åmot kommune 2016-2030 ligger området i et landbruks-, natur-, reindrifts- og friluftsområde (LNRF-område).

Merknader

Utvidelsesarealet er ikke naturfaglig kartlagt, men befart av Fylkesmannen.

Forskrift

Nedenstående forskrift er en endringsforskrift som viser foreslåtte endringer i eksisterende verneforskrift.

Forskrift om endring av verneforskrift for Halasbukjølen naturreservat

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 77. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

I

I forskrift 2017-12-01 nr. 1884 om vern av Halasbukjølen naturreservat, Åmot kommune, Hedmark, gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr: Åmot kommune: 35/52, 35/53 og 86/4.

Naturreservatet dekker et totalareal på 10 630 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [*måned årstall*]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Åmot kommune, hos Fylkesmannen i *Innlandet*, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 4 skal lyde:

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Beiting.
- e. Utsetting av saltstein i samsvar med gjeldende lovverk.
- f. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn under storviltjakt. Jakttårnene skal fjernes hvert år etter avsluttet jakt.
- g. Vedlikehold av *de to* veiene vist på vernekartet, samt rydding inntil 8 meter fra veienes midtlinje.
- h. *Merking, rydding og vedlikehold av sti og traktorveg vist på vernekartet, i henhold til tilstand på vernetidspunktet.*
- i. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5 skal lyde:

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt, unntatt på veier, traktorveg og *sti* vist på vernekartet.

§ 6 nytt punkt d skal lyde:

- d. *Motorisert ferdsel på bilveger vist på vernekartet.*

§ 6 nytt punkt e skal lyde:

- e. *Nødvendig motorisert ferdsel på traktorvegen som er vist på vernekartet i forbindelse med skogsdrift.*

§ 7 skal lyde:

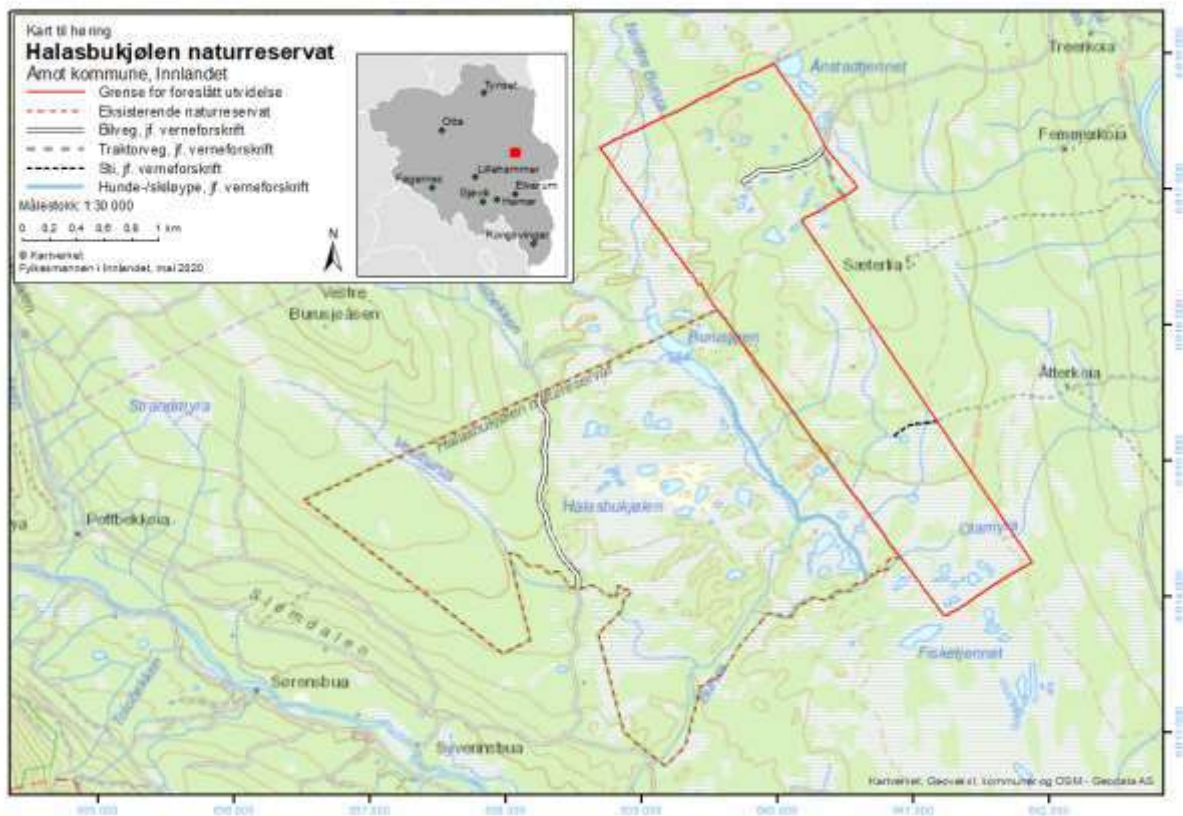
Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. *Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.*
- d. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beite.
- e. Preparering av kombinert ski-/hundeløype som inntegnet på vernekartet med bruk av snøscooter.
- f. Skjøtsel av et mindre område som er preget av tidligere hogst.
- g. *Nødvendig motorisert ferdsel på traktorvegen som er vist på vernekartet for andre formål enn skogsdrift.*
- h. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 e, g og h samt § 7 b, d og f.

II

Forskriften trer i kraft straks.

Kart

Utvidelse av Viengskletten naturreservat

Kommune: Stor-Elvdal

Verneverdi: ikke kartlagt

Areal: 1185 daa nytt areal

Berørte eiendommer: 19/24

Områdebeskrivelse og naturverdier

Viengskletten naturreservat ble opprettet i 2014 med formål å bevare et område med mange skogtyper, blant annet gammel furuskog og kalkskog med innslag av sørbergvegetasjon som inneholder sjeldne og sårbare karplante-, mose-, sopp- og lavarter. Eksisterende verneområde utgjøres av en bratt sørvestvendt lisode og et slakere skogkledt toppområde. Verneområdets kombinasjon av kalkrik berggrunn og sørbergskvaliteter gjør blant annet karplantefloraen særlig rik. Utvidelsesforslaget strekker seg videre opp fra eksisterende reservat, og innover de slake skog- og myrområdene opp til toppen av Månsæterkletten. Dette området ligger i mellomboreal og nordboreal vegetasjonssone.

Her er skogen gammel, men med spor av tidligere gjennomhogster. Mesteparten av bartrærne som vokser her i dag er godt over 100 år gamle. Den grovokste furuskogen er glissen med myrområder og tjern i mosaikk. Det er lite død ved i området, men blanknål (NT) er funnet på furugadd. Granskogen er mer kompakt og vokser i de rikere områdene. Her finnes rikelig med lavarter som gubbeskjegg (NT) og sprikeskjegg (NT) og en god del død ved med blant annet rosenkjuke (NT). Innimellom går granskogen over i sumpskog i kombinasjon med bjørk. Det finnes også osp, rogn og hegg i området – særlig i brattskrentene opp til fjelltoppene. Av karplanter registrert i området kan tyrihjelm, fjellpestrot, vendelrot, hvitsoleie, hvitbladtistel og sumphaukeskjegg nevnes. Det er to små hogstfelt innenfor verneforslaget. Disse er tatt med av arronderingsmessige årsaker. Med utvidelsesarealet vil verneområdet bli totalt 3533 dekar stort.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med mange skogtyper, blant annet gammel furuskog barskog og kalkskog med innslag av sørbergvegetasjon, og som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder sjeldne og sårbare karplante-, mose-, sopp- og lavarter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk. Det går en 300 kV-transmisjonsnettledning gjennom utvidelsesområdet. Klausuleringsbeltet til ledningen er 38 meter bredt, 19 meter til hver side for senter av ledningen. Statnett har konsesjon til å eie, drifte og vedlikeholde transmisjonsnettledningen.

Planstatus

I kommuneplanen for Stor-Elvdal kommune 2003 – 2015 ligger området i et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

Merknader

Utvidelsesarealet ble naturfaglig kartlagt i 2011 sammen med eksisterende reservat. Det ble i rapporten ikke anbefalt å ta med utvidelsesarealet. På bakgrunn av dette ble utvidelsesarealet aldri befart av Fylkesmannen i forkant av opprettelsen av reservatet i 2013. Fylkesmannen har i 2019 befart utvidelsesområdet, og mener at det har kvaliteter som vil bidra til å styrke Viengskletten naturreservat.

Forskrift

Nedenstående forskrift er en endringsforskrift som viser foreslåtte endringer i eksisterende verneforskrift.

Forskrift om endring av forskrift 12. desember 2014 nr. 1629 om vern av Viengskletten naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Hedmark

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62.. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

I

I forskrift 12. desember 2014 nr. 1629 om vern av Viengskletten naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Hedmark, gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med mange skogtyper, blant annet gammel ~~furuskog~~ barskog og kalkskog med innslag av sørbergvegetasjon, og som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder sjeldne og sårbare karplante-, mose-, sopp- og lavarter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 skal lyde:

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Stor-Elvdal kommune: 19/3, ~~19/6~~, 19/7, 19/24, ~~19/149~~, 19/726, ~~19/801~~.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. ~~2350~~ 3530 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:20 000 datert Klima- og miljødepartementet .... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Stor-Elvdal kommune, hos Fylkesmannen i *Innlandet*, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 skal lyde:

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

For naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til ~~idrettsarrangementer og andre større arrangementer~~ er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4 skal lyde:

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Utsetting av saltstein.
- f) *Rydding, merking og vedlikehold av eksisterende stier.*
- g) *Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.*
- h) *Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.*

§ 5 skal lyde:

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt, *unntatt på eksisterende stier.*

§ 6 skal lyde:

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b) Uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- d) *Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse av eksisterende energi- og kraftanlegg, samt ved akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i traséen vist på vernekartet.*

§ 7 skal lyde:

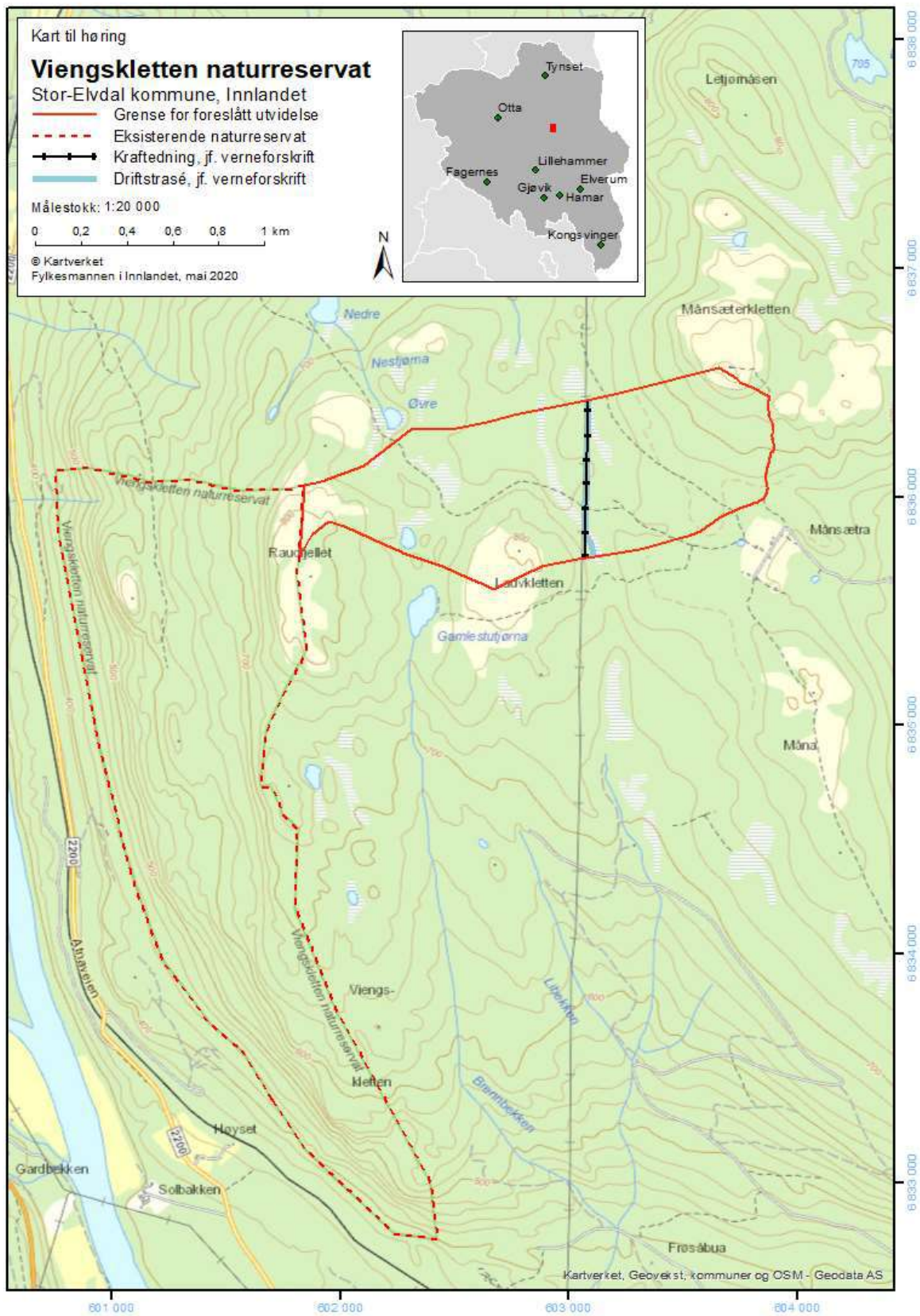
Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.
- d) *Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4..*
- e) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med tiltak nevnt i § 4 e og § 7 c og d.

II

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Utvidelse av Misterlia naturreservat

Kommune: Rendalen

Verneverdi: A

Areal: 368 dekar nytt areal

Berørte eiendommer: 9/1, 9/3, 11/269 og 12/5

Områdebeskrivelse og naturverdier

Misterlia naturreservat er ca. 1872 dekar stort og ble opprettet i 2015 for å verne ei bekkekløft med gammel bar- og løvskog. Utvidelsesarealet er en forlengelse av reservatet nedstrøms, og vil gi et totalareal på ca. 2240 dekar sammen med eksisterende reservat. Elva Mistra renner gjennom bekkekløfta.

Utvidelsesarealet inneholder den dypeste og trangeste delen av bekkekløfta, og her er det stabil, høy luftfuktighet. Her finnes gammel furuskog med innslag av bjørk. Det finnes spor etter skogbrann på flere gamle stubber av furu. Bekkekløfta er stedvis svært bratt og det finnes flere nakne berghyller og bergvegger – disse er viktige for hekkende rovfugl. Det finnes flere sjeldne og rødlistede arter i området, først og fremst knyttet til nakent berg og brannstubber. Noen av dem er hodeskoddelav (NT), grynkolva (VU), trådragg (VU), kort trollskjegg (NT), sprikeskjegg (NT), granseterlav (NT), hvithodenål (NT), blanknål (NT) og lys brannstubbela (VU). Skogen har lav-middels bonitet og området ligger i mellom- og nordboreal vegetasjonssone.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med ulike typer gammel barskog med innslag av gamle lauvtrær, som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder kravfulle og sjeldne plante- og sopparter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk. Mistra er et varig verna vassdrag siden 1980.

Planstatus

I kommuneplanen for Rendalen kommune 2016-2026 ligger området i et landbruks-, natur-, reindrifts- og friluftsområde (LNRF-område).

Merknader

I utvidelsesarealet inngår både privateid skog og skog på Statskog SFs grunn.

Forskrift

Nedenstående forskrift er en endringsforskrift som viser foreslåtte endringer i eksisterende verneforskrift.

Forskrift om endring av forskrift 11. desember 2015 nr. 1505 om vern av Misterlia naturreservat, Rendalen kommune, Hedmark

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62.. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

I

I forskrift 11. desember 2015 nr. 1505 om vern av Misterlia naturreservat, Rendalen kommune, Hedmark, gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Rendalen kommune: 9/1, 9/3, 9/5, 10/56, 10/57, 10/58, 11/269, 12/1, 12/5, 12/38.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. ~~1835~~ 2240 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av datert Klima- og miljødepartementet .....
De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Rendalen kommune, hos Fylkesmannen i *Innlandet*, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 4 skal lyde:

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) *Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.*

§ 5 skal lyde:

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt, *unntatt på eksisterende stier.*

§ 6 skal lyde:

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

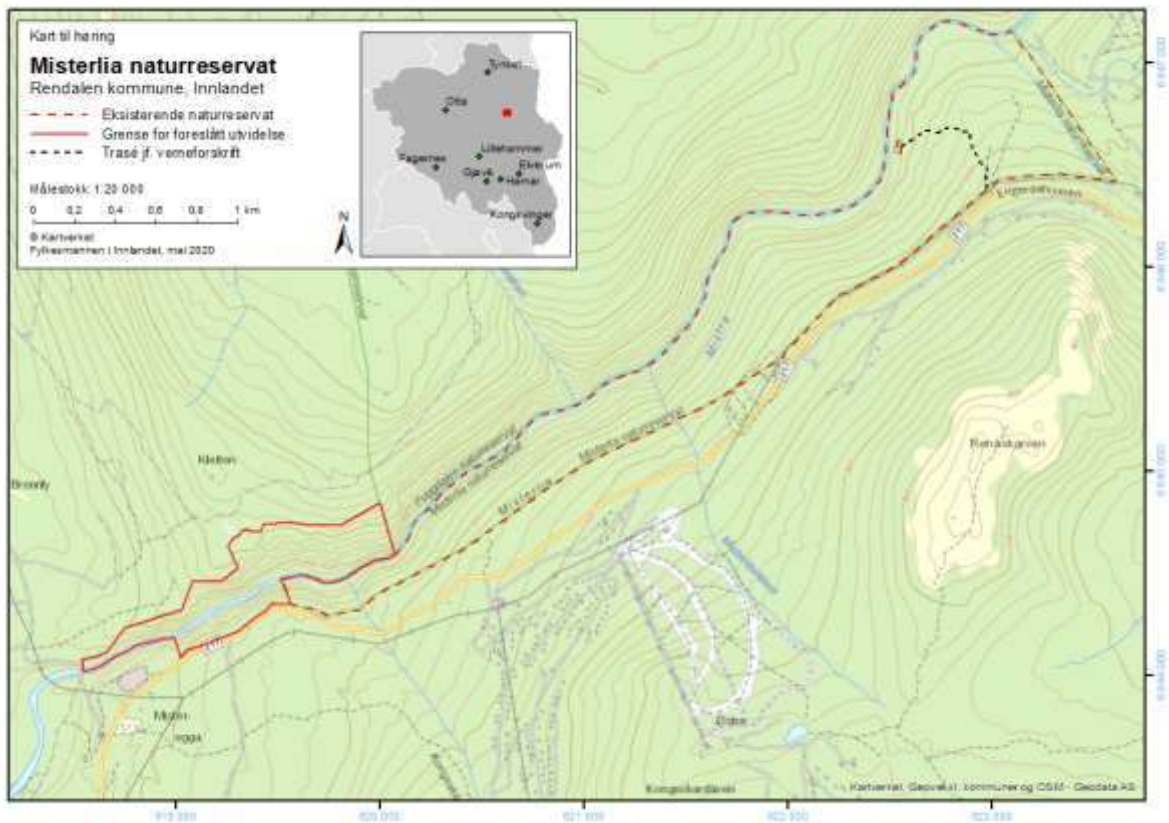
Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Sykling på trasé avmerket på vernekartet.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

II

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Utvidelse av Stange urskog (Romsæterberget)

Kommune: Stange

Verneverdi: B

Areal: 359 dekar nytt areal.

Berørte eiendommer: 406/1

Områdebeskrivelse og naturverdier

Stange urskog eller Stange naturreservat er et av Norges eldste verneområder opprettet i 1923. Det er et lite areal på ca. 3 dekar med gamle grantrær. Vi foreslår nå å utvide dette reservatet med ytterligere 359 dekar. Utvidelsesarealet inneholder også gammel granskog på vestsida av Romsætervegen, mens det på østsida av veggen er en god del løvtrær i den vestvendte lia og furutrær på toppen av berget. Boniteten i området varierer fra lav til høy, med mest skog på høy bonitet. Området ligger i mellomboreal vegetasjonssone.

I granskogen er rikelig med stående og liggende død ved i ulike dimensjoner og nedbrytningsstadier. Det finnes også rogn og gråor i området, og noe død ved av disse. På andre sida Romsætervegen er det ei bratt li med gran, rogn, selje, bjørk og gamle furutrær på toppområdet. Skogen i lisa er ikke særlig gammel, og granskogen er stedvis svært tett. Her er det behov for skjøtsel for å åpne opp skogen litt for å slippe til lys til lystrengende arter. Luftfuktigheten her er relativt høy og det er rikelig med vedboende sopp på løvtrærne. Registrerte rødlistearter i området er gubbeskegg (NT) og svartsonekjuka (NT).

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel barskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gamle gran- og furutrær og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Området brukes til utmarksbeite og skogbruk. Romsætervegen går gjennom området om selve Romsætra grenser til det foreslåtte verneområdet. Pilegrimsleden går gjennom området.

Planstatus

I kommuneplanen for Stange kommune 2005-2016 ligger området i et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

Merknader

Navnet på det utvidede reservatet foreslås å være *Romsæterberget naturreservat*.

Forskrift

Den eksisterende forskriften for Stange urskog/Stange naturreservat fra 1926 foreslås opphevet og erstattet av forskrift for Romsæterberget naturreservat nedenfor.

Forskrift om vern av Romsæterberget naturreservat, Stange kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [*dato*] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel barskog.

Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gamle gran- og furutrær og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Stange kommune: 406/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på 360 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [*dato*]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Stange kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Rydding, merking og vedlikehold av eksisterende stier.
- e. Vedlikehold av Romsætervegen inntil 8 meter fra veiens midtlinje, i henhold til standard på vernetidspunktet.
- f. Beiting.
- g. Utsetting av saltsteiner.
- h. Oppsetting av midlertidige mobile jaktårn for storviltjakt.
- i. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt, utenom eksisterende veg og stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- d. Motorisert ferdsel på Romsætervegen.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- c. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- d. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- e. Oppsetting av permanente jaktårn for storviltjakt.
- f. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og § 7 a, b, d og e.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

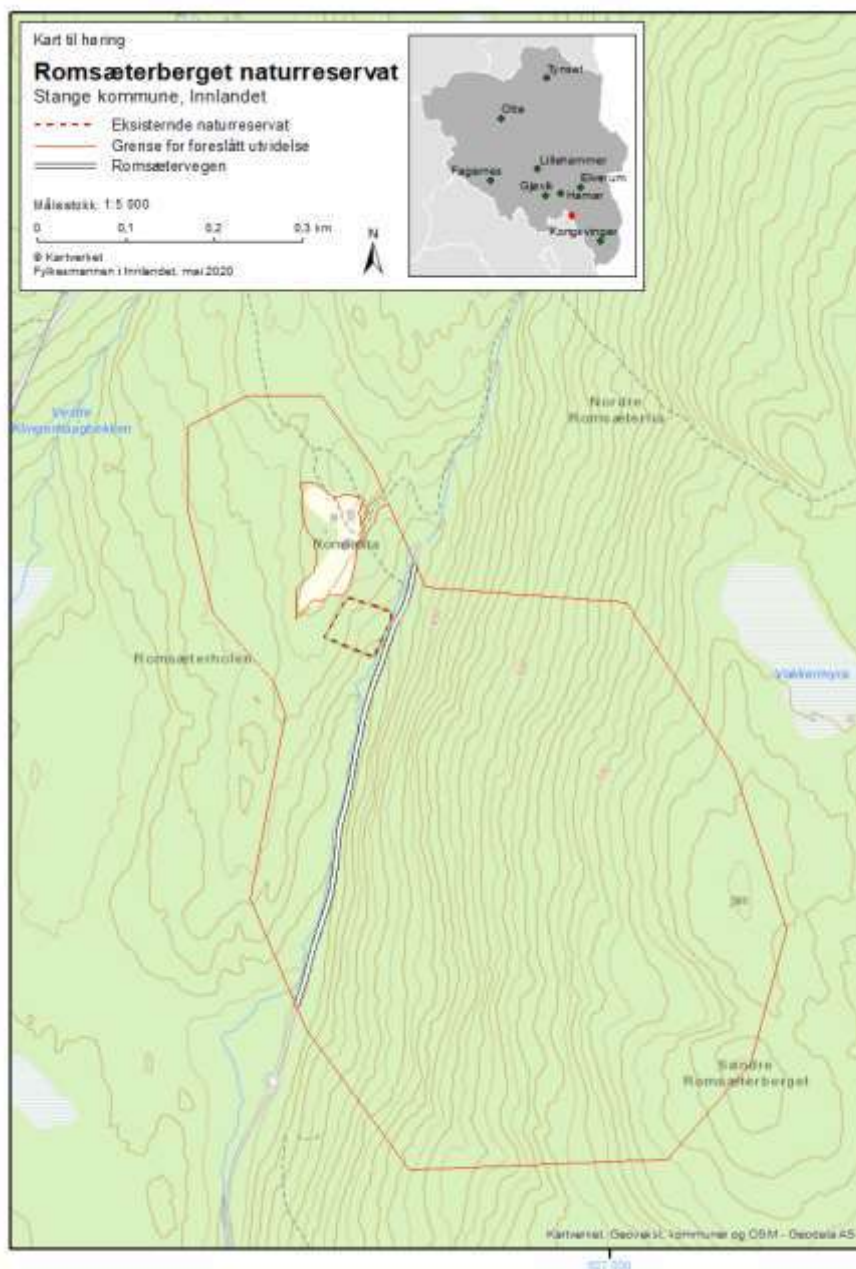
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves kgl.res. 16 februar 1923 om fredning av en skogteig i Stange allmenning i Hedmark.

Kart

Utvidelse av Stenmyra naturreservat

Kommune: Trysil

Verneverdi: ikke kartlagt

Areal: 742 dekar nytt areal

Berørte eiendommer: 63/26, 63/83 og 63/99.

Områdebeskrivelse og naturverdier

Stenmyr naturreservat er et ca. 1350 dekar stort myrreservat opprettet i 1974 for å ta vare på en typisk strengblandingsmyr med interessant plante- og fugleliv. Vi foreslår nå å utvide dette reservatet med ca. 740 dekar. Skogen i utvidelsesområdet er barskog med overvekt av furu. Det finnes også løvtrær som bjørk, gråor og selje. Boniteten er middels og området ligger i mellomboreal vegetasjonssone.

Dette myrområdet med tilgrensende skog er viktig for en rekke fuglearter, blant annet vierspurv (CR) og gjøk (NT). Skogen er ikke særlig gammel, men det er viktig å få vernet myra med kantsoner som et helhetlig økosystem. Eneste registrerte rødlistearten knyttet til trær er gubbeskjegg (NT), men potensialet for en rik karplanteflora er relativt høyt.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av eldre barskog, fuktskog og strengblandingsmyr. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter, særlig fuglearter, knyttet til barskog, fuktskog og myr.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilnyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk.

Planstatus

I kommuneplanen for Trysil kommune 2014-2025 ligger området i et landbruks-, natur-, reindrifts- og friluftsområde (LNRF-område).

Merknader

Eksisterende Stenmyr naturreservat er et myrreservat hvor det er lov med hogst i ytterkantene. Siden verneforskriften er så gammel, foreslår vi å oppdatere denne til dagens standard og inkludere vern av skogen i hele reservatet. Det er jaktforbud på alle arter unntatt elg i eksisterende reservat, derfor er det opprettet en egen sone på vernekartet hvor denne bestemmelsen videreføres.

Forskrift

Forskriften for Stenmyr naturreservat foreslås opphevet og erstattet av nedenstående forskrift.

Forskrift om vern av Stenmyra naturreservat, Trysil kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av eldre barskog, fuktskog og strengblandingsmyr. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter, særlig fuglearter, knyttet til barskog, fuktskog og myr.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Trysil kommune: 63/26, 63/83 og 63/99.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 2100 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Trysil kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav, eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f. eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk, unntatt i sone I på vernekartet hvor det kun er lov med elgjakt.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Beiting.
- e. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og ferdselsveger.
- f. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.

- g. Utsetting av saltstein.
- h. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn under storviltjakt.
- i. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i siktgater på jaktposter i forbindelse med storviltjakt.
- j. Vedlikehold og rydding av vegetasjon 8 meter fra midtlinjen av bilveien langs reservatsgrensa i nordvest og 15 meter fra midtlinjen av rv. 25.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt, unntatt på eksisterende stier og ferdselsveger.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beite.
- e. Oppsetting av permanente jakttårn for storviltjakt.
- f. Skjøtsel av skogen på eiendom 63/83.
- g. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 7 b, c, d, og e.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av

skjøtsel.

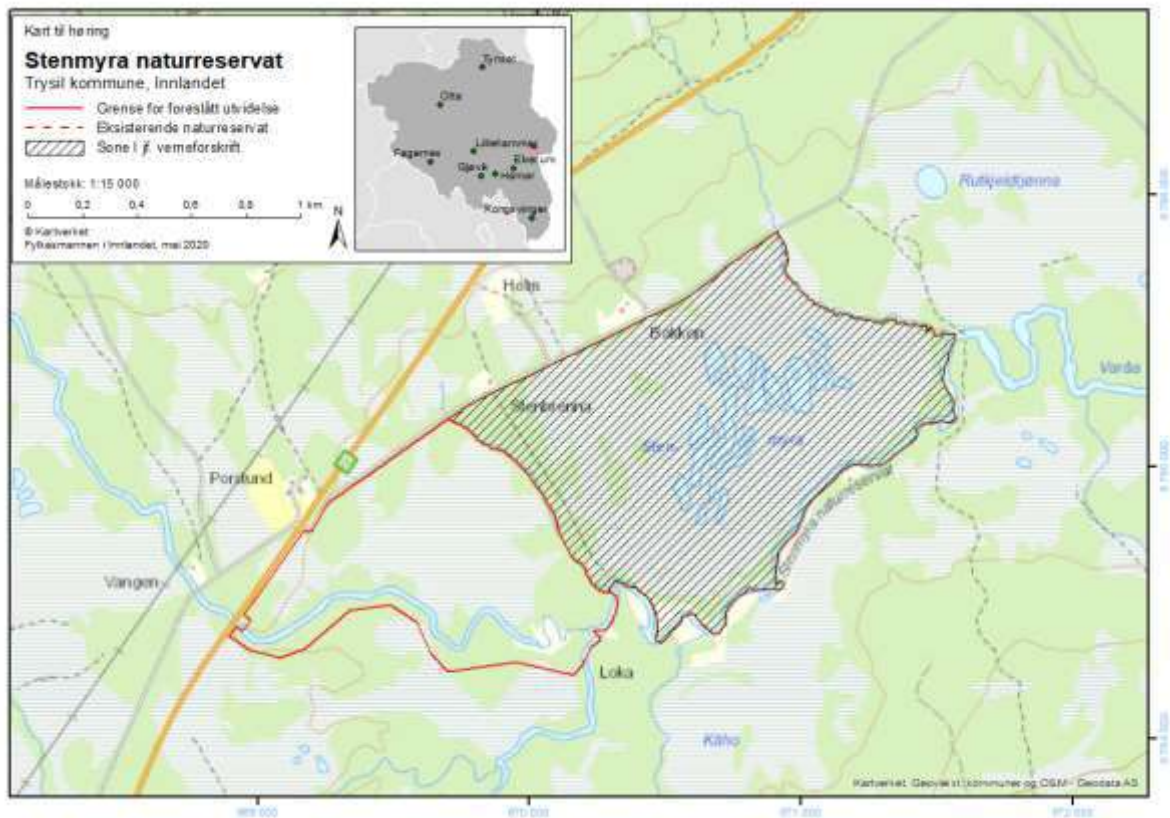
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

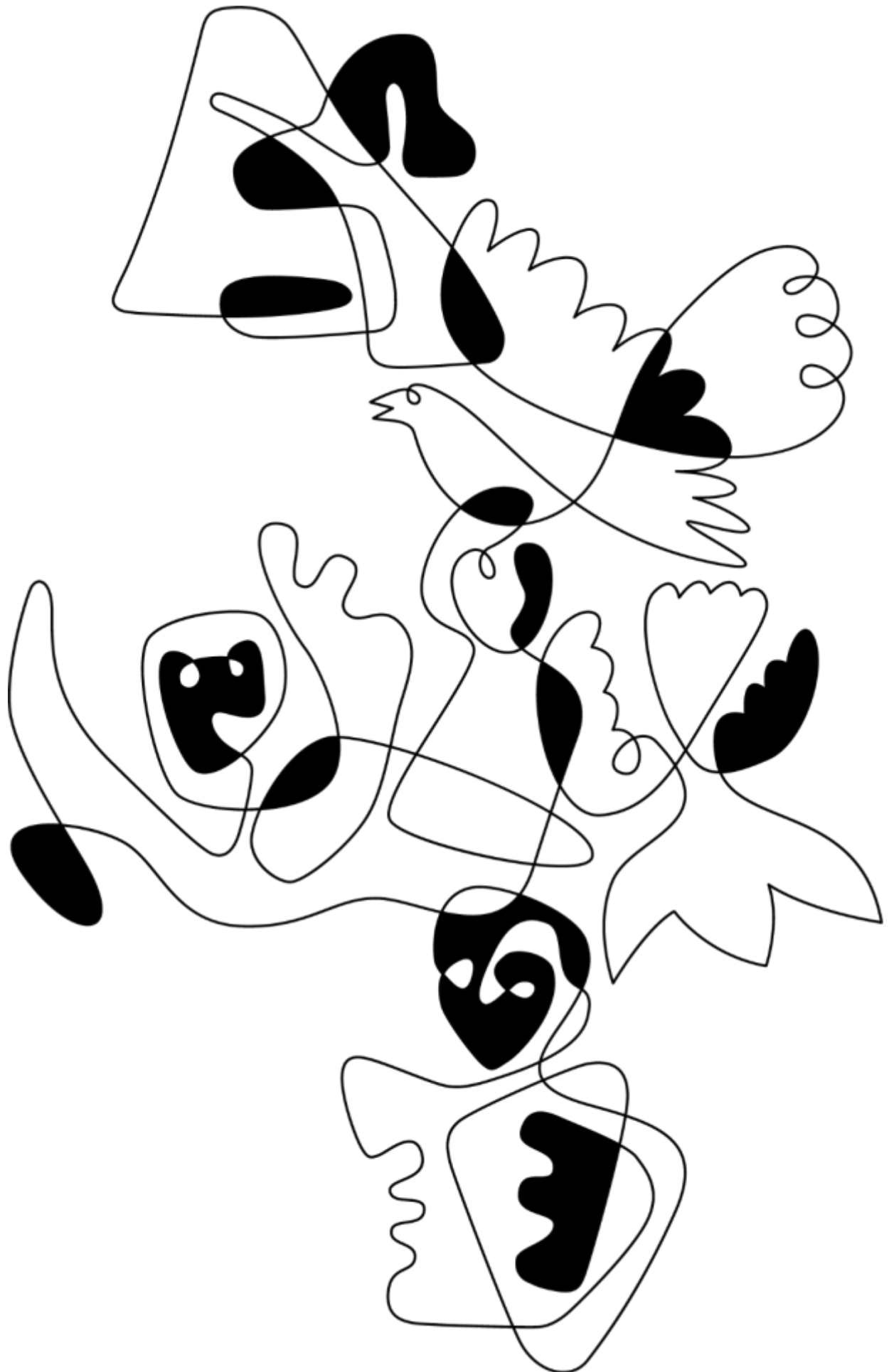
Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 4. oktober 1974 nr. 4 om fredning av Stenmyr naturreservat, Trysil kommune, Hedmark.

Kart

FYLKESMANNEN I INNLANDET

Postboks 987, 2604 Lillehammer | fminpost@fylkesmannen.no | www.fylkesmannen.no/innlandet

ISBN: 978-82-8410-011-1